

Briuselis, 2025 10 08
COM(2025) 637 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI
dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo

Turinys

Santrumpos	3
Santrauka	4
1. Dabartinė EGADP įgyvendinimo padėtis	7
A. Įgyvendinimas, išmokos ir finansavimas	7
<i>Įgyvendinimas ir lėšų išmokėjimas pagal EGADP valstybėse narėse vyko sparčiai, tačiau vis dar skirtingu tempu</i>	<i>7</i>
<i>Valstybės narės turėtų kuo greičiau nuodugniai peržiūrėti savo EGAD planus, siekdamos užtikrinti, kad visos tarpinės ir siektinos reikšmės būtų pasiektos iki 2026 m. rugpjūčio 31 d.</i>	<i>9</i>
<i>Sustabdymo procedūra vis dar mažai naudojama</i>	<i>9</i>
<i>Komisija toliau leido ES obligacijas EGADP finansuoti</i>	<i>11</i>
<i>„NextGenerationEU“ žaliosios obligacijos yra Komisijos įsipareigojimo užtikrinti tvarų finansavimą pagrindas</i>	<i>12</i>
B. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų peržiūra	13
<i>Valstybės narės dažnai peržiūri EGAD planus, kad pašalintų įgyvendinimo kliūtis</i>	<i>13</i>
<i>Persvarstyti EGAD planai ir toliau visiškai atitinka EGADP reglamente nustatytus vertinimo kriterijus ir apima svarbias reformas</i>	<i>13</i>
C. Lėšų pagal EGADP galutiniai gavėjai	16
<i>Pagerintas valstybių narių ataskaitų dėl 100-to galutinių gavėjų, gavusių didžiausią finansavimą, teikimo tvarkingumas ir jų palyginamumas</i>	<i>16</i>
<i>Galutiniai gavėjai gauna paramą investicijoms pagal visus šešis EGADP politikos ramsčius, daugiausia dėmesio skiriant žaliajai pertvarkai, skaitmeninei pertvarkai ir pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo skatinimui</i>	<i>17</i>
<i>Iš valstybių narių ataskaitų matyti, kad tarp 100-to didžiausią finansavimą gavusių galutinių gavėjų aiškiai dominuoja ne tik viešieji subjektai, bet ir MVĮ</i>	<i>18</i>
D. EGADP įgyvendinimo kontrolė ir auditas	20
<i>Mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo užtikrinimas ir ES finansinių interesų apsauga vis dar yra svarbiausias su EGADP susijęs klausimas</i>	<i>21</i>
<i>Komisija tęsė darbą su EAR dėl daugelio auditų ir skubiai ėmėsi papildomų veiksmų dėl jų pateiktų rekomendacijų</i>	<i>23</i>
E. Komunikacija ir dialogai 2024–2025 m.	24
<i>Į interaktyvų EGADP projektų žemėlapiį įtraukta daugiau kaip 1 300 projektų</i>	<i>24</i>

<i>Komisija toliau aktyviai bendradarbiauja su Europos Parlamentu, Taryba ir suinteresuotosiomis šalimis</i>	<i>25</i>
<i>Valstybės narės ir toliau organizuoja EGADP renginius, kurie dabar vyksta ne tik sostinėse</i>	<i>27</i>
2. Iki šiol pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę pasiekti rezultatai	30
A. EGADP lėšų panaudojimas	30
<i>Su EGADP susijusios nacionalinės išlaidos didėja ir vežasi dotacijų išmokas, o tai rodo, kad lėšos pasiekia realiąją ekonomiką</i>	<i>30</i>
B. EGADP ekonominis poveikis – naujos įžvalgos sektorių lygmeniu	32
<i>EGADP priemonėmis ir investicijomis remiami pagrindiniai ekonomikos sektoriai</i>	<i>32</i>
<i>EGADP netiesioginis šalutinis poveikis yra reikšmingas</i>	<i>35</i>
C. Konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimo pažanga	39
<i>EGADP padeda įgyvendinti svarbias reformas valstybėse narėse.</i>	<i>39</i>
D. Bendrieji rodikliai	42
<i>EGADP investicijomis ir reformomis pasiekama konkrečių rezultatų vietoje</i>	<i>42</i>
E. Du kartus per metus teikiami duomenys	46
<i>Toliau nuosekliai siekiama tarpinių ir siektinų reikšmių</i>	<i>46</i>
F. Visų šešių politikos ramsčių įgyvendinimo pažanga	48
<i>Valstybės narės padarė akivaizdžių visų šešių EGADP politikos ramsčių įgyvendinimo pažangą</i>	<i>48</i>
G. „REPowerEU“ įgyvendinimo pažanga	68
<i>Įgyvendinant skyrius „REPowerEU“ toliau remiamas ES energetikos sistemų atsparumas ir tvarumas</i>	<i>68</i>
<i>Vyksta spartus „REPowerEU“ priemonių įgyvendinimas</i>	<i>70</i>
Išvada	75

Santrumpos

Įgyvendinimo sprendimas	Tarybos įgyvendinimo sprendimas
COVID-19	2019 m. koronaviruso sukeliama liga
KŠSR	Konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos
EAR	Europos Audito Rūmai
EUR	Euro
EV	Elektromobilis
EGAD planai	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai
EGADP	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė
MTP	Moksliniai tyrimai ir plėtra
MVĮ	Mažosios ir vidutinės įmonės
STEP	Europos strateginių technologijų platforma

Santrauka

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP) – tai laikina krizių valdymo priemonė ir priemonės „NextGenerationEU“ pagrindas. EGADP padeda valstybėms narėms atsigauti po COVID-19 pandemijos ir užtikrinti didesnę jų ekonomikos ir visuomenės atsparumą. Tai yra nauja veiklos rezultatais grindžiama priemonė, pagal kurią valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms, nurodytoms su Komisija suderintuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose (toliau – EGAD planai), įgyvendinti. Atsižvelgiant į laikiną EGADP pobūdį, jai taikomi griežti įgyvendinimo ir išmokų mokėjimo terminai – atitinkamai 2026 m. rugpjūčio 31 d. ir gruodžio 31 d. Šie terminai tapo tvirta paskata skubiai įgyvendinti EGAD planuose numatytas reformas ir investicijas.

Per pastaruosius ketverius metus EGADP buvo įgyvendinama sudėtingomis aplinkybėmis, vykstant įvairioms krizėms. Neišprovokuotas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, dėl jo kilusi energetikos krizė, didelė infliacija, tiekimo grandinės kliūtys, su klimatu susijusios nelaimės – visa tai tapo mūsų piliečių ir visuomenių atsparumo išbandymu. Atsižvelgiant į tai, EGAD planų pakeitimai, atlikti, be kita ko, siekiant įtraukti skyrius „REPowerEU“ ir atspindėti papildomų paskolų prašymus, lėmė lėšų nukreipimą naujoms prioritetinėms sritims ir parodė, kad ši priemonė yra lanksti. Į visų valstybių narių planus dabar įtrauktas skyrius „REPowerEU“, skirtas ES energijos tiekimo įvairinimui ir pažeidžiamiems namų ūkiams remti.

EGADP paskatino Europos ekonomikos atsigavimą ir daro pastebimą poveikį visoje Europos Sąjungoje. Priešingai nei per ankstesnes krizes, viešosios investicijos po COVID-19 krizės buvo tęsiamos ir tikimasi, kad 2025 m. jos padidės iki 3,8 proc. BVP, palyginti su 3,2 proc. 2019 m.¹ Šį padidėjimą lėmė tiek nacionalinės, tiek ES investicijos, be to, svarbus vaidmuo tenka EGADP. Vis dėlto EGADP daro kur kas platesnio masto poveikį – jis neapsiriboja vien tik tiesioginės viešųjų lėšų injekcijos į kiekvienos valstybės narės ekonomiką daromu poveikiu. Jos poveikis taip pat apima didelį šalutinį poveikį, kuris kyla dėl ES paramos kitų valstybių narių ekonomikai sukuriama poveikio. Kai kuriais atvejais toks šalutinis poveikis gali daugiau nei dvigubai padidinti tiesioginį finansinį nacionalinio EGADP paketo poveikį valstybėje narėje². Vertinama, kad 2020–2030 m. bendras EGADP finansinis poveikis sieks 891,7 mlrd. EUR. Ši suma apima tiesioginį poveikį, kurio vertė yra 546,2 mlrd. EUR, ir šalutinį (netiesioginį) poveikį, kurio vertė – 345,5 mlrd. EUR.

EGADP ir toliau skatina įgyvendinti svarbias reformas valstybėse narėse. Viena iš veiksmingiausių EGADP ypatybių yra ta, kad reformos ir investicijos drauge išdėstomos viename išsamiaame plane. EGAD planuose numatytų reformų finansavimas pagal šią priemonę sutelktas laikotarpio pradžioje – taip ji padėjo sudaryti būtinas sąlygas padidinti paskesnių investicijų valstybėse narėse veiksmingumą. Be to, EGADP paskatino pagrindinių

¹ Žr. Europos Komisijos 2025 m. pavasario ekonominę prognozę: [„Europos ekonominė prognozė 2025 m. pavasaris“](#).

² Žr. Michels et al (2025), *Economic impacts of the Recovery and Resilience Facility: new insights at sectoral level and the case of Germany*, skelbiama čia: [Economic Impacts of the Recovery and Resilience Facility: New Insights at Sectoral Level and the Case of Germany](#).

struktūrinių reformų, kurios buvo rekomenduotos įgyvendinant Europos semestrą, įgyvendinimą.

Nuo EGADP sukūrimo labai pagerėjo konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimas. Įgyvendinant EGADP valstybių narių KŠSR įgyvendinimo rodiklis, palyginti su buvusiuoju iki EGADP, padidėjo 17 procentiniais punktais. Valstybės narės padarė pažangą, visų pirma įgyvendindamos augimą skatinančias reformas tokiose srityse kaip galimybė gauti finansavimą, finansinės paslaugos ir kova su pinigų plovimu, palanki verslo aplinka ir bendroji rinka bei darbo rinka. Tikimasi, kad šios ilgalaikės reformos gerokai padidins valstybių narių ilgalaikio augimo potencialą.

Per pastaruosius 12 mėnesių Komisija padidino skaidrumą ir sustiprino bendradarbiavimą su Europos Parlamentu, Taryba ir valstybėmis narėmis. Komisija reguliariai rengė susitikimus su Europos Parlamento nariais, tęsė ekspertų grupės susitikimus su valstybėmis narėmis dėl EGADP įgyvendinimo, taip pat Briuselyje surengė dialogą įgyvendinimo klausimais (2025 m. birželio mėn.), kuriame valstybių narių atstovai aptarė administracinius ir ataskaitų teikimo iššūkius. Komisija taip pat padėjo gerinti valstybių narių ataskaitų apie 100-tą galutinių gavėjų, gavusių didžiausią finansavimą, teikimo tvarkingumą ir patikimumą. Atlikus naujausią šių duomenų analizę patvirtinta, kad pagrindiniai didžiausią finansavimą gavę galutiniai gavėjai yra viešieji subjektai, o iš privačiųjų subjektų daugiausiai paramos gavo mažosios ir vidutinės įmonės. Be to, kartu su valstybėmis narėmis organizuojamuose EGADP renginiuose plačiai visuomenei buvo suteikta informacijos apie priemonę ir jos lemiamus teigiamus pokyčius piliečiams ir įmonėms.

Svarbiausi su EGADP susiję klausimai tebėra mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo užtikrinimas ir ES finansinių interesų apsauga Per pastaruosius metus Komisija sustiprino savo audito ir kontrolės sistemą taikydama dinaminį požiūrį ir įgyvendindama EAR ir Europos Parlamento rekomendacijas. Vykdamas EGAD planų peržiūras buvo įvertintos nacionalinės kontrolės sistemos, o nustačius trūkumų buvo nustatytos audito ir kontrolės tarpinės reikšmės. Vykdydama patikimą *ex ante* kontrolę ir rizika grindžiamą *ex post* auditą, Komisija patikrino mokėjimų teisėtumą ir tvarkingumą ir patvirtino, kad tarpinių ir siektinų reikšmių siekiama tinkamai. Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklių laikymasis buvo užtikrinamas atliekant griežtesnes patikras. Vienu iš pagrindinių prioritetų išlieka kova su sukčiavimu, korupcija ir interesų konfliktais, ir šioje kovoje padeda sustiprintas bendradarbiavimas su OLAF. Apskritai valstybių narių sistemos duoda teigiamų rezultatų ir Komisija stebi jų patobulinimus.

Nors padaryta didelė pažanga ir esama daug sėkmingo įgyvendinimo pavyzdžių, daugelyje valstybių narių priemonių įgyvendinimą būtina paspartinti atsižvelgiant į tai, kad tas priemonės būtina įgyvendinti iki 2026 m. rugpjūčio mėn. 2024 m. antrąjį pusmetį išmokos pagal EGADP buvo sparčiai vykdomos, ypač kalbant apie paramą dotacijomis, tačiau 2025 m. pirmąjį pusmetį išmokos sulėtėjo. 2025 m. rugpjūčio 31 d. iš viso buvo išmokėta 362 mlrd. EUR, nes buvo tinkamai įgyvendintos 2 586 tarpinės ir siektinos reikšmės (iš visų 6 985), o maždaug 44 proc. EGADP išmokų dar turi būti išmokėta. Siekiant

įgyvendinti likusią EGADP dalį, reikia, kad visos valstybės narės toliau laikytųsi savo įsipareigojimų.

Labai svarbu, kad likusiu 2025 m. ir 2026 m. laikotarpiu įgyvendinimas vyktų sparčiau. Artėjant EGADP įgyvendinimo pabaigai, Komisija bendradarbiauja su valstybėmis narėmis, kad užtikrintų sklandų ir sėkmingą priemonės įgyvendinimo užbaigimą. 2025 m. birželio 4 d. paskelbtame Komisijos komunikate „Priemonė „NextGenerationEU“ – laikotarpis iki 2026 m.“³ valstybėms narėms pateiktos gairės, kaip papildomai supaprastinti EGAD planus ir sutelkti dėmesį į svarbiausius jų elementus, kokias galimybes apsvarstyti juos peržiūrint ir kaip planuoti būsimą galutinių mokėjimo prašymų pateikimą 2026 m. Racionalizuodamos savo planus ir užtikrindamos, kad likusios priemonės būtų visiškai įgyvendintos, valstybės narės gali išlaikyti pagreitį, panaikinti vėlavimus ir sėkmingai įgyvendinti visas priemones iki 2026 m. terminų. Komisija yra pasirengusi nuolat teikti konsultacijas ir paramą viso šio proceso metu.

Ši ataskaita yra ketvirtasis metinis leidinys apie EGADP įgyvendinimą, kaip reikalaujama pagal EGADP reglamento⁴ 31 straipsnį. Pirmajame jo skyriuje aprašoma dabartinė padėtis, susijusi su išmokomis, EGAD planų peržiūromis, ataskaitų dėl galutinių gavėjų teikimu, su auditu ir kontrole susijusiais pokyčiais ir komunikacijos veikla. 2 skyriuje apžvelgiami iki šiol pasiekti EGADP rezultatai ir poveikis, visų pirma skiriant dėmesį EGADP politikos ramsčiams ir planui „REPowerEU“, taip pat pažangai įgyvendinant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, bendriesiems rodikliams ir du kartus per metus teikiamoms valstybių narių ataskaitoms. Galutinis visų šioje ataskaitoje nurodytų duomenų ir informacijos pateikimo terminas buvo 2025 m. rugpjūčio 31 d., jei nėra nurodyta kitaip.

³ Žr. COM(2025) 310 *final*/2 (2025), Priemonė „NextGenerationEU“ – laikotarpis iki 2026 m., skelbiama adresu ad5f00c9-4101-41a0-9d8f-e78f06c0c7ed.en.

⁴ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė.

1. Dabartinė EGADP įgyvendinimo padėtis

Likus mažiau nei pusantrų metų iki EGADP galiojimo pabaigos, visos pastangos turi būti nukreiptos į išankstinį planavimą, kad paskutiniai mokėjimo prašymai būtų pateikti iki 2026 m. rugsėjo 30 d., ir į pasirengimą galutiniam priemonės etapui.

Nors teisinis terminas, iki kurio Komisija turi atlikti mokėjimus, yra 2026 m. gruodžio 31 d., galutinis terminas, iki kurio turi būti pasiektos visos tarpinės ir siektinos reikšmės, yra 2026 m. rugpjūčio 31 d. Tolesnis glaudus valstybių narių ir Komisijos tarnybų bendradarbiavimas bus labai svarbus iki pat šios priemonės įgyvendinimo pabaigos.

A. Įgyvendinimas, išmokos ir finansavimas

Įgyvendinimas ir lėšų išmokėjimas pagal EGADP valstybėse narėse vyko sparčiau, tačiau vis dar skirtingu tempu

2025 m. rugpjūčio 31 d. duomenimis, valstybėms narėms buvo išmokėta daugiau kaip 55 proc. EGADP lėšų. Nuo EGADP įsigaliojimo pradžios 26 valstybės narės Komisijai pateikė 98 mokėjimo prašymus, pagal kuriuos išmokėta 362 mlrd. EUR. Ši suma apima 295 mlrd. EUR, išmokėtų pagal gautus mokėjimo prašymus, 56,6 mlrd. EUR EGADP išankstinio finansavimo, išmokėto 21 valstybei narei iki 2021 m. gruodžio 31 d., ir 10,4 mlrd. EUR „REPowerEU“ išankstinio finansavimo, išmokėto 21 valstybei narei. Per ataskaitinį laikotarpį, t. y. nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d., Komisija išmokėjo 97 mlrd. EUR, iš kurių 50 mlrd. EUR buvo suteikta dotacijomis, o 47 mlrd. EUR – paskolomis. 1 lentelėje pateikta išsami valstybių narių pateiktų mokėjimo prašymų ir atitinkamų Komisijos išmokėtų išmokų, apimančių dotacijas ir paskolas, apžvalga.

Išmokos už negrąžintiną paramą (dotacijas) buvo išmokamos greičiau nei už paskolas – jau išmokėta daugiau kaip 60 proc. dotacijų paketo. Iš visos iki šiol išmokėtų lėšų sumos 221 mlrd. EUR yra negrąžintina parama (dotacijos) (atitinka 62 proc. viso negrąžintinos paramos paketo), o 141 mlrd. EUR išmokėta paskolų pavidalu (49 proc. viso paskolų paketo). Tai, kad dotacijos buvo išmokamos greičiau, parodo, kad įgyvendindamos savo EGAD planus valstybės narės pirmenybę teikė dotacijų, o ne paskolų išmokoms. Be to, didelė paramos paskolomis dalis buvo pridėta tik iš dalies pakeitus pradinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus.

Išmokėtos lėšos atspindi konkrečius vietoje pasiektus laimėjimus. Iki šiol išmokėta 362 mlrd. EUR suma atspindi sėkmingą 2 586 tarpinių ir siektinų reikšmių įgyvendinimą iš 6 985 planuose numatytų tarpinių ir siektinų reikšmių (37 proc.).

1 lentelė. EGADP mokėjimo prašymų įgyvendinimo padėtis 2025 m. rugpjūčio 31 d.

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
21 valstybei narei iki 2021 m. gruodžio 31 d. išmokėtas išankstinis finansavimas, išskyrus „REPowerEU“ išankstinį finansavimą (56,6 mlrd. EUR)		▲					*										▲		▲		▲						▲
21 valstybei narei išmokėtas „REPowerEU“ išankstinis finansavimas (10,4 mlrd. EUR)		●			●		●									●			■								■
98 Komisijai pateikti mokėjimo prašymai, įskaitant, kai tinkama, dėl paskolų	3x	2x	4x	3x	2x	3x	3x	6x	5x	4x	7x	8x	5x	3x	4x	2x		3x	2x	3x	3x	7x	3x	4x	6x	2x	1x
82 įnašai išmokėti tinkamai pasiekus tarpines ir siektinas reikšmes (295 mlrd. EUR)	2x	1x	3x	3x	2x	3x	2x	5x	5x	4x	5x	7x	4x	3x	3x	2x		3x	2x	1x	2x	6x	3x	3x	5x	2x	1x

Pastaba. * Airija išankstinio finansavimo neprašė. ▲ Išankstinio finansavimo galimybės nėra, nes Tarybos įgyvendinimo sprendimas nebuvo priimtas iki 2021 m. gruodžio 31 d., o tai buvo išankstinio finansavimo išankstinė sąlyga. ● „REPowerEU“ išankstinio finansavimo galimybės nėra, nes skyrius „REPowerEU“ nebuvo priimtas iki 2023 m. gruodžio 31 d., o tai buvo „REPowerEU“ išankstinio finansavimo išankstinė sąlyga. ■ Nyderlandai ir Švedija „REPowerEU“ išankstinio finansavimo neprašė.

Šaltinis: Europos Komisija

Įgyvendinimo tempas valstybėse narėse skiriasi. Šešių valstybių narių (Danijos, Estijos, Italijos, Maltos, Prancūzijos ir Vokietijos) gauti mokėjimai sudaro daugiau kaip 65 proc. viso jų EGADP paketo, o dar keturios valstybės narės (Graikija, Latvija, Portugalija ir Slovakija) gavo daugiau kaip 50 proc. jų asignavimų. 15 valstybių narių (Airijos, Austrijos, Belgijos, Čekijos, Ispanijos, Kipro, Kroatijos, Lenkijos, Lietuvos, Liuksemburgo, Nyderlandų, Rumunijos, Slovėnijos, Suomijos, Švedijos) išmokos pasiekė daugiau kaip 30 proc. jų EGADP asignavimų, o dviejų valstybių narių (Bulgarijos ir Vengrijos) išmokos nesiekia 30 proc. ribos.

Iki 2026 m. rugpjūčio mėn. termino likus mažiau nei vieniems metams tampa vis svarbiau, kad valstybės narės veiksmingai įgyvendintų reformas ir investicijas. 2025 m. birželio mėn. Komisija visoms valstybėms narėms paskelbė konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas dėl EGADP įgyvendinimo, kurios parengtos taip, kad atspindėtų būtinų veiksmų mastą ir skubumą. Valstybėms narėms, kurių EGAD planas sudaro daugiau kaip 3 proc. jų BVP ir kurioms dar reikia pasiekti daugiau kaip 85 proc. tarpinių ir siektinų reikšmių (t. y. Bulgarijai, Rumunijai ir Vengrijai), buvo rekomenduota skubiai paspartinti įgyvendinimą, o valstybėms narėms, kurios tuo metu dar buvo nepasiekusios 85–50 proc. savo tarpinių ir siektinų reikšmių (t. y. Čekijai, Graikijai, Ispanijai, Italijai, Kiprui, Kroatijai, Latvijai, Lenkijai, Lietuvai, Portugalijai, Slovakijai ir Slovėnijai), buvo rekomenduota jų siekti sparčiau⁵.

⁵ 2025 m. konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimo galutinė data yra 2025 m. birželio 4 d. Nuo to laiko valstybės narės toliau įgyvendina savo EGAD planus, todėl kai kuriais atvejais jų tarpinių ir siektinų reikšmių įgyvendinimo lygis yra aukštesnis.

Valstybės narės, kurių EGAD planas sudaro mažiau nei 3 proc. jų BVP, buvo paragintos iki 2026 m. rugpjūčio mėn. užbaigti jo įgyvendinimą.

2025 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose valstybės narės taip pat raginamos pasinaudoti Europos strateginių technologijų platformos (STEP) teikiamomis galimybėmis ir paskatomis, įskaitant galimybę skirti papildomų išteklių „InvestEU“ valstybių narių skyrių veiksams. Be to, valstybės narės taip pat gali padidinti lėšų panaudojimą remdamos projektus su STEP ženklu (2025 m. rugsėjo mėn. duomenimis, tokių yra apie 400), kad sustiprintų savo ir visos ES konkurencingumą.

Valstybės narės turėtų kuo greičiau nuodugniai peržiūrėti savo EGAD planus, siekdamos užtikrinti, kad visos tarpinės ir siektinos reikšmės būtų pasiektos iki 2026 m. rugpjūčio 31 d.

Birželio mėn. komunikate „Priemonė „NextGenerationEU“ – laikotarpis iki 2026 m.“ Komisija paragino valstybes nares racionalizuoti savo EGAD planus, kad, net jei vėluojama juo vykdyti ir artėja EGADP pabaiga 2026 m., būtų galima pasiekti optimalių rezultatų. Tame komunikate pateikta gairių dėl planų peržiūros, pabrėžiant, kad EGAD planuose turėtų likti tik tos priemonės, kurias galima visiškai įgyvendinti iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. Priemonės, kurių visiškas ir savalaikis įgyvendinimas nėra užtikrintas, turėtų būti panaikintos, kad būtų išvengta asignavimų panaikinimo. Planų peržiūros taip pat turėtų pasitarnauti kaip galimybė peržiūrėti priemonių, tarpinių ir siektinų reikšmių formuluotes, kad jos būtų sutelktos tik į esminius elementus. Taip siekiama supaprastinti EGAD planų įgyvendinimą bei vertinimą ir sumažinti administracinę naštą, kartu laikantis EGADP reglamente nustatytų reikalavimų. Komisija primygtinai ragina valstybes nares skubiai ir ne vėliau kaip iki 2025 m. pabaigos atlikti šias planų peržiūras, kad liktų pakankamai laiko visoms tarpinėms ir siektinoms reikšmėms pasiekti ir įvertinti.

Sustabdymo procedūra vis dar mažai naudojama

Nuo EGADP įgyvendinimo pradžios sustabdytas mažiau kaip 1 proc. tarpinių ir siektinų reikšmių įgyvendinimas⁶. Konkrečiai, nuo 2021 m. buvo sustabdytas 21 tarpinių ir siektinų reikšmių, nurodytų 10 mokėjimo prašymų, t. y. 0,8 proc. iki šiol Komisijos įvertintų tarpinių ir siektinų reikšmių, įgyvendinimas (žr. 2 lentelę). Ribotas sustabdymo procedūros naudojimas rodo, kad, kai valstybėms narėms kyla įgyvendinimo problemų, jos renkasi atidėti mokėjimo prašymus ir (arba) peržiūrėti Komisijos įgyvendinimo sprendimus, kad išspręstų tokias problemas ir nereikėtų stabdyti mokėjimo.

Dauguma sustabdytų tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekiamos per šešių mėnesių sustabdymo laikotarpį, po kurio sustabdymai atšaukiami. Daugeliu sustabdymo atvejų

⁶ Dalinio mokėjimo metodika suteikia lankstumo išmokėti valstybėms narėms dalį lėšų, kai dar nėra tinkamai pasiektos kelios tarpinės reikšmės arba siektinos reikšmės. Pagal EGADP reglamento 24 straipsnio 8 dalį, valstybės narės turi šešis papildomus mėnesius imtis būtinų veiksmų, kad užtikrintų tinkamą likusios (-ių) tarpinės (-ių) arba siektinos (-ių) reikšmės (-ių) įgyvendinimą. Pasibaigus šiam laikotarpiui, Komisija iš naujo įvertina mokėjimo prašymą ir atšaukia sustabdymą, jei nustatoma, kad konkreči tarpinė arba siektina reikšmė (-s) yra pasiekta (-os), arba sumažina valstybės narės finansinį asignavimą, jei tarpinės reikšmės ar siektinos reikšmės vis dar nėra tinkamai pasiektos.

atitinkamos tarpinės ir siektinos reikšmės įvertinamos iš naujo kaip tinkamai pasiektos ir sustabdytos lėšos vėliau išmokamos. Iš sustabdytų 1,09 mlrd. EUR (jau užbaigtose sustabdymo procedūrose) 1,07 mlrd. EUR (98 proc.) buvo išmokėta atitinkamoms valstybėms narėms po sustabdymo laikotarpio, o 19,5 mln. EUR (mažiau nei 2 proc.) asignavimų buvo panaikinta, kadangi sustabdymo laikotarpio pabaigoje tarpinės ir siektinos reikšmės vis dar nebuvo tinkamai pasiektos. Šiuo metu yra sustabdyti 1,6 mlrd. EUR vertės mokėjimai Čekijai, Ispanijai ir Rumunijai (žr. 2 lentelę).

Šiais metais Komisija susidūrė su pirmuoju atšaukimu įgyvendinant EGADP priemonę. Atšaukimas įvyksta tada, kai vėliau nustatoma, kad tarpinė arba siektina reikšmė, kuri iš pradžių buvo įvertinta kaip tinkamai pasiekta ir už kurią valstybei narei buvo sumokėta, nebėra pasiekta dėl valstybei narei priskirtinų veiksmų⁷. Jei valstybė narė padėtis neištaiso, Komisija privalo atkurti tokią pat ES biudžeto padėtį, kokia būtų buvusi, jei ta tarpinė ir siektina reikšmė niekada nebūtų pripažinta pasiekta. Pirmasis toks atšaukimo atvejis yra susijęs su Ispanija: buvo sustabdyta 626,6 mln. EUR suma iš penktosios negražintinos paramos mokėjimo dalies, kuri buvo išmokėta 2025 m. liepos 7 d.⁸ Ispanija turi per šešis mėnesius nuo sustabdymo imtis taisomųjų priemonių ir užtikrinti, kad ši tarpinė reikšmė vėl galėtų būti laikoma tinkamai pasiekta.

2 lentelė. Su sprendimais dėl sustabdymo susijusi padėtis 2025 m. rugpjūčio 31 d.

Valstybė narė	Suma, kurios mokėjimas sustabdytas	Sprendimo dėl sustabdymo data	Sustabdytų tarpinių ir (arba) siektinų reikšmių skaičius	Galutinis rezultatas po sustabdymo laikotarpio
Lietuva	26,2 mln. EUR (dotacijos)	2023 m. balandžio 28 d.	2	2024 m. gegužės 6 d. atšauktas 17,5 mln. EUR sumos mokėjimo sustabdymas ir panaikinta 8,7 mln. EUR vertės asignavimų
Rumunija	53,4 mln. EUR (paskolos)	2023 m. rugsėjo 21 d.	2	2024 m. gruodžio 18 d. atšauktas 42,6 mln. EUR sumos mokėjimo sustabdymas ir panaikinta 10,8 mln. EUR vertės asignavimų
Portugalija	810,5 mln. EUR (dotacijos)	2023 m. gruodžio 22 d.	3	2024 m. liepos 26 d. sustabdymas visiškai atšauktas
Ispanija	158,1 mln. EUR (dotacijos)	2024 m. liepos 19 d.	1	2025 m. liepos 31 d. sustabdymas visiškai atšauktas
Italija	110,1 mln. EUR (dotacijos)	2024 m. liepos 26 d.	1	Sustabdymas panaikintas
Belgija	31 mln. EUR (dotacijos)	2024 m. rugsėjo 16 d.	1	Sustabdymas panaikintas

⁷ Pagal EGADP reglamento 24 straipsnio 3 dalies antrą sakinį. Daugiau informacijos apie atšaukimo sistemą pateikta [2023 m. EGADP metinės ataskaitos \(COM\(2023\) 545 final\) II priede, 2023 m. rugsėjo 19 d.](#)

⁸ Žr. [2025 m. liepos 7 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą dėl tolesnio \(-ių\) negražintinos paramos Ispanijai išmokėjimo \(-ų\) sustabdymo \(C\(2025\) 4643 final\).](#)

Kipras	43,1 mln. EUR (dotacijos)	2024 m. lapkričio 14 d.	1	2025 m. liepos 22 d. sustabdymas visiškai atšauktas
Čekija	260,3 mln. EUR (dotacijos)	2024 m. gruodžio 18 d.	2	Mokėjimas šiuo metu sustabdytas
Rumunija	869,8 mln. EUR (814,4 mln. EUR dotacijų ir 55,4 mln. EUR paskolų)	2025 m. gegužės 28 d.	6	Tebesitęsiantis sustabdymo laikotarpis
Ispanija	626,6 mln. EUR (dotacijų atšaukimas)	2025 m. liepos 7 d.	1	Tebesitęsiantis sustabdymo laikotarpis
	500,3 mln. EUR (dotacijos)	2025 m. liepos 31 d.	2	Tebesitęsiantis sustabdymo laikotarpis

Šaltinis: Europos Komisijos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės tinklalapis, skelbiama adresu https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages_lt.

Komisija toliau leido ES obligacijas EGADP finansuoti

2025 m. Komisija toliau rinko lėšas rinkose taikydama vieningo finansavimo metodą, kad būtų užtikrintos skubios išmokos valstybės narėms. Taikydama šį metodą Komisija leidžia vieno pavadinimo ES obligacijas ir laiko pajamas centriniame finansavimo fonde, iš kurio finansuojamos įvairios ES politikos programos. 2025 m. rugpjūčio 31 d. ES neapmokėtų obligacijų bendra suma buvo 662,6 mlrd. EUR, iš jų 75,1 mlrd. EUR teko „NextGenerationEU“ žaliosioms obligacijoms. Komisija taip pat toliau leido 3 mėnesių ir 6 mėnesių termino ES vekselius trumpalaikiams finansavimo poreikiams patenkinti. 2025 m. rugpjūčio 31 d. bendra neapmokėtų ES vekselių suma siekė 33,3 mlrd. EUR. Iš ES obligacijų emisijų gautomis pajamomis Komisija galėjo toliau sklandžiai finansuoti valstybių narių EGAD planus. Visas išmokas pagal EGADP Komisija valstybėms narėms išmokėjo pagal jų mokėjimo terminus.

Birželio mėn. Komisija paskelbė savo 2025 m. antrojo pusmečio finansavimo planą. Pagal šį 2025 m. antrojo pusmečio finansavimo planą nuo 2025 m. liepos mėn. iki gruodžio mėn. pabaigos planuojama išleisti iki 70 mlrd. EUR ilgalaikių ES obligacijų. Antrojo semestro finansavimo planas buvo grindžiamas pasiektu 2025 m. pirmajam pusmečiui nustatytu 90 mlrd. EUR finansavimo tikslu, iš viso emisijomis 2025 m. siekta sutelkti iki 160 mlrd. EUR finansavimą. Šis tikslas grindžiamas ankstesnių metų emisijomis (nuo 120 mlrd. EUR 2023 m. iki 140 mlrd. EUR 2024 m.) ir atspindi finansavimo poreikius, kurie per ateinančius dvejus metus bus didesni, be kita ko, poreikį per likusį EGADP galiojimo laikotarpį skirti beveik 335 mlrd. EUR.

„NextGenerationEU“ žaliosios obligacijos yra Komisijos įsipareigojimo užtikrinti tvarų finansavimą pagrindas

2020 m. Komisija paskelbė ketinanti iki 30 proc. pagal priemonę „NextGenerationEU“ skirtino finansavimo surinkti išleisdama žaliąsias obligacijas.

Tai liudija Komisijos įsipareigojimą užtikrinti tvarų finansavimą pateikiant rinkai naują aukšto reitingo ir likvidų žaliąjį turtą, suteikiant prieigą prie žaliųjų investicijų įvairiems investuotojams ir sustiprinant Europos Sąjungos ir euro vaidmenį tvaraus finansavimo rinkose. „NextGenerationEU“ žaliosios obligacijos ne tik rodo tvirtą ES įsipareigojimą siekti tvarumo – dėl jų žaliosios iniciatyvos taip pat įtraukiamos į ekonomikos atsigavimo po COVID-19 pandemijos planus, taip skatinant atsparų ir tvarų ekonomikos augimą ateityje. Nuo tada, kai 2021 m. spalio mėn. buvo išleistos pirmosios žaliosios obligacijos, Komisija iš viso išleido 75,1 mlrd. EUR „NextGenerationEU“ žaliųjų obligacijų, kurių naujos emisijos buvo suderintos taip, kad atitiktų valstybių narių žaliąsias išlaidas, apie kurias jos pranešė, ir kad jomis būtų finansuojamos įvairios žaliosios priemonės. ES tapo viena didžiausių pasaulyje žaliųjų obligacijų emitenčių ir gerokai padidino šią rinką. Laikydamosi Tarptautinės kapitalo rinkos asociacijos Ekologinių obligacijų principų ir užtikrindama skaidrų ataskaitų teikimą, ES žaliųjų obligacijų rinkoje nustato aukštus standartus, skatindama kapitalo srautą į aplinkai palankias investicijas.

Nacionalinės išlaidos, skirtos iš „NextGenerationEU“ žaliųjų obligacijų finansuojamoms priemonėms įgyvendinti, daugiausia buvo susijusios su energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis (38 proc. paskirstytų išlaidų) ir švari transportu bei infrastruktūra (35 proc.)⁹. Švari energija ir tinklas yra trečia pagal dydį išlaidų kategorija (8,9 proc. išlaidų) iš devynių išlaidų kategorijų, kurioms gali būti skiriamos lėšos, surinktos išleidus „NextGenerationEU“ žaliąsias obligacijas. Nuo 2024 m. iki 2025 m. planuojamų priemonių, atitinkančių finansavimo pagal priemonės „NextGenerationEU“ žaliąsias obligacijas reikalavimus, rinkinys taip pat išliko iš esmės stabilus, tik šiek tiek sumažėjo nuo 264,6 mlrd. EUR iki 262,8 mlrd. EUR, kadangi atliekant EGAD planų peržiūrą buvo atlikti nedideli pakoregavimai.

Atsižvelgdama į „NextGenerationEU“ žaliųjų obligacijų sistemos ataskaitų teikimo reikalavimus, Komisija 2024 m. lapkričio mėn. paskelbė antrąją išsamią „NextGenerationEU“ žaliųjų obligacijų paskirstymo ir poveikio ataskaitą. Analizė rodo, kad šiomis obligacijomis finansuojamos priemonės gali sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 54,7 mln. tonų per metus (prilygsta maždaug 1,5 proc. viso 2022 m. ES išmesto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio). Kita ataskaita bus paskelbta iki 2025 m. pabaigos.

⁹ 2025 m. rugpjūčio 31 d. duomenimis.

B. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų peržiūra

Valstybės narės dažnai peržiūri EGAD planus, kad pašalintų įgyvendinimo kliūtis

Valstybės narės tęsė savo EGAD planų peržiūrą, kad panaikintų vėlavimus juos įgyvendinant ir sumažintų išorės kliūtis. Dėl užsitęsusio didelės infliacijos, tiekimo grandinės sutrikimų, politinio nestabilumo ir tam tikrais atvejais gaivalinių nelaimių poveikio kai kurioms valstybėms narėms kilo sunkumų įgyvendinant konkrečias EGAD plano priemones. Komisijai padedant, valstybės narės pasinaudojo EGADP reglamente numatytu lankstumu, kad persvarstytų atitinkamas priemones ir įveiktų šias išorės kliūtis. Be to, 2023 m. valstybės narės peržiūrėjo savo planus, kad juose būtų atsižvelgta į atnaujintus finansinius asignavimus¹⁰ ir būtų įtrauktas skyrius „REPowerEU“. Nuo tada valstybės narės vis dažniau taiko tikslines peržiūras, kad išspręstų įgyvendinimo problemas (pvz., patikslindamos įgyvendinimo sprendimo formuluotę, pakeisdamos kai kurias investicijas ir pan.). Tokios nuolatinės peržiūros vyko visą ataskaitinį laikotarpį (žr. 3 lentelę). 23 valstybės narės per tą laiką pateikė tikslines peržiūras, o 2025 m. liepos mėn. Taryba priėmė paskutinį skyrių „REPowerEU“¹¹.

3 lentelė. Iš dalies pakeistų EGAD planų ir skyrių „REPowerEU“ pateikimo padėtis 2025 m. rugpjūčio 31 d.

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
82 Komisijai pateikti peržiūrėti planai	7x	2x	3x	3x	4x	1x	5x	4x	5x	1x	2x	5x	4x	2x	3x	3x	1x	2x	3x	2x	3x	4x	1x	3x	2x	4x	3x
79 Komisijos įvertinti peržiūrėti planai	6x	2x	3x	3x	4x	1x	5x	4x	5x	1x	2x	5x	4x	2x	3x	3x	1x	2x	3x	2x	3x	3x	1x	3x	2x	4x	2x
79 Tarybos priimti peržiūrėti planai	6x	2x	3x	3x	4x	1x	5x	4x	5x	1x	2x	5x	4x	2x	3x	3x	1x	2x	3x	2x	3x	3x	1x	3x	2x	4x	2x

Šaltinis: Europos Komisija

Persvarstyti EGAD planai ir toliau visiškai atitinka EGADP reglamente nustatytus vertinimo kriterijus ir apima svarbias reformas

Visi peržiūrėti EGAD planai padeda valstybėms narėms tenkinti jų konkrečius poreikius, pagal juos ir toliau atitinkamai remiama žaliaji ir skaitmeninė pertvarka. Dauguma EGAD planų peržiūrų sudarė tikslinės peržiūros, per kurias kai kurios priemonės buvo pakoreguotos ar pakeistos tinkamesnėmis alternatyvomis. Peržiūrėti EGAD planai ir toliau turi atitikti visus EGADP reglamente nustatytus vertinimo kriterijus – vykdydama vertinimą Komisija tai atidžiai patikrina. Pagal visus EGAD planus ir toliau sprendžiami visi uždaviniai arba didelė dalis uždavinių, nustatytų atitinkamose konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose, ir laikomasi reikšmingos žalos nedarymo principo. Be to, bent 37 proc. visų EGAD planų asignavimų toliau skiriama priemonėms, kuriomis prisidedama prie klimato

¹⁰ Pagal EGADP reglamento 11 straipsnio 2 dalį, didžiausias finansinis įnašas kiekvienos valstybės narės negražintinai finansinei paramai 2022 m. birželio mėn. buvo atnaujintas remiantis Eurostato galutiniais duomenimis apie realiojo BVP augimo pokytį 2020 m. ir bendrą realiojo BVP pokytį 2020–2021 m.

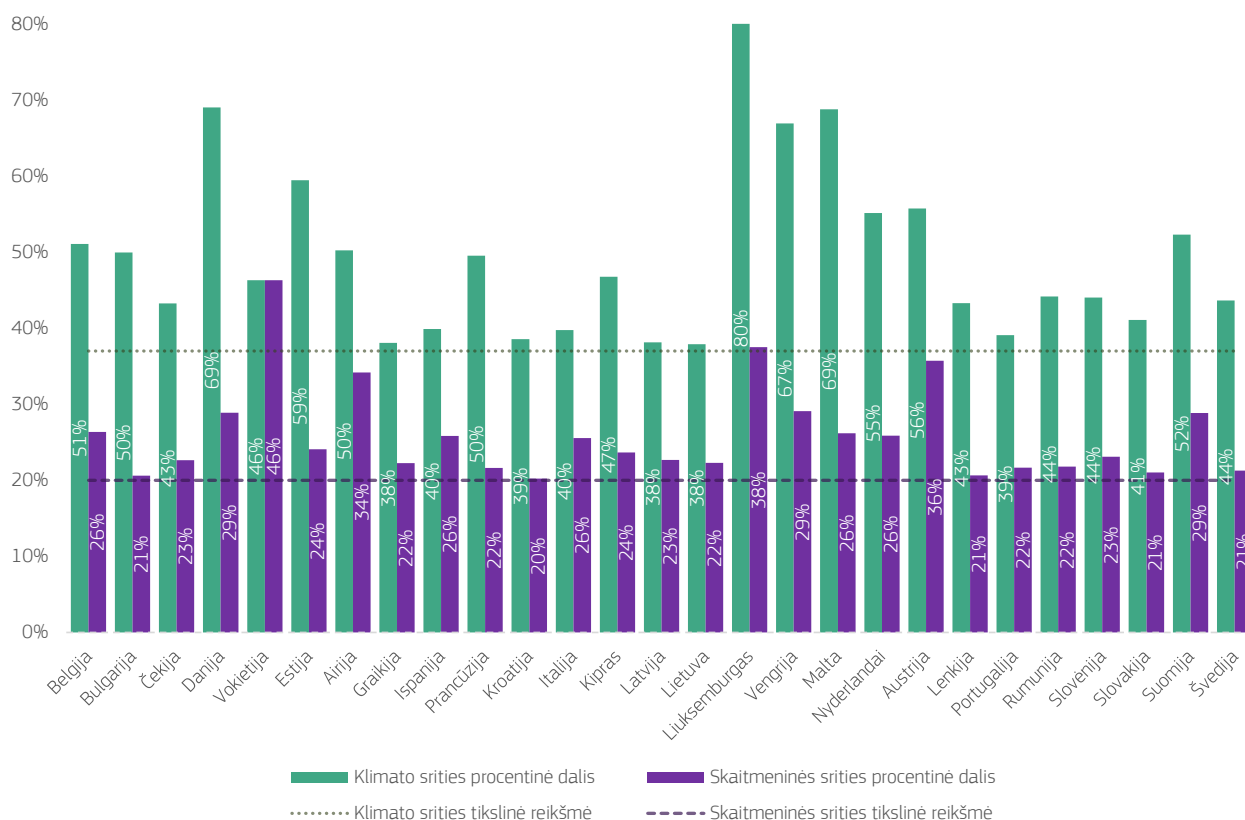
¹¹ Vienintelė valstybė narė, kuri iki 2024 m. rugpjūčio 31 d. (t. y. 2024 m. metinės ataskaitos ataskaitiniu laikotarpiu) nepateikė savo skyriaus „REPowerEU“, buvo Bulgarija. 2025 m. liepos 18 d. Taryba patvirtino Bulgarijos skyrių „REPowerEU“.

srities tikslų, ir bent 20 proc. asignavimų – priemonėms, kuriomis prisidedama prie skaitmeninių tikslų (žr. 1 diagramą). Apskritai, *ex ante* apskaičiuotų EGADP išlaidų, kuriomis remiami klimato srities tikslai, dalis ir toliau sudaro 42 proc., o apskaičiuota skaitmeninės politikos priemonių rėmimo išlaidų dalis toliau siekia 25 proc., t. y. viršija EGADP reglamente nustatytas siektinas reikšmes. Galiausiai EGAD planais toliau skatinama socialinė konvergencija, skiriant apytiksliai 163,7 mlrd. EUR socialinės politikos priemonėms¹².

Visuose EGAD planuose numatyta įvairių svarbių struktūrinių reformų, kurios gali paskatinti ilgalaikį ekonomikos augimą ir sustiprinti struktūrinį atsparumą.

Ketvirtadalis visų EGADP reformų (iš viso 282) yra skirtos institucijų kokybei, siekiant gerinti viešąjį administravimą (91 reforma), mokesčių sistemas (52), viešuosius pirkimus (17) ir teismines institucijas, taip pat kovos su sukčiavimu ir kovos su korupcija sistemas (84) (žr. 2a diagramą). Be to, 17 proc. EGADP reformų yra skirtos verslo aplinkai gerinti, be kita ko, supaprastinant reguliavimą, remiant mokslinius tyrimus ir plėtrą, gerinant finansų rinkos veikimą ir sudarant palankesnes sąlygas įmonių skaitmenizacijai. Tarp reformų, kuriomis siekiama gerinti įgūdžius ir darbo rinkos rezultatus, yra 105 reformos, skirtos švietimo sistemoms stiprinti, ir 39 reformos, skirtos darbo rinkos veikimui gerinti. Dar 35 reformomis didinamas socialinės apsaugos ir pensijų sistemų tvarumas (žr. 2b diagramą). Maždaug 346 reformos yra susijusios su žaliaja pertvarka, visų pirma tokiose srityse kaip atsinaujinančiųjų išteklių energija ir tinklai, tvarus judumas, klimato kaitos švelninimas ir energijos vartojimo efektyvumas.

¹² Atsižvelgiant į socialinių išlaidų svarbą po COVID-19 pandemijos, [EGADP reglamentu](#) Komisija buvo įgaliota priimti deleguotąjį aktą, kuriuo būtų nustatyta atsiskaitymo už pagal EGADP numatytas socialines išlaidas, įskaitant išlaidas vaikams ir jaunimui, metodika (29 straipsnio 4 dalies b punktas). Pagal Komisijos priimtą metodiką visos Priemonės lėšomis finansuojamos numatytos išlaidos, susijusios su reformomis ir investicijomis, suskirstytos į devynias plačias politikos sritis, kurios paskui sugrupuotos į keturias socialines kategorijas: 1) užimtumas ir įgūdžiai, 2) švietimas ir vaikų priežiūra, 3) sveikata ir ilgalaikė priežiūra ir 4) socialinės politikos priemonės; žr. [Komisijos deleguotąjį reglamentą \(ES\) 2021/2105](#).

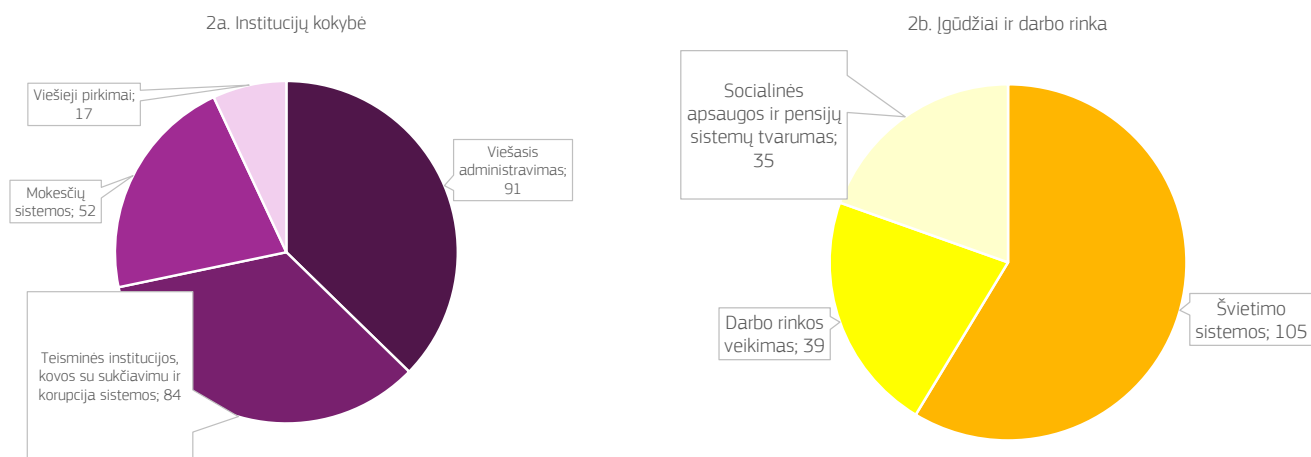

1 diagrama. EGAD planuose numatytų visų asignavimų, kuriais remiami klimato ir skaitmeniniai tikslai, dalis po to, kai buvo peržiūrėti EGAD planai

Pastaba. EGAD planuose nurodoma ir pagrindžiama tai, koku mastu kiekviena priemonė visapusiškai prisidedama (100 proc.), iš dalies prisidedama (40 proc.) siekiant klimato ir (arba) skaitmeninių tikslų arba nedaromas joks poveikis (0 proc.) siekiant šių tikslų. Indėlis siekiant klimato ir skaitmeninių tikslų apskaičiuotas atitinkamai pagal EGADP reglamento VI ir VII priedus. Derinant koeficientus su kiekvienos priemonės išlaidų įverčiais galima apskaičiuoti, koku mastu planai padeda siekti klimato srities ir skaitmeninių tikslų.

Šaltinis: Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė

2a ir 2b diagramos. Planuose numatytų struktūrinių reformų skaičius: institucijų kokybės (kairėje) ir įgūdžių ir darbo rinkos (dešinėje)

Šaltinis: Europos Komisija

C. Lėšų pagal EGADP galutiniai gavėjai

Pagerintas valstybių narių ataskaitų dėl 100-to galutinių gavėjų, gavusių didžiausią finansavimą, teikimo tvarkingumas ir jų palyginamumas

2024–2025 m. ataskaitų teikimo etapais duomenų teikimo praktika daugelyje valstybių narių tapo tvarkingesnė. Pagal EGADP reglamentą valstybės narės privalo du kartus per metus pateikti duomenis apie 100-tą galutinių gavėjų, gavusių didžiausią finansavimą priemonėms pagal EGADP įgyvendinti. Per paskutinį 2025 m. balandžio mėn. ataskaitų teikimo etapą 25 valstybės narės pateikė atnaujintą informaciją apie 100-tą didžiausią finansavimą gavusių galutinių gavėjų, o dvi valstybės narės naujos informacijos nepateikė. Dauguma valstybių narių šių sąrašų skelbimą suderina su du kartus per metus teikiamų ataskaitų tvarkaraščiu ir pateikia ataskaitą kiekvienų metų balandžio ir spalio mėn., kaip pasiūlė Komisija. Komisija centralizuoja duomenis ir juos skelbia, kaip yra įgaliota pagal EGADP reglamentą. Ji nuolat primena valstybėms narėms apie galiojančius ataskaitų teikimo įsipareigojimus ir ragina jas laikytis siūlomo dukart per metus teikiamų ataskaitų tvarkaraščio. Komisija taip pat imasi tolesnių veiksmų dėl valstybių narių, kurios neįvykdo savo pareigų teikti ataskaitas per pasiūlytą terminą, todėl dabar balandžio ir spalio mėn. ataskaitos teikiamos tvarkingiau.

Komisija padėjo valstybėms narėms įgyvendinti ataskaitų teikimo reikalavimus, o Europos Parlamentui – toliau didinti su galutiniais gavėjais susijusį skaidrumą.

Siekdama valstybėms narėms panaikinti galimą neaiškumą dėl sąvokos „galutinis gavėjas“ apibrėžties pagal EGADP reglamentą, Komisija patikslino savo gaires valstybėms narėms 2024 m. EGADP metinės ataskaitos V priede¹³. 2025 m. balandžio 6 d. ji taip pat surengė specialų EGADP ekspertų grupės posėdį, kad valstybės narės pasidalytų geriausia patirtimi ir būtų užkirstas kelias klaidingam pareigų teikti ataskaitas dėl galutinių gavėjų aiškinimui. Be to, Komisija patikrino valstybių narių paskelbtų sąrašų patikimumą ir prireikus su nacionalinėmis institucijomis ėmėsi tolesnių priemonių, kad būtų užtikrintas reikalavimų laikymasis. Komisija taip pat rėmė Europos Parlamento pastangas padidinti lėšų naudojimo skaidrumą labiau, nei yra nustatyta EGADP reglamente. 2025 m. vasario mėn. Komisija visas valstybes nares informavo apie Europos Parlamento Biudžeto kontrolės komiteto pirmininko prašymą pateikti 100-to didžiausią finansavimą gavusių galutinių gavėjų, įskaitant rangovus ir subrangovus, pavadinimus. Iš valstybių narių gauta informacija ji vėliau pasidalijo su Europos Parlamentu.

Siekdamos padidinti skaidrumą, valstybės narės parengė įvairius informacijos apie 100-tą galutinių gavėjų, gavusių didžiausią finansavimą, skelbimo metodus.

Laikydamosi teisinės prievolės, kuri nustatyta 2023 m. pradžioje iš dalies pakeitus EGADP reglamentą dėl skyriaus „REPowerEU“, kad būtų sukurtas paprastas naudoti viešas portalas informacijai apie galutinius gavėjus teikti, dauguma valstybių narių naudoja esamas apskaitos duomenų bazes informacijai apie galutinius gavėjus gauti, kurią jos skelbia viešai prieinamose nacionalinėse interneto svetainėse. Kai kurios valstybės narės sukūrė žiniatinklio

¹³ Žr. [2024 m. EGADP metinės ataskaitos V priedą](#).

puslapius, kuriuose sujungiami skirtingi EGADP ataskaitų teikimo reikalavimai, pavyzdžiui, pateikiami galutinių gavėjų sąrašai ir bendrieji rodikliai, kaip antai Austrijos skaidrumo duomenų bazėje. Kitos šalys, pvz., Kroatija, Slovėnija ir Čekija, skelbia ne tik 100-tą galutinių gavėjų, gavusių didžiausią finansavimą pagal EGADP, bet ir informaciją apie kitus finansavimo šaltinius, pvz., nacionalines ar kitas ES lėšas. Kelios valstybės narės savo sąrašus atnaujina dažniau nei du kartus per metus – pavyzdžiui, Italija tai daro kas mėnesį, o Portugalija – kas savaitę. Komisijos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje¹⁴ pateikiamos nuorodos į šias nacionalines interneto svetaines ir atskiri 100-to galutinių gavėjų, gavusių didžiausią finansavimą, sąrašai, įskaitant priemonių aprašymus. Duomenys apie galutinius gavėjus taip pat įtraukiami į EGADP lėšomis remiamų projektų žemėlapi¹⁵.

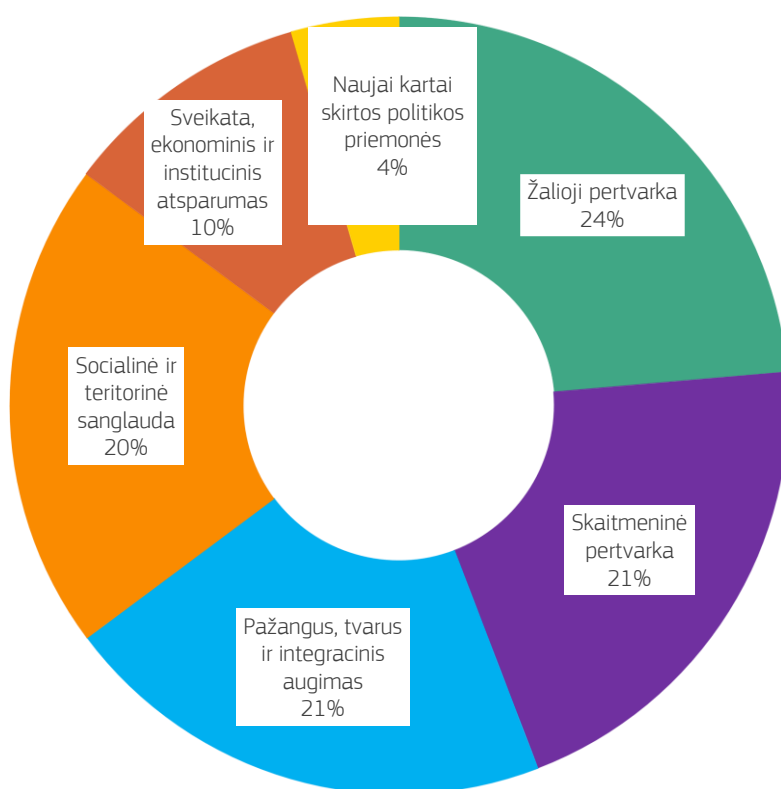
Galutiniai gavėjai gauna paramą investicijoms pagal visus šešis EGADP politikos ramsčius, daugiausia dėmesio skiriant žaliajai pertvarkai, skaitmeninei pertvarkai ir pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo skatinimui

Iš pateiktų duomenų apie galutinius gavėjus matyti, kad EGADP finansavimas skiriamas pagal visus šešis politikos ramsčius (žr. 3 diagramą), o tai atspindi priemonėje užsibrėžtą užmojį vykdyti pokyčius įvairiose politikos srityse. Naujausiose 2025 m. valstybių narių ataskaitose nurodoma, kad dauguma iš 100-to didžiausią finansavimą gavusių galutinių gavėjų ėmėsi priemonių, kuriomis skatinama žilioji pertvarka (23,6 proc.) ir pažangus, tvarus ir integracinis augimas (20,6 proc.). Taip pat imamasi priemonių skaitmeninei pertvarkai remti (20,5 proc.) ir socialinei bei teritorinei sanglaudai stiprinti (20,4 proc.). Pagal žaliosios pertvarkos ramstį didžiausios galutinių gavėjų gautos sumos yra susijusios su investicijomis į tvarų judumą ir energijos vartojimo efektyvumą. Tai taip pat paaiškina, kodėl geležinkelių infrastruktūros valdymo institucijos ir energetikos įmonės dažnai yra tarp didžiausią finansavimą gavusių galutinių gavėjų, ypač įgyvendinant daug kainuojančius projektus susijusiose ramsčių srityse. Pagal augimo ramstį EGADP visų pirma remia priemones, susijusias su moksliniais tyrimais, plėtra ir inovacijomis, pastatų renovacija ir statyba bei kultūros sektoriumi. Pagal skaitmeninės pertvarkos ramstį daugiausiai finansavimo skiriama e. valdžios, skaitmeninių viešųjų paslaugų ir verslo skaitmenizacijos priemonėms. Pagal pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo ramstį daugiausia priemonių skiriama suaugusiųjų mokymuisi ir teritorinei infrastruktūrai bei paslaugoms.

¹⁴ Žr. https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/disbursements.html?lang=lt.

¹⁵ Žr. https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_lt.

3 diagrama. Indėlis įgyvendinant šešis politikos ramsčius 100-to didžiausių finansavimą gavusių galutinių gavėjų gautomis sumomis

Šaltinis: Europos Komisijos skaičiavimai, pagrįsti valstybių narių pateiktais duomenimis apie galutinius lėšų gavėjus

Iš valstybių narių ataskaitų matyti, kad tarp 100-to didžiausių finansavimą gavusių galutinių gavėjų aiškiai dominuoja ne tik viešieji subjektai, bet ir MVĮ

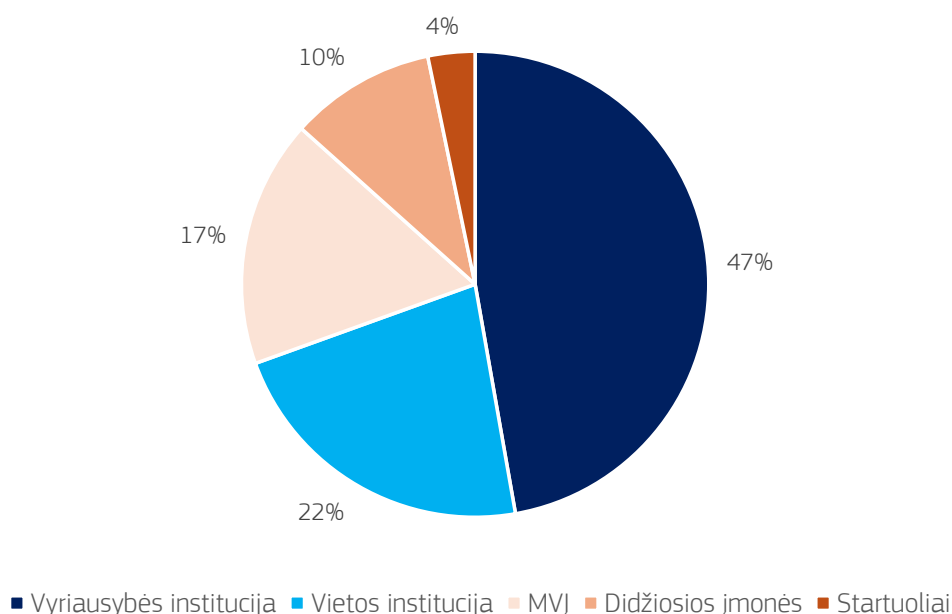
Didžiausią finansavimą pagal EGADP gavę galutiniai gavėjai daugiausiai yra iš viešojo sektoriaus. Apie 70 proc. subjektų, apie kuriuos valstybės narės pranešė teikdamos ataskaitas dėl 100-to didžiausią finansavimą gavusių galutinių gavėjų, yra viešieji subjektai – valdžios sektoriaus įstaigos (68 proc.) ir vietos valdžios institucijos (32 proc.). Tai atspindi EGADP reglamente nustatytą galutinio gavėjo apibrėžtį, kurioje nurodyta, kad galutinis gavėjas yra paskutinis lėšas EGADP priemonei įgyvendinti gaunantis subjektas, kuris nėra rangovas arba subrangovas. Todėl ministerijos, valstybės agentūros, valstybės valdomos įmonės, universitetai, mokyklos, savivaldybių įmonės ir vietos valdžios institucijos dažnai yra pagrindiniai galutiniai EGADP lėšų gavėjai, paprastai jas gaunantys didelio masto projektams, kuriais siekiama viešojo intereso, dažnai tvaraus judumo ir energijos vartojimo efektyvumo srityje, įgyvendinti, nors galiausiai lėšos dažnai nukreipiamos rangovams ar subrangovams. Pavyzdžiui, Graikijos plane dėl priemonių, kuriomis siekiama įdiegti energijos kaupimo sistemas, kad būtų padidinta atsinaujinančiųjų išteklių energijos skverbtis, didžiausia galutinė gavėja yra Graikijos aplinkos ir energetikos ministerija. Viešiesiems subjektams taip pat dažnai atstovauja valstybės valdomos įmonės, tokios kaip Ispanijos valstybės valdomas geležinkelių infrastruktūros valdytojas *Administrador de Infraestructuras Ferroviarias*, kuris yra galutinis gavėjas, gaunantis didžiausią finansavimą projektams, kuriais gerinama geležinkelių transporto paslaugų kokybė ir patikimumas, įskaitant geležinkelio vėžes

atnaujinimą, stočių patobulinimus ir elektrifikacijos bei signalizacijos sistemų tobulinimą. Italijoje panašus atvejis yra su *Rete Ferroviaria Italiana*, kuri gauna lėšų greitųjų, krovinių, regioninių geležinkelių infrastruktūrai ir Europos geležinkelių eismo valdymo sistemos diegimui remti. Kai kuriais atvejais tarp didžiausių finansavimą gavusių gavėjų yra nemažai savivaldybių ir vietos valdžios institucijų. Pavyzdžiui, Bulgarijos didžiausią finansavimą gavusių galutinių gavėjų sąrašas yra 43 vietos valdžios institucijos, dalyvaujančios vykdančios švietimo infrastruktūros modernizavimą.

Dauguma privačiojo sektoriaus galutinių gavėjų yra MVĮ. Remiantis naujausia 2025 m. ataskaita (žr. 4 diagramą), apie 30 proc. didžiausių finansavimą gavusių galutinių gavėjų, valstybių narių duomenimis, buvo privatūs subjektai. Iš jų didžiausią grupę (56 proc.) sudaro MVĮ, šiek tiek mažesnė dalis tenka didžiosioms įmonėms (33 proc.). Reikšmingą dalį privačių galutinių gavėjų sudarė startuoliai (11 proc.). Keliose valstybėse narėse, pvz., Maltoje ir Danijoje, didžioji dauguma iš 100-to didžiausių finansavimą gavusių galutinių gavėjų yra privatūs subjektai. Tai parodo, kad EGAD planuose daugiausia dėmesio skiriama priemonėms, kuriomis remiamos privačios bendrovės – parama skiriama didelėms Danijos įmonėms mokslinių tyrimų ir plėtros veiklai, o Maltoje ji skiriama MVĮ, siekiant skatinti privačių elektrinių transporto priemonių įsigijimą. Kipre didžiausią dalį sudaro startuoliai, susiję su šios šalies MVĮ skirta inovacijų finansavimo programa, ir startuoliai, gavę finansavimą atviros prieigos mokslinių tyrimų infrastruktūrai kurti.

Didžiausią finansavimą gavusių galutinių gavėjų gautos sumos kiekvienoje valstybėje narėje labai skiriasi. Didžiausia galutinio gavėjo gauta suma yra maždaug 10,6 mlrd. EUR (Italija, *Rete Ferroviaria Italiana*), ji skirta vienai didžiausių šalies investicijų į geležinkelius, o mažiausia suma – 10 000 EUR (Liuksemburgo Grèvenmacherio komunai), skirta remti savivaldos veiksams natūralios aplinkos ir biologinės įvairovės išsaugojimo srityse. Vidutinė 100-to didžiausių finansavimą gavusių galutinių gavėjų gauta suma yra beveik 45 mln. EUR, o mediana – 6 mln. EUR.

4 diagrama. Didžiausią finansavimą gavusių galutinių gavėjų kategorijos, nurodytos valstybių narių pateiktuose sąrašuose

Šaltinis: Europos Komisijos skaičiavimai, pagrįsti valstybių narių pateiktais duomenimis apie galutinius lėšų gavėjus

D. EGADP įgyvendinimo kontrolė ir auditas

Komisijos EGADP kontrolės sistemą sudaro du lygmenys: kontrolės priemonės, kuriomis užtikrinamas išmokų valstybėms narėms teisėtumas ir tvarkingumas, ir kontrolės priemonės, kuriomis užtikrinama tinkama ES finansinių interesų apsauga.

Kiek tai susiję su **operacijų teisėtumu ir tvarkingumu**, prieš išmokėdama lėšas valstybėms narėms Komisija atlieka išsamią *ex ante* kontrolę. Šiomis kontrolės priemonėmis visapusiškai patikrinama, ar tinkamai pasiekta kiekviena į mokėjimo prašymą įtraukta tarpinė ir siektina reikšmė. Atlikusi mokėjimą Komisija atlieka rizika grindžiamus tarpinių ir siektinų reikšmių *ex post* auditus, kad gautų papildomą patikinimą, jog jos tinkamai pasiektos. Be to, siekdama **užtikrinti tinkamą ES finansinių interesų apsaugą**, Komisija ir toliau vertina kiekvieną nacionalinę kontrolės sistemą, kai tvirtina peržiūrėtus EGAD planus, kad užtikrintų, jog jos yra patikimos ir atitinkančios savo paskirtį. Jei nustatoma kontrolės sistemų trūkumų, į peržiūrėtą EGAD planą įtraukiamos konkrečios audito ir kontrolės tarpinės reikšmės. Tokios tarpinės reikšmės turi būti pasiektos prieš vykdant bet kokią būsimą mokėjimą. Komisija taip pat atlieka rizika grindžiamą sistemų auditą, kad patikrintų valstybėse narėse taikomas sukčiavimo, korupcijos ir interesų konfliktų, taip pat dvigubo finansavimo prevencijos, nustatymo ir ištaisymo procedūras. Galiausiai, siekiant patikrinti nacionalinių audito institucijų atliekamo audito patikimumą, atliekami atitikties auditai, kurie suteikia papildomą patikinimą pagal vieno bendro audito metodą. Vykdydama visų rūšių auditą Komisija tikrina, ar valstybės narės laikosi viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklių, įskaitant tokių patikrinimų veiksmingumą.

Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. Komisija atliko tarpinių ir siektinų reikšmių, įtrauktų į 19 mokėjimo prašymų, *ex post* auditą¹⁶. Tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės auditui pasirenkamos remiantis rizikos vertinimu, kuriame atsižvelgiama į įvairius veiksnius¹⁷. Atitinkamai Komisija atliko 57 iš 853 tarpinių ir siektinų reikšmių, įtrauktų į susijusius mokėjimo prašymus, auditą. Komisija nerado įrodymų, kad audituotos tarpinės ir siektinos reikšmės nebuvo tinkamai pasiektos. Be to, bet kokie kiti nustatyti neatitikimai tarp deklaruotų duomenų ir audito metu tikrintų duomenų nesiekė 5 proc. ribos – tos pačios ribos, į kurią Komisija atsižvelgė savo *ex ante* vertinime.

Visų rūšių audito veiklos metu Komisija toliau vykdė išplėstinius išsamius viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklių laikymosi patikrinimus. Per auditus Komisija patikrino, ar visos valstybės narės, kurios gavo išmokas nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d., įvykdė savo įsipareigojimus nuolat tikrinti, ar laikomasi viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklių, įskaitant šių patikrinimų veiksmingumą. Europos Audito Rūmai (EAR) pripažino pažangą, padarytą naudojant išsamius kontrolinius sąrašus, o 2025 m. kovo mėn. pateikė tikslinių rekomendacijų dėl papildomo patobulinimo. Iki šiol Komisija jau įgyvendino penkias iš septynių Specialiojoje ataskaitoje Nr. 09/2025 dėl EGADP išlaidų atitikties viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklėms užtikrinimo sistemų pateiktų rekomendacijų, kurioms ji pritarė (visiškai ar iš dalies); Komisija toliau derina savo audito veiklą, remdamasi rekomendacijomis, kurioms ji pritarė.

Komisijos prioritetasis ir toliau yra rizika grindžiamas tikslinis sistemų auditas. Jau 2023 m. pabaigoje Komisija buvo atlikusi bent po vieną ES finansinių interesų apsaugos (FIA) sistemos auditą kiekvienoje valstybėje narėje. 2024 m. Komisija atliko FIA sistemų auditą Belgijoje ir Lietuvoje. 2025 m. pirmoje pusėje Komisija atliko papildomus tikslinius FIA sistemų auditus Airijoje, Prancūzijoje, Lenkijoje ir Suomijoje. Šie keturi auditai apėmė dvi koordinavimo įstaigas, dvi nacionalines audito įstaigas ir 187 įgyvendinančiąsias įstaigas, įskaitant ministerijas ir agentūras, kurios buvo atrinktos remiantis rizikos vertinimo sistema. Pirmenybė buvo teikiama valstybėms narėms, kuriose viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos kontrolė nebuvo vykdoma naudojant 2023 m. rugsėjo mėn. priimtus išplėstinius kontrolinius sąrašus. Iki 2025 m. pabaigos Komisija siekia atlikti sistemų auditą dar dviejose valstybėse narėse (Ispanijoje ir Švedijoje).

Naujausi audito rezultatai rodo, kad vidaus kontrolės sistemų įgyvendinimo valstybėse narėse padėtis apskritai yra gera, nors dar yra ką tobulinti. Visų pirma buvo pastebėta, kad audituotos įgyvendinančiosios institucijos taiko įvairią gerąją praktiką – be kita ko, yra nustatytos potencialaus sukčiavimo, korupcijos, interesų konfliktų ir dvigubo finansavimo aptikimo procedūros, kurias taikant naudojamos duomenų gavybos priemonės,

¹⁶ Šie auditai susiję su Belgijos, Čekijos, Danijos, Kipro (2024 m. rugsėjo mėn. ir 2025 m. kovo mėn.), Estijos, Graikijos, Italijos, Prancūzijos, Vokietijos (2024 m. lapkričio mėn. ir 2025 m. vasario mėn.), Ispanijos, Latvijos, Lietuvos, Nyderlandų, Portugalijos ir Rumunijos pateiktais mokėjimo prašymais.

¹⁷ Rizikos vertinimas grindžiamas keliais kriterijais, pavyzdžiui, įgyvendinančiųjų institucijų rūšimi ir skaičiumi, galutinių gavėjų rūšimi ir skaičiumi, taikomais žymenimis ir tikrinimo mechanizmo sudėtingumu.

pavyzdžiui, ARACHNE¹⁸. Taip pat padaryta reikšminga pažanga renkant duomenis pagal EGADP reglamento 22 straipsnio 2 dalies d punktą. Vis dėlto dar yra tobulintinių sričių, pavyzdžiui, reikia stiprinti *ex ante* kontrolės priemones siekiant užkirsti kelią interesų konfliktams, stiprinti procedūras, kuriomis tikrinama, ar nėra dvigubo finansavimo, užtikrinti, kad būtų laikomasi viešumo įpareigojimų, ir gerinti pranešimų apie pažeidimus teikimą OLAF. Reaguodamos į šias audito išvadas valstybės narės jau pradėjo įgyvendinti būtinus patobulinimus, o Komisija atidžiai stebi jų įgyvendinimo pažangą.

Laikydamosi EGADP audito strategijoje (2023 m. gruodžio mėn.) išdėstyto požiūrio, Komisija pradėjo aktyviau vykdyti atitikties auditus, kuriais vertinamas nacionalinių audito įstaigų atlikto darbo patikimumas. Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. Komisija atliko penkis atitikties auditus arba jungtinius auditus su atitikties komponentais. Konkrečiau, Suomijoje, Lenkijoje ir Nyderlanduose buvo atlikti trys specialūs atitikties auditai, o Italijoje ir Lietuvoje atitikties audito komponentai buvo integruoti į du tarpinių ir siektinų reikšmių auditus. Iki 2025 m. rugpjūčio mėn. pabaigos iš viso 21 valstybėje narėje buvo atliktas atitikties auditas arba atliktas auditas, kurį vykdant atsižvelgta į atitikties aspektą. Taikydama vieno bendro audito metodą 2025 m. sausio mėn. Komisija patikslino prielaidas ir sąlygas, kurioms esant galima remtis nacionalinių audito įstaigų darbu vykdant *ex post* auditus. Tuo remdamasi, atrinkdama audituotinas tarpines ir siektinas reikšmes Komisija atitinkamai atsižvelgia į atitikties auditų rezultatus. Taip siekiama palengvinti nacionalinių ir Europos audito institucijų tarpusavio papildomumą, sumažinti audito dubliavimąsi ir padidinti bendrą audito darbo efektyvumą.

Kova su sukčiavimu, korupcija ir interesų konfliktais yra vienas iš svarbiausių Komisijos prioritetų. Vadovaujantis EGADP reglamento 22 straipsniu, valstybėms narėms tenka pagrindinė pareiga užkirsti kelią sunkiems pažeidimams, įskaitant sukčiavimą, korupciją ir interesų konfliktus, nustatyti tokius atvejus ir ištaisyti juos. Tačiau Komisija kontroliuoja, kad valstybės narės vykdytų savo įsipareigojimus pagal EGADP reglamentą. Be to, Komisija turi teisę proporcingai sumažinti pagal EGADP teikiamą paramą ir susigrąžinti į Sąjungos biudžetą mokėtinas sumas rimtų pažeidimų atvejais, kai jie nebuvo ištaisyti valstybės narės ir kenkia Sąjungos finansiniams interesams.

Siekdama dar labiau sustiprinti kovos su sukčiavimu valdymą įgyvendinant EGADP ES lygmeniu, Komisija sustiprino bendradarbiavimą su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF). Nuo 2025 m. rugpjūčio 31 d. Komisija pranešė OLAF apie 37 galimus pažeidimus, nustatytus atliekant *ex post* auditus arba gavus informaciją iš atvirų šaltinių dėl pagal EGADP remiamų veiksmų, o OLAF informavo Komisiją apie 40 kitų atvejų, taigi iš viso nustatyti 77 galimi pažeidimai. Vykdydama savo tyrimus iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. OLAF paskelbė trylika rekomendacijų: dešimt finansinių ir tris administracines rekomendacijas, susijusias su aštuoniomis valstybėmis narėmis.

¹⁸ ARACHNE yra Europos Komisijos sukurta IT priemonė, skirta duomenims rinkti ir papildyti. ARACHNE padeda nustatyti projektus, kuriems naudojami keli ES fondai ir esama galimos dvigubo finansavimo rizikos. Joje parodomi paramos gavėjai, rangovai, subrangovai, partneriai ir konsorciumo nariai, dalyvaujantys keliuose projektuose, nepriklausomai nuo jų vaidmens įvairiuose projektuose.

2025 m. gegužės 8 d., remdamasi viena iš OLAF rekomendacijų, Komisija priėmė pirmąjį sprendimą dėl paramos Slovakijai sumažinimo 1,2 mln. EUR suma pagal EGADP reglamento 22 straipsnio 5 dalį ir finansavimo susitarimo 19 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies a punktą vadovaujantis sistema „Finansavimo sumažinimas ir lėšų atgavimas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę“. Sumažinimas buvo įgyvendintas 2025 m. liepos 10 d. kartu su penktosios dalies išmokėjimu Slovakijai.

Saugant ES finansinius interesus taip pat labai svarbus yra Komisijos ir Europos prokuratūros bendradarbiavimas. Nuo EGADP įgyvendinimo pradžios ir iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. Europos prokuratūra pranešė Komisijai, kad pradėjo 84 tyrimus, iš kurių 73 buvo aktyvūs atvejai teismo procesuose arba dėl jų buvo vykdomi tyrimai. Atkreiptinas dėmesys, kad 73 proc. tyrimų yra susiję su viena priemone vienoje valstybėje narėje. Šie skaičiai parodo nacionalinių ir ES lygmens kontrolės sistemų veiksmingumą nustatant interesų konfliktus, sukčiavimą ir korupciją.

Komisija tęsė darbą su EAR dėl daugelio auditų ir skubiai ėmėsi papildomų veiksmų dėl jų pateiktų rekomendacijų

Be pačios Komisijos atliekamų auditų, EGADP įgyvendinimą tikrina EAR, atlikdami kiekvienos individualios dotacijos mokėjimo auditą, taip pat daug veiklos auditų, susijusių su EGADP struktūra arba konkrečiomis teminėmis sritimis. Iki šiol EAR atliko visų EGADP dotacijų mokėjimų valstybėms narėms auditą. Be to, EAR baigė vykdyti 10 veiklos auditų ir dvi apžvalgas, skirtas EGADP, arba daugiausia dėmesio skiriant EGADP, o daugelis kitų auditų buvo susiję ir su EGADP. Iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. buvo paskelbti trys iš šių dešimties veiklos auditų ir specialiai EGADP skirta apžvalga¹⁹. Dar septyni EAR auditai, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama EGADP, šiuo metu yra vykdomi ir tikimasi, kad iki 2025 m. pabaigos bus pradėti dar du auditai. Be to, su EGADP susiję klausimai nagrinėjami EAR apžvalgose ir teminėse specialiosiose ataskaitose dėl konkrečių politikos sričių.

Komisija skubiai ėmėsi papildomų veiksmų dėl visų atitinkamų EAR rekomendacijų, dėl kurių tokių veiksmų reikėjo imtis. 2024–2025 m. Komisija iš EAR metinių ar specialiųjų ataskaitų gavo 47 su EGADP susijusias rekomendacijas arba papildomas rekomendacijas²⁰. Po išsamios peržiūros Komisija nustatė, kad 17 iš šių rekomendacijų negalėjo būti įgyvendintos dėl EGADP reglamento teisinio pagrindo ir tikslų, todėl joms nepritarė, o 11 rekomendacijų buvo susijusios su būsimomis priemonėmis. Iš likusių 19 su EGADP susijusių rekomendacijų, Komisijos vertinimu, 15 buvo įgyvendinta. Taigi, liko keturios

¹⁹ Žr. [Specialioji ataskaita 09/2025 „EGADP išlaidų atitikties viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklėms užtikrinimo sistemos“](#), [Specialioji ataskaita 10/2025 „Darbo rinkos reformos nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose“](#), [Specialioji ataskaita 13/2025 „Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę skirta parama skaitmeninei pertvarkai ES valstybėse narėse“](#) ir [Apžvalga 02/2025 „Orientavimasis į veiksmingumą, atskaitomybę ir skaidrumą. Ko reikia pasimokyti iš EGADP trūkumų“](#) | Europos audito rūmai.

²⁰ Žr. [EAR SPECIALIAJA ATASKAITA Nr. 13/2024 „Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę skirtų lėšų įsisavinimas“](#); Žr. [EAR SPECIALIAJA ATASKAITA Nr. 14/2024 „Žalioji pertvarka. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės indėlis neaiškūs“](#); Žr. [EAR SPECIALIAJA ATASKAITA Nr. 22/2024 „Dvigubas finansavimas iš ES biudžeto“](#); Žr. [EAR SPECIALIAJA ATASKAITA Nr. 09/2025 „EGADP išlaidų atitikties viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklėms užtikrinimo sistemos“](#); Žr. [EAR SPECIALIAJA ATASKAITA Nr. 10/2025 „Darbo rinkos reformos nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose“](#); Žr. [EAR SPECIALIAJA ATASKAITA Nr. 13/2025 „Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę skirta parama skaitmeninei pertvarkai ES valstybėse narėse“](#); ir žr. [2023 m. EAR metinė ataskaita](#).

rekomendacijos – jos įgyvendinamos šiuo metu. Dvi iš jų bus įgyvendintos iki 2025 m. rugsėjo pabaigos. Atsižvelgdama į EAR rekomendacijas, Komisija ėmėsi kelių konkrečių veiksmų, be kita ko, paskelbė papildomas gaires dėl tinkamumo finansuoti pradžios datos ir nuostatos dėl nacionalinių biudžeto išlaidų padengimo²¹, pagerino savo mokėjimo prašymų vertinimų įrašų saugojimą ir dokumentavimą, organizavo valstybių narių keitimąsi geraja praktika, tęsė peržiūrų tarpinių ir siektinų reikšmių peržiūrą, kad būtų užtikrintas reikalavimų aiškumas, ir teikė papildomą informaciją apie EGAD planų indėlį įgyvendinant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, kaip aprašyta šioje ataskaitoje.

Remdamasi įvairių auditų²² išvadomis ir rekomendacijomis, Komisija taikė dinamišką požiūrį į auditą bei kontrolę ir dar labiau sustiprino savo EGADP audito ir kontrolės sistemą. 2025 m. kovo mėn. Komisija baigė rengti valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su audito ir kontrolės tarpinėmis reikšmėmis pagal EGADP, naudojimo sistemą. 2025 m. sausio mėn. Komisija taip pat dar patobulino metodą, kaip sumažinti atšaukimo, kuris sistemingai svarstomas atliekant jos pačios tarpinių ir siektinų reikšmių *ex post* auditus, riziką. Be to, Komisija toliau plėtė nacionalinių audito institucijų auditą, taip stiprindama jų darbo veiksmingumą ir pažeidimų aptikimo gebėjimus. Tai buvo daroma siekiant plačiau pasikliauti nacionalinių audito įstaigų darbu vykdant *ex post* auditus ir tai atitinka bendras supaprastinimo pastangas. Be to, Komisija toliau stiprino kontrolės sistemą viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos srityje, per visų rūšių auditus naudodama išsamesnius kontrolinius sąrašus, tobulindama savo audito metodą ir nustatydamą viešųjų pirkimų procedūrų, kurios turi būti patikrintos atliekant Komisijos auditus, skaičių kiekvienai įgyvendinančiajai institucijai. Siekiant sustiprinti dotaciją teikiančios institucijos lygmeniu atliekamus patikrinimus, papildomai buvo atnaujintas valstybės pagalbos kontrolinis sąrašas. Be to, Komisija toliau stiprino savo užtikrinimą: ji paaiškino, kaip valstybės narės rizikos vertinime, kuriuo grindžiamas EGADP skirtas patikrinimo pareiškimas, atsižvelgiama į audito pastabas, pateiktas prieš ataskaitos projekto etapą, ir į audito rekomendacijų įgyvendinimo būklę.

E. Komunikacija ir dialogai 2024–2025 m.

Į interaktyvų EGADP projektų žemėlapi įtraukta daugiau kaip 1 300 projektų

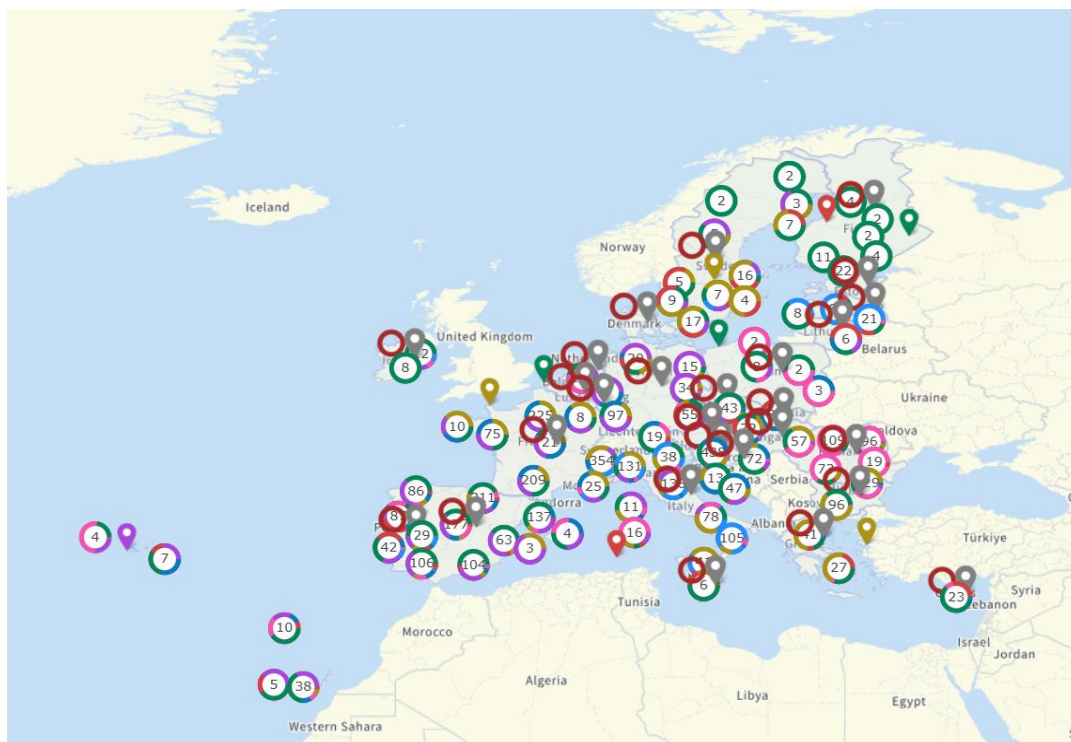
2023 m. kovo mėn. paskelbtame interaktyviame žemėlapyje²³ rodomos atrinktos pagal EGADP remiamos reformos ir investicijos visose valstybėse narėse. Šį žemėlapi Komisija nuolat atnaujina, jame nurodoma kiekvieno projekto vieta, būseną ir pateikiamos nuorodos į papildomus išteklius, įskaitant nacionalines EGADP svetaines ir, kai yra, konkrečius projektų puslapius. Iki šiol projekto žemėlapyje pateikiama daugiau kaip 3 000 projektų visose valstybėse narėse, o ataskaitiniu laikotarpiu į jį įtraukta daugiau kaip 1 300 projektų.

²¹ Žr. 2024 m. EGADP metinės ataskaitos [II priedą](#) ir [III priedą](#).

²² Šie auditoriai – Komisijos vidaus audito tarnyba, Europos Audito Rūmai, Europos Vadovų Taryba ir Europos Parlamentas.

²³ Skelbiama adresu https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_lt.

1 paveikslas. Interaktyvus žemėlapis, parodantis atrinktas pagal EGADP remiamas reformas ir investicijas visose valstybėse narėse

Šaltinis: Europos Komisija

Komisija toliau aktyviai bendradarbiauja su Europos Parlamentu, Taryba ir suinteresuotosiomis šalimis

Igyvendindama EGADP Komisija aktyviai bendravo su Europos Parlamentu ir Taryba, kad užtikrintų skaidrumą ir bendradarbiavimą. Komisija ir toliau nuolat keičiasi informacija su Europos Parlamentu įvairiomis su EGADP susijusiomis temomis. Ataskaitiniu laikotarpiu už sanglaudą ir reformas atsakingas vykdomasis Komisijos pirmininko pavaduotojas dalyvavo keturiuose aukšto lygio dialoguose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo klausimais²⁴ su Europos Parlamento nariais, kad būtų galima išsamiai aptarti strateginius prioritetus ir pažangą. Nuo priemonės įgyvendinimo pradžios iš viso buvo surengta 20 dialogų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo klausimais. Be to, Komisija dalyvavo trijuose posėdžiuose su jungtinių ECON-BUDG komitetų darbo grupe ir juose pateikė įžvalgų ir naujos informacijos procedūriniais ir politikos klausimais. Šiuose posėdžiuose remiant nuolatinį skaidrumą ir dalijimąsi informacija buvo aptariamos tokios temos kaip EGADP ekonominis ir socialinis poveikis, EGADP kontrolės sistema ir sukčiavimo prevencijos sistema²⁵. Europos Parlamentas ir Taryba taip pat dalyvauja EGADP ekspertų grupės posėdžiuose stebėtojų teisėmis.

Komisija taip pat tęsė neoficialios ekspertų grupės, kurioje su valstybėmis narėmis palaikomas dialogas dėl EGADP įgyvendinimo, darbą ir nuolat organizuoja sesijas, kuriose keičiamasi nuomonėmis ir gerąja praktika. Veikdama kaip svarbi

²⁴20-asis dialogas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo klausimais vyko 2025 m. rugsėjo 8 d., t. y. po šios metinės ataskaitos galutinio termino.

²⁵ Žr. [Europos Parlamentui arba Tarybai apie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus teikiama informacija \(Europos Komisija\)](#).

bendradarbiavimo platforma, neoficiali ekspertų grupė EGADP įgyvendinimo klausimais ataskaitiniu laikotarpiu²⁶ surengė tris posėdžius, kuriuose buvo apžvelgtos įvairios temos. Apskritai nuo Priemonės įgyvendinimo pradžios buvo surengtas 31 ekspertų grupės posėdis. 2024 m. spalio mėn. Komisija ekspertų grupei pateikė 2024 m. EGADP metinę ataskaitą. 2025 m. balandžio mėn. posėdyje buvo aptarti įvairūs politikos klausimai, kaip antai skaidrumo reikalavimai, duomenų rinkimas pagal EGADP ir ėminių ėmimo metodikos atnaujinimas. 2025 m. liepos 7 d. vykusiam ekspertų grupės posėdyje buvo aptartos tokios temos kaip Komisijos komunikatas „Priemonė „NextGenerationEU“ – laikotarpis iki 2026 m.“, EGAD planų supaprastinimas, Europos prokuratūros vaidmuo ir sukčiavimo prevencija bei EGADP ekonominis poveikis.

2025 m. birželio mėn. Briuselyje Komisija surengė dialogą EGADP įgyvendinimo klausimais, kuriame mišria forma dalyvavo 24 valstybių narių nacionaliniai atstovai, kad aptartų administracinius ir ataskaitų teikimo iššūkius. Dialogas įgyvendinimo klausimais yra nauja konsultacijų priemonė, kurią taikant Komisijos nariai susitinka su susijusiais suinteresuotaisiais subjektais, kad gautų atsiliepimų, kaip palengvinti ES politikos, taisyklių ir išlaidų programų įgyvendinimą ir kaip juos supaprastinti. Šio dialogo dalyviai nurodė, kad viena pagrindinių problemų yra didelis darbo krūvis renkant tarpinių ir siektinų reikšmių įrodymus. Visų pirma valstybės narės pažymėjo keletą įgyvendinimo kliūčių, be kita ko, susijusių su išsamiais įrodymais, kurių reikia priemonėms įvertinti, vėlavimais ir dažnais gairių pakeitimais, taip pat tai, kad įgyvendinimo sprendimams nėra standartizuotų reikalavimų. Jos taip pat atkreipė dėmesį, kad sudėtinga susieti priemones su aiškia intervencijos logika ir atskirti jas nuo fiksuotų mokėjimų dalimis. Kaip kitokio pobūdžio problemos įvardyta tai, kad nėra sinergijos tarp įvairių audito institucijų, ir informacijos apie galutinius gavėjus teikimo reikalavimai. Valstybės narės pasisakė už proporcingą, rizika grindžiamą tarpinių ir siektinų reikšmių vertinimą ir paprastesnes audito struktūras, pabrėždamos, kad būtina sinergija su nacionalinėmis audito institucijomis. Komisijos narys V. Dombrovskis įsipareigojo atsižvelgti į kai kuriuos iš atstovų gautus atsiliepimus vykdant būsimą EGAD planų supaprastinimą po Komisijos komunikato „Priemonė „NextGenerationEU“ – laikotarpis iki 2026 m.“

²⁶ Iki šiol buvo surengtas 31 ekspertų grupės posėdis. Žr. [Komisijos ekspertų grupių ir kitų panašių subjektų registrą](#), kuriame pateikiama informacija apie visus EGADP neoficialios ekspertų grupės posėdžius.

2 paveikslas. Europos Komisijos narys Valdis Dombrovskis dalyvauja dialoge Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) įgyvendinimo klausimais

Šaltinis: Europos Komisija

Valstybės narės ir toliau organizuoja EGADP renginius, kurie dabar vyksta ne tik sostinėse

Valstybės narės organizuoja EGADP renginius ne tik sostinėse, kad poveikį labiau pajustų bendruomenės. EGADP renginiuose²⁷ dalyvauja nacionalinės valdžios institucijos, Komisijos atstovai, suinteresuotieji subjektai (įskaitant socialinius partnerius ir pilietinės visuomenės atstovus) ir EGADP paramos gavėjai, kad atkreiptų dėmesį į įvairių valstybių narių nacionaliniuose EGAD planuose pasiūlytų projektų įgyvendinimo pažangą. Iki šiol EGADP renginiai vyko daugelyje valstybių narių, suteikdami galimybę parodyti, kaip EGADP daro apčiuopiamą poveikį vietoje. Šie renginiai vyksta vykdant reguliarias EGAD planų stebėsenos misijas valstybėje narėje. Kadangi pagal EGADP finansuojamos reformos ir investicijos sėkmingai užbaigiamos ir užbaigtų projektų skaičius didėja, EGADP renginiai dažnai derinami su apsilankymais projektų vietose, kad būtų galimybė pristatyti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės rezultatus vietoje ir vietos bendruomenėms.

2025 m. kai kurie EGADP renginiai pirmą kartą vyko ne sostinėse. Pavyzdžiui, Prancūzijos EGADP renginys vyko Lilyje, jo metu paramos gavėjų liudijimai ir apsilankymai projektų vietose atskleidė EGADP poveikį Aukštutinės Prancūzijos regionui. Panašūs renginiai kitose valstybėse narėse taip pat parodė, kaip įgyvendinant EGADP bendruomenės visoje Europoje remiamos ir už sostinių ribų.

²⁷ EGADP renginių sąrašas: [EGADP renginiai. Europos Komisija.](#)

EGADP renginių pavyzdžiai

2025 m. sausio mėn. EGADP renginyje Kroatijoje kartu su Ministru Pirmininku A. Plenković dalyvavo vykdomasis pirmininkės pavaduotojas R. Fitto. Daugiausia dėmesio buvo skiriama konkurencingumui ir žaliajai pertvarkai Kroatijoje. Po renginio vyko apsilankymai projektų vietose Varaždine.

3 paveikslas. Europos Komisijos vykdomasis pirmininkės pavaduotojas Raffaele Fitto dalyvauja EGADP renginyje Kroatijoje

Šaltinis: Europos Komisija

2025 m. vasario mėn. EGADP renginys Graikijoje subūrė pagrindinius suinteresuotuosius subjektus aptarti dvi svarbiausias temas: Graikijos ir ES konkurencingumo prioritetus ir švarios pramonės kurso viziją, kuri gali paskatinti tvarų augimą visame regione.

2025 m. vasario mėn. Komisijos narys Valdis Dombrovskis dalyvavo EGADP renginyje Rygoje, Latvijoje. Savo pagrindinio pranešimo metu jis su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais aptarė Latvijos pažangą ir būsimus prioritetus įgyvendinant priemonę „NextGenerationEU“. Jis taip pat dalyvavo spaudos konferencijoje kartu su Latvijos finansų ministru ir aptarė Latvijos EGAD plano įgyvendinimą. Vienoje iš grupės diskusijų, kurioje dalyvavo Latvijos kaimo forumo atstovai, daugiausia kalbėta apie EGADP naudos didinimą žmonėms ir regionams.

4 paveikslas. Europos Komisijos narys Valdis Dombrovskis dalyvauja EGADP renginyje Rygoje, Latvijoje

Šaltinis: Europos Komisija

ES ir nacionaliniu lygmeniu įgyvendinti sėkmingi komunikacijos veiksmai ir kampanijos. 2025 m. pradžioje įgyvendinto paskutinio „NextGenerationEU“ kampanijos etapo rezultatai parodė, kaip EGADP skatina Europos ekonomiką, stiprina mūsų visuomenę bei didinamą jos atsparumą, taip pat kad daugelis pagal ją vykdomų projektų duoda apčiuopiamų rezultatų Europos gyventojams²⁸. Ši kampanija pasiekė daugiau nei 300 mln. piliečių. Keliose valstybėse narėse taip pat buvo rengiamos specialios vietos kampanijos, per kurias buvo pristatomi vietos projektai ir liudijimai. 2025 m. gegužės mėn. paskelbtos „Eurobarometro“ apklausos duomenimis, 56 proc. (2 procentiniais punktais daugiau, palyginti su 2024 m. rudens duomenimis) respondentų mano, kad priemonė „NextGenerationEU“ gali padėti veiksmingai reaguoti į dabartines ekonomines problemas²⁹.

²⁸ [„Priemonė „NextGenerationEU“: už stipresnę, atsparesnę Europą“, Europos Sąjunga.](#)

²⁹ Žr. standartinę [„Eurobarometro“ apklausą Nr. 103 – 2025 m. pavasaris \(2025 m. gegužės mėn. „Eurobarometro“ apklausa\).](#)

2. Iki šiol pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę pasiekti rezultatai

A. EGADP lėšų panaudojimas

Su EGADP susijusios nacionalinės išlaidos didėja ir veiasi dotacijų išmokas, o tai rodo, kad lėšos pasiekia realiąją ekonomiką

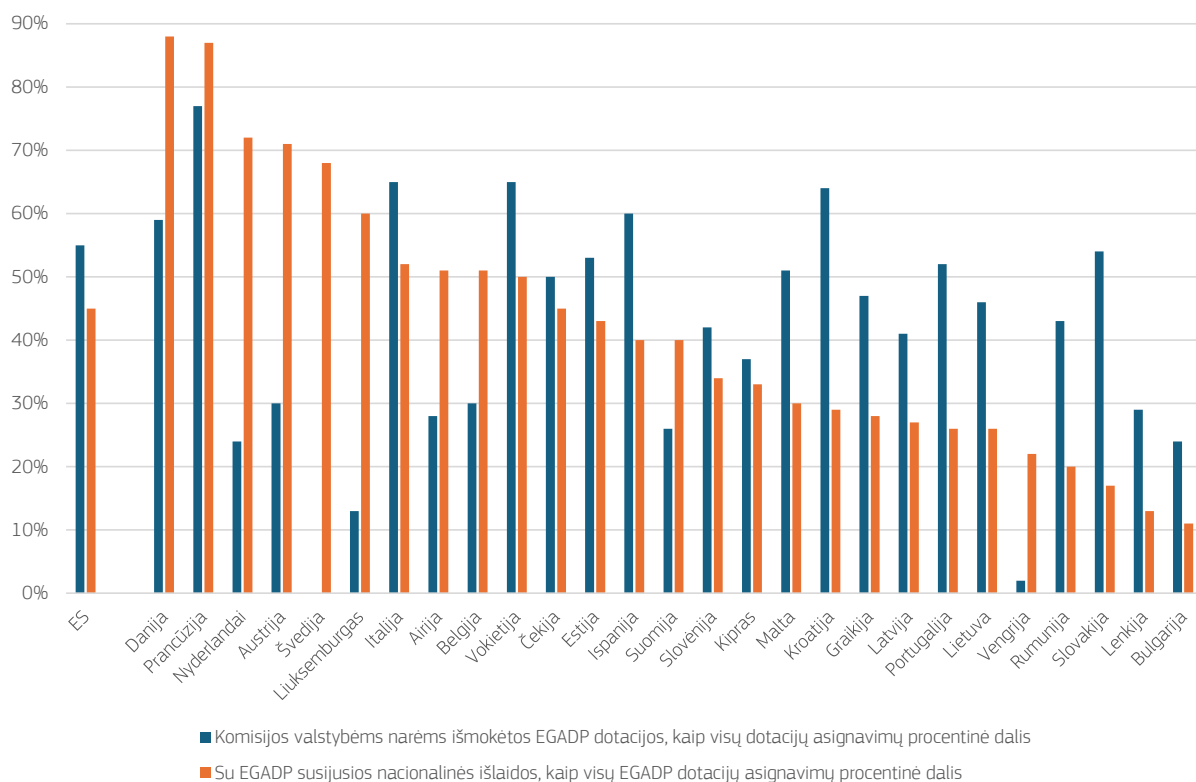
EGADP lėšų panaudojimas 2023 ir 2024 m. didėjo, ypač kalbant apie paramą dotacijomis. Kalbant apie EGADP, panaudojimas šioje ataskaitoje reiškia valstybių narių užregistruotas nacionalines išlaidas EGADP priemonėms, finansuojamoms naudojant EGADP dotacijas³⁰, įgyvendinti, išreikštas jų bendro EGADP dotacijų asignavimo procentine dalimi. Apskritai nacionalinės viešosios išlaidos, susijusios su priemonėmis, finansuojamomis iš EGADP dotacijų, padidėjo nuo 20 proc. visų EGADP dotacijų asignavimų 2022 m. pabaigoje iki 45 proc. 2024 m. Tuo pat metu Komisijos dotacijų išmokų valstybėms narėms išaugo nuo 26 proc. EGADP dotacijų paketo 2022 m. pabaigoje iki 55 proc. 2024 m. pabaigoje. Nors su EGADP susijusių viešųjų išlaidų sumos pirmaisiais įgyvendinimo metais atsiliko nuo EGADP dotacijų išmokų valstybėms narėms, nuo to laiko jos padidėjo ir iš esmės pastarąsias pasivijo išleidus daugiau kaip 80 proc. gautų lėšų.

EGADP išmokų valstybėms narėms ir jų užregistruotų išlaidų skirtumas atspindi EGADP, kaip veiklos rezultatais grindžiamos priemonės, pobūdį ir jos specifines savybes. Apskritai iki šiol visoms ES valstybėms narėms Komisijos vykdomų EGADP dotacijų mokėjimų sparta šiek tiek viršijo užregistruotas susijusias išlaidas (t. y. lėšų panaudojimą) valstybėse narėse, kaip parodyta 5 diagramoje. Tai susiję su specifinėmis EGADP struktūros ypatybėmis. Pirma, taip yra dėl to, kad daugumai valstybių narių buvo išmokėtas išankstinis finansavimas, kai tik buvo patvirtinti pradiniai EGAD planai. Antra, pirmieji mokėjimai paprastai buvo susiję su reformų įgyvendinimu (dažnai jos buvo suplanuotos laikotarpio pradžioje ir paprastai nelemia finansinių išlaidų valstybėms narėms) ir tarpinėmis reikšmėmis, apimančiomis pirmuosius investicinių projektų gyvavimo ciklo etapus (pvz., projektų rengimo, parengiamuosius etapus, įskaitant kvietimų teikti pasiūlymus pradžią), dėl kurių paprastai netenka registruoti didelių išlaidų. Vis dėlto, kadangi investiciniai projektai baigiami įgyvendinti paskutiniais priemonės įgyvendinimo metais, susijusių išlaidų registravimas valstybėse narėse spartėja ir tikimasi, kad spartės ir toliau. Tuo pat metu kai kuriose valstybėse narėse lėšų panaudojimas iš esmės viršijo EGADP dotacijų išmokas (žr. 5 diagramą). Taip yra todėl, kad priemonės įgyvendinamos vietoje, nors susijusios valstybės narės gavo nedaug mokėjimų arba jų negavo (pavyzdžiui, Liuksemburge, Belgijoje arba Airijoje, kur ataskaitiniu laikotarpiu gauta nedaug mokėjimų; taip pat Vengrijoje³¹ ir Švedijoje³², kurios per ataskaitinį laikotarpį mokėjimų pagal pateiktą mokėjimo prašymą negavo).

³⁰ Šioje analizėje daugiausia dėmesio skiriama EGADP dotacijų panaudojimui, nes EGADP paskolas naudoja valstybių narių pogrupis ir iš esmės jomis remiamos finansinės priemonės, kurių panaudojimas sutelktas daugiau į laikotarpio pabaigą. Nuo 2024 m. pabaigos valstybės narės užregistravo 12 proc. EGADP paskolų paketo sudarančias išlaidas, o Komisija išmokėjo 37 proc. paskolų paketo.

³¹ 2024 m. sausio mėn. Vengrija gavo išankstinį „REPowerEU“ dotacijų finansavimą.

³² Švedija 2020–2024 m. laikotarpiu EGADP dotacijų negavo. Pirmasis mokėjimas Švedijai įvyko 2025 m. liepos mėn.

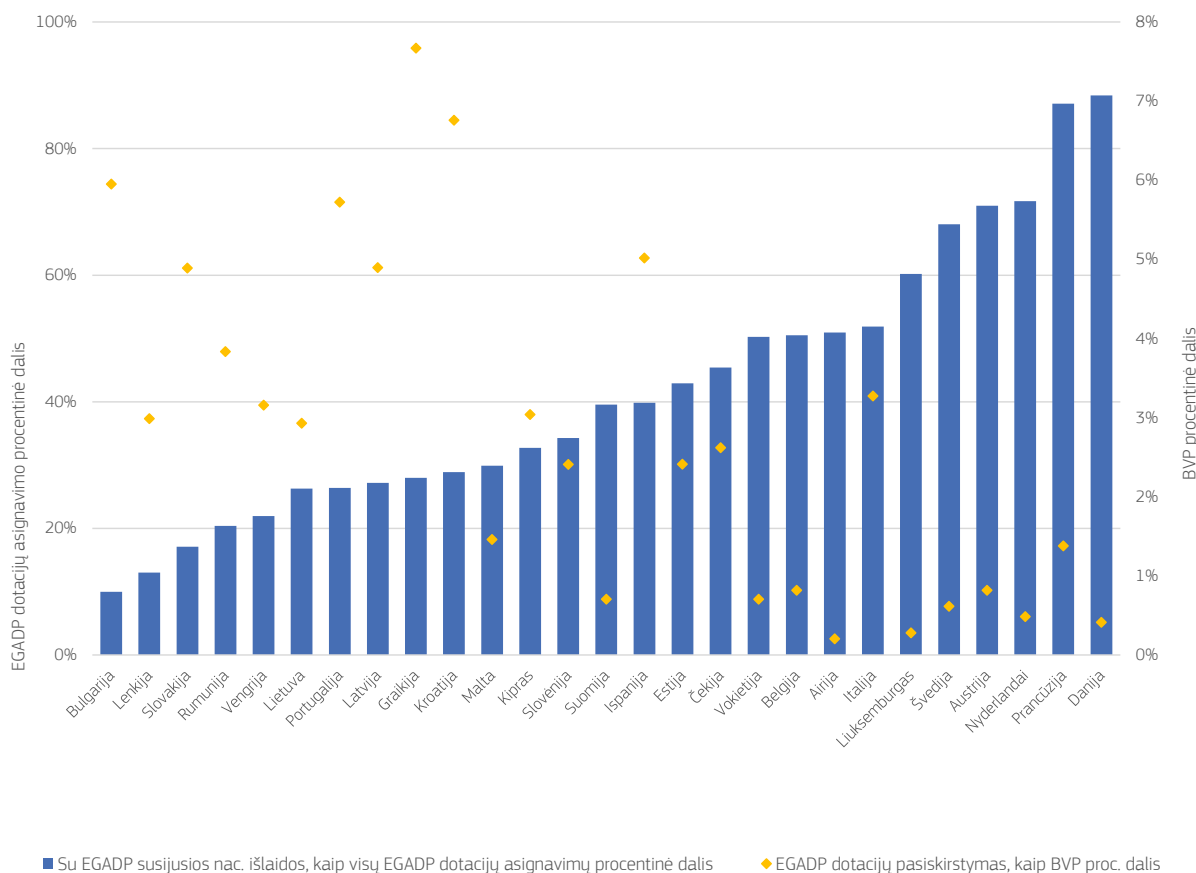
5 diagrama. Komisijos valstybėms narėms atlikti EGADP dotacijų mokėjimai ir su EGADP susijusios nacionalinės išlaidos kaip visų EGADP dotacijų asignavimų procentinė dalis (2020–2024 m.)

Pastaba. Remiantis nacionalinių statistikos institucijų Eurostatui pateiktais duomenimis, pirmą kartą paskelbtais 2025 m. vasario mėn. Švedija negavo jokių EGADP dotacijų 2020–2024 m. laikotarpiu. Vengrijai nurodyta išmoka atitinka 2024 m. sausio mėn. gautą išankstinį „REPowerEU“ dotacijų finansavimą.

Šaltinis: Europos Komisija

EGADP lėšų panaudojimas valstybėse narėse labai skiriasi ir panašu, kad tai susiję su jų planų apimtimi. Kaip matyti iš 6 diagramos, užregistruotos EGADP dotacijų priemonių įgyvendinimo išlaidos 2024 m. keliose valstybėse narėse (visų pirma Bulgarijoje, Lenkijoje ir Slovakijoje) sudarė palyginti nedidelę visų EGADP dotacijų asignavimų dalį. Šis skaičius taip pat parodo žemą panaudojimo lygį kai kuriose valstybėse narėse, kuris yra susijęs su dideliu šių valstybių narių dotacijų asignavimu, palyginti su jų ekonomikos dydžiu, nes tai lemia administravimo problemas. Kitas paaiškinamasis veiksnys yra į EGAD planus įtrauktų priemonių pobūdis ir seka. Pavyzdžiui, lėšų panaudojimo lygis paprastai mažesnis tose valstybėse narėse, kurių planuose yra santykinai didesnė dalis laikotarpio pradžioje numatytų reformų. Galiausiai dėl infliacijos ar tiekimo grandinės sutrikimų poveikio visoje Europos Sąjungoje įvairiose valstybėse narėse skirtingu mastu buvo sutrikdytas tam tikrų projektų įgyvendinimas vietoje. Išlaidų tempui įtakos turėjo tokie veiksniai kaip nepavykę viešieji pirkimai, biudžeto apribojimai ir projektų perkūrimas.

6 diagrama. Su EGADP susijusios nacionalinės išlaidos, kaip visų EGADP dotacijų asignavimų procentinė dalis, ir bendras EGADP dotacijų paskirstymas, kaip BVP procentinė dalis (2020–2024 m.)

Pastaba. Remiantis nacionalinių statistikos institucijų Eurostatui pateiktais duomenimis, pirmą kartą paskelbtais 2025 m. vasario mėn.

Šaltinis: Europos Komisija

B. EGADP ekonominis poveikis – naujos įžvalgos sektorių lygmeniu³³

EGADP priemonėmis ir investicijomis remiami pagrindiniai ekonomikos sektoriai

Igyvendinant EGADP parama teikiama įvairioms politikos sritims ir ekonomikos sektoriams, taip atspindint šios priemonės užmojį užtikrinti gilius ir ilgalaikius struktūrinius pokyčius. Tai atskleidžia nauja Komisijos sukurta sektorių duomenų bazė³⁴, kurioje visos EGADP reformos ir investavimo priemonės yra suklasifikuotos į 241 ekonominės veiklos rūšių kategoriją pagal Eurostato standartinį NACE klasifikatorių³⁵. Šis klasifikavimas buvo atliktas naudojant vidines dirbtinio intelekto priemones ir patvirtintas per tris rankinių

³³ Analizė grindžiama Michels et al (2025), *Economic impacts of the Recovery and Resilience Facility: new insights at sectoral level and the case of Germany*, skelbiama čia: [Economic Impacts of the Recovery and Resilience Facility: New Insights at Sectoral Level and the Case of Germany](#).

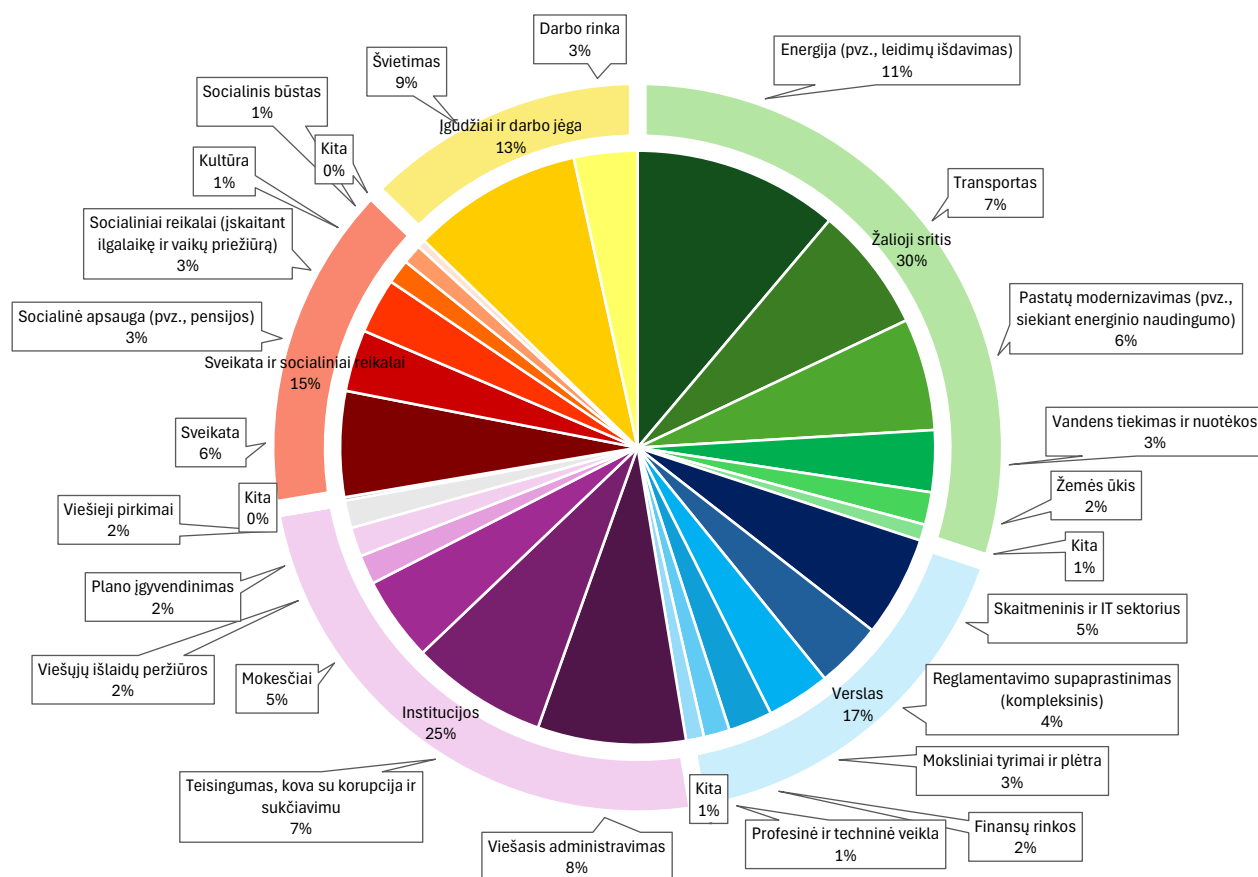
³⁴ Ši duomenų bazė pateikiama [Kvietime teikti dokumentus dėl EGADP ekonominio poveikio. Europos Komisija](#). Joje pateikti skaičiai atspindi 2025 m. sausio mėn. buvusią padėtį; šie skaičiai pagrįsti visiško visų nacionalinių planų įgyvendinimo prielaida. Ši duomenų bazė paskutinį kartą atnaujinta 2025 m. birželio mėn. ir gali būti papildomai peržiūrėta atsižvelgiant į atnaujintus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus.

³⁵ [NACE 2 red. statistinis ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius. Vadovai ir gairės dėl produktų. Eurostatas](#).

patvarumo patikrų etapus, siekiant užtikrinti visų priemonių tikslumą ir nuoseklumą. Reformų priemonės buvo priskirtos tam ekonomikos sektoriui, į kurį jos yra orientuotos, o investicinės priemonės buvo priskirtos tam ekonomikos sektoriui, kuriame jos sukuria paklausą. Toks sektorinis požiūris atveria papildomą ekonomikos sektorių, kurie patiria EGADP poveikį, analitinę perspektyvą ir sklandžiai papildo kitokį skirstymą į kategorijas, pavyzdžiui, intervencinių klimato ir skaitmeninio žymėjimo sričių naudojimą, kuris padeda nustatyti priemonės indėlį siekiant klimato politikos ir skaitmeninių tikslų. Be to, tai yra naujoviškas būdas vizualizuoti EGADP veiklos mastą įvairiuose ekonomikos sektoriuose ir įvertinti jų makroekonominį ir sektorinį poveikį kiekvienoje valstybėje narėje, kartu padidinant EGADP lėšų naudojimo skaidrumą.

Unikali EGADP stiprybė yra ta, kad šia priemone remiamos ir reformos, ir investicijos. Jos reformomis skatinama žalioji ir skaitmeninė pertvarka, didinamas konkurencingumas ir stiprinamas visuomenės atsparumas. Iš šios duomenų bazės analizės matyti, kad iš 1 131 reformos priemonės, kuri remiama pagal EGADP, maždaug trečdaliu tiesiogiai skatinama žalioji pertvarka, o vien energijos rinkos reformos sudaro 11 proc. Dar 25 proc. stiprinamos viešosios institucijos – modernizuojamos administracijos, tobulinamos apmokestinimo sistemos ir stiprinamos teismų ir kovos su korupcija sistemos – tai yra būtinas ilgalaikio augimo pagrindas. Apie 17 proc. skiriama verslo aplinkai gerinti supaprastinant reguliavimą, skiriant paramą moksliniams tyrimams ir plėtrai bei kuriant veiksmingesnes finansų rinkas. Papildomais 15 proc. siekiama stiprinti sveikatos ir socialinės priežiūros paslaugas, o 13 proc. – gerinti įgūdžius ir darbo rinkos rezultatus (žr. 7 diagramą).

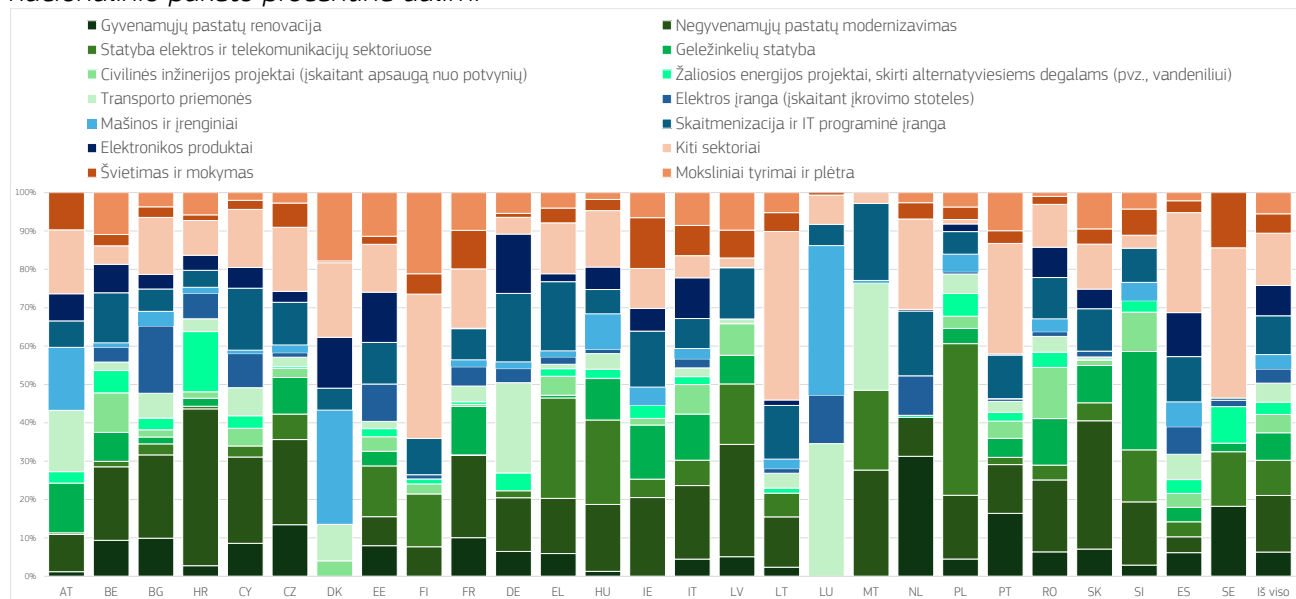
7 diagrama. Bendras reformų pasiskirstymas pagal pagrindines politikos sritis (procentinė dalis, palyginti su bendru reformų skaičiumi) (iš viso = 1 131)

Šaltinis: Europos Komisija

Pagal EGADP vykdomoms reformoms ir investicijoms yra bendra tai, kad jos yra orientuotos į sektorius, todėl akivaizdu, kad valstybės narės reformas aktyviai derino su papildomomis investicijomis. Didelė pagal EGADP finansuojamų investicijų dalis sutelkta į tokias žaliajai pertvarkai svarbias veiklos sritis, kaip energijos vartojimo efektyvumą didinantis pastatų modernizavimas, atsinaujinančiųjų energijos išteklių infrastruktūros, elektros tinklų, geležinkelių infrastruktūros statyba, taip pat investicijos į tvarias transporto priemones ir elektros įrangą (pvz., akumuliatorius ir įkrovimo taškus). Svarbią vietą užima sektoriai, kuriais remiama skaitmeninė pertvarka, visų pirma viešojo administravimo srityje, įskaitant investicijas į IT programinės įrangos paslaugas, telekomunikacijų infrastruktūrą, elektronikos gaminius ir elektros įrangą. Pagal nacionalinius planus plačiai remiamos investicijos į švietimą ir mokymą, taip pat į MTP, atsižvelgiant į jų vaidmenį didinant ilgalaikį atsparumą ir konkurencingumą. Nors visos valstybės narės siekia bendrų žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos siektinų reikšmių, EGADP investicijos konkreitiems sektoriams nukreipiamos atsižvelgiant į nacionalinius prioritetus ir ekonomines aplinkybes (žr. 8 diagramą).

8 diagrama. Skirtingų šalių investicinių priemonių pasiskirstymas pagal sektorius, išreikštas nacionalinio paketo procentine dalimi

Šaltinis: Europos Komisija

EGADP netiesioginis šalutinis poveikis yra reikšmingas

Darant prielaidą, kad priemonė bus visiškai įgyvendinta, apskaičiuota, kad vien tik pagal EGADP finansuojamos investicijos 2020–2030 m. laikotarpiu padidins BVP 891,7 mlrd. EUR³⁶. Vis dėlto tikrasis poveikis priklausys nuo to, koku mastu valstybėms narėms skirtos dotacijos ir paskolos galiausiai bus išmokėtos. Iš apskaičiuoto 891,7 mlrd. EUR BVP padidėjimo 2020–2030 m. 546,2 mlrd. EUR lemia tiesioginis poveikis, atsirandantis kiekvienai šaliai įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir taip skatinant nacionalinės pramonės gamybą ir užimtumą. Dar 345,5 mlrd. EUR sudaro šalutinis poveikis šalims gaunant naudą iš padidėjusio galutinių ir tarpinių prekių eksporto apimčių kitoms šalims įgyvendinant savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus. Atsižvelgiant į šalių nacionalinių paketų mastą, prognozuojama, kad didžiausias absoliutus prieaugis bus Italijoje ir Ispanijoje, o numatomas poveikis jų BVP atitinkamai bus 189,6 mlrd. EUR (8,9 proc. dabartinio BVP) ir 142,7 mlrd. EUR (9,5 proc.). Šį prieaugį visų pirma skatina tiesioginis jų nacionalinių planų poveikis, nes jie skatina užimtumą bei gamybą šalies viduje ir remia vietos tiekimo grandines. Lenkija, Graikija, Rumunija ir Portugalija taip pat yra tarp šalių, kurios, kaip tikimasi, pasieks didžiausią BVP augimą. Šis skaičius neapima papildomos ilgalaikės naudos, kurios tikimasi iš reformų, kurių poveikis, kaip rodo neseniai Europos Centrinio Banko atliktas tyrimas,³⁷ galėtų būti bent jau toks pat didelis kaip investicijų, o galbūt – net didesnis.

³⁶ EGADP finansuojamų investicijų poveikio makroekonominė analizė grindžiama nusistovėjusiu Europos Komisijos FIDELIO modeliu. Šis bendrosios pusiausvyros modelis leidžia atskirti tiesioginį ir šalutinį EGADP poveikį, kuris analizuojamas kaip paklausos nulemtas sukrėtimas ir atsižvelgiant į vertės grandinės sąsajas 64 sektoriuose ir dvišalę 46 šalių prekybą.

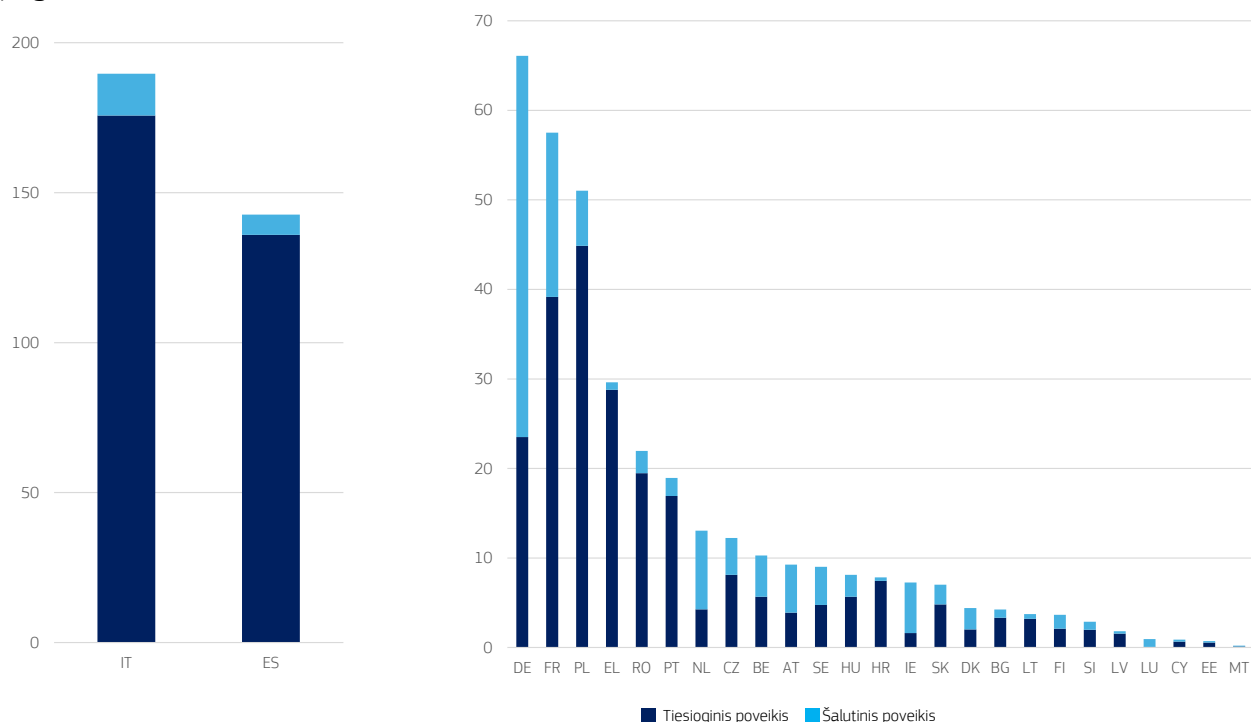
³⁷ Žr. Bańkowski, K., Benalal, N., Bouabdallah, O., De Stefani, R., Dorrucci, E., Huber, C., Jacquinet, P., Modery, W., Nerlich, C., Rodríguez-Vives, M., Szörfi, B., Zorell, N., Zwick, C. (2024), *Four years into NextGenerationEU: what impact on the euro area economy?*, ECB nereguliarių straipsnių serija, Nr. 362.

Dėl glaudžios ekonominės ES valstybių ekonomikos integracijos kiekvieno ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano nauda peržengia nacionalines sienas. EGADP nulemta išaugusi paklausa vienoje šalyje lemia didesnę iš kitų valstybių narių importuojamų galutinių arba tarpinių prekių paklausą, o tai naudinga daugeliui Europos šalių. Pavyzdžiui, Austrijos plane numatyta priemonė, kuria siekiama skatinti elektrinių transporto priemonių pirkimą, yra naudinga ne tik vietos vartotojams, bet skatina ir Vokietijoje, Prancūzijoje bei Italijoje gaminamų automobilių paklausą, taip pat visoje ES gaminamų automobilių komponentų paklausą (žr. langelį žemiau).

Šalutinis poveikis sudaro maždaug 40 proc. viso EGADP ekonominio poveikio, o kai kuriose valstybėse narėse jis daugiau nei dvigubai padidina nacionalinių planų naudą. Pavyzdžiui, Vokietija gauna didžiausią šalutinio poveikio naudą Europos Sąjungoje ir dėl šio šalutinio poveikio yra trečia pagal dydį EGADP paramos gavėja. Bendras numatomas poveikis Vokietijos ekonomikai yra 66,1 mlrd. EUR – dvigubai didesnis už jos EGADP paketą, iš kurio 42,6 mlrd. EUR susidaro dėl šalutinio poveikio. Nyderlanduose, Airijoje, Liuksemburge, Austrijoje ir Danijoje šalutinis poveikis yra daugiau nei dvigubai ar net trigubai didesnis už jų nacionalinių planų poveikį. Belgija, Suomija ir Švedija taip pat gauna daug naudos, o šalutinis poveikis yra beveik dvigubai didesnis už nacionalinių planų poveikį. Prancūzijoje šalutinis poveikis taip pat yra didelis ir sudaro apie trečdalį viso EGADP poveikio (žr. 9 diagramą).

Ekonominė integracija į bendrąją rinką labai sustiprina ekonominį poveikį. Stipriai į ES vertės grandines integruotos valstybės narės paprastai patiria didžiausią šalutinį poveikį, palyginti su jų ekonomikos dydžiu. Vienos iš ES šalių, kurių BVP ir šalutinio poveikio santykis yra didžiausias, yra Slovakija (1,8 proc.), Slovėnija (1,4 proc.) ir Čekija (1,3 proc.). Po jų rikiuojasi Vengrija ir Austrija, kuriose šalutinis poveikis sudaro 1,2 proc. ir 1,1 proc. nacionalinio BVP.

9 diagrama. Tiesioginis ir šalutinis poveikis pridėtinei vertei, palyginti su nacionaliniu paketu, pagal šalis (mlrd. EUR)

Šaltinis: Europos Komisija

EGADP sektorinis poveikis: Vokietija, Nyderlandai, Prancūzija ir Švedija

Vokietija, Nyderlandai, Prancūzija ir Švedija gauna daug naudos iš kitų valstybių narių planų šalutinio poveikio – tai atspindi jų glaudžią integraciją į ES bendrąją rinką. Maždaug pusė šios tarpvalstybinės naudos gaunama iš Ispanijos ir Italijos planų, nes jų investicijų paketai yra dideli.

Vokietijoje³⁸ dėl kitų šalių planų šalutinio poveikio pagrindinę naudą gauna keturi gamybos pramonės sektoriai: mašinų ir įrenginių; motorinių transporto priemonių; kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių ir elektros įrangos. Stambios įmonės, tokios kaip „Volkswagen“, „Mercedes-Benz“ ir „Opel“, gavo naudos dėl Ispanijoje vykdomų e. judumo projektų, taip pat dėl Prancūzijoje, Austrijoje ir Slovakijoje teikiamų subsidijų elektromobiliams. Bendrovė „Siemens“ gavo naudos iš Ispanijoje, Danijoje, Portugalijoje, Prancūzijoje, Austrijoje ir Bulgarijoje vykdomų investicijų, bendrovė BASF – iš Ispanijoje, Prancūzijoje ir Slovakijoje vykdomų investicijų, o bendrovei „Infineon“ buvo naudingas Austrijoje įgyvendinamas puslaidininkių projektas. **Nacionaliniu mastu daugiausiai naudos iš pačios Vokietijos plano gavo jos statybų ir IT sektoriai** ir tokios įmonės kaip „Deutsche Telekom“ ir SAP, dalyvaujančios projektuose, kuriais remiama skaitmeninė pertvarka.

³⁸ Žr. *Economic impact of the Recovery and Resilience Facility: The Case of Germany*, Europos Komisija, 2025 m. liepos mėn., skelbiama adresu [ae7f84c5-c902-45f3-9f04-39596571f35c_en](https://ec.europa.eu/economy_finance/ae7f84c5-c902-45f3-9f04-39596571f35c_en).

Nyderlanduose³⁹ šalutinis poveikis daugiausiai naudos teikia didmeninės prekybos, elektronikos, mašinų ir įrenginių gamybos, taip pat teisinių ir apskaitos paslaugų sritims. Bendrovė NXP prisidėjo įgyvendinant mikroelektronikos iniciatyvas Vokietijoje, Austrijoje ir Rumunijoje, o bendrovė „Philips“ tiekė pažangią medicinos įrangą Prancūzijoje, Portugalijoje, Kipre ir Maltoje įgyvendinamiems projektams, taip pat dalyvavo robotų ir dirbtinio intelekto plėtros projektuose Italijoje. Bendrovė „VDL Groep“ gavo naudos iš žaliojo judumo projektų Belgijoje ir Italijoje, o bendrovė „Allego“ įrengė įkrovimo stotelių Belgijoje. Konsultavimo įmonės, kaip antai, „Arcadis“ ir „Wolters Kluwer“, padėjo įgyvendinti EGADP projektus Belgijoje ir Čekijoje. **Daugiausiai naudos iš pačių Nyderlandų plano gavo šios šalies statybos pramonė ir gamtos rezervatų veiklos sritis,** pavyzdžiui, tokios įmonės kaip „Klimaatgarant“, kurios dirba būsto energinio naudingumo didinimo srityje.

Prancūzijos EGAD plano⁴⁰ tiesioginio poveikio didžiausią naudą gauna statybų, švietimo ir mokslinių tyrimų ir plėtros sektoriai, taip pat užimtumo rėmimo paslaugų, ypač skirtų jaunimui, sektorius. Tokios įmonės kaip „Japet Médical“, „Ariane Group“ ir „Genevia“ gavo paramą mokslinių tyrimų ir plėtros iniciatyvoms, o „Léon Grosse“ – energijos vartojimo efektyvumą didinantiems renovacijos projektams. **Prancūzija taip pat gauna didelės naudos dėl šalutinio poveikio, visų pirma gamybos sektoriuje ir tam tikruose paslaugų sektoriuose, kaip antai, didmeninės prekybos ir teisinių paslaugų, apskaitos bei konsultavimo veiklos.** Bendrovė „Airbus“ dalyvavo švarios aviacijos projektuose Ispanijoje ir pristatė sraigtasparnių Graikijai. Bendrovė „Renault“ tiekė ugniagesių automobilius Ispanijai ir gavo naudos dėl Vokietijoje, Austrijoje ir Slovakijoje teikiamų subsidijų elektromobiliams. Bendrovei „Saint-Gobain“ buvo naudingas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo projektas Ispanijoje.

Švedijoje⁴¹ daugiausiai naudos iš pačios Švedijos plano gavo jos statybų, švietimo ir socialiniai sektoriai, pavyzdžiui, būsto projektus įgyvendinančios įmonės „Trenum“, „Rikshem“ ir „Almen 21“ – dėl būsto projektų. **Šalutinis poveikis visų pirma naudingas IT, didmeninės prekybos, mokslinių tyrimų ir plėtros bei gamybos sektoriams, įskaitant mašinų ir įrenginių bei automobilių pramonės sektorių.** Bendrovė „Ericsson“ gavo naudos iš Vokietijoje įgyvendinamo mikroelektronikos projekto ir Prancūzijoje, Kroatijoje bei Portugalijoje įgyvendinamų skaitmenizacijos projektų. Bendrovė „Volvo“ gavo paramą elektromobilumo plėtojimui Vokietijoje, į Ispaniją tiekė ugniagesių automobilius ir gavo naudos dėl Vokietijoje ir Prancūzijoje teikiamų subsidijų elektromobiliams. Bendrovė „Saab“ pristatė įrangą laivų eismo stočiai Kipre.

³⁹ Žr. *Economic impact of the Recovery and Resilience Facility: The Case of Netherlands*, Europos Komisija, 2025 m. liepos mėn., skelbiama adresu [1aea2ede-464b-4a27-9749-3293f16a4483_en](https://ec.europa.eu/economy_finance/1aea2ede-464b-4a27-9749-3293f16a4483_en).

⁴⁰ Žr. *L'Impact économique de la fasilié pour le reprise et résilience: le cas de la France*, Europos Komisija, 2025 m. birželio mėn., skelbiama adresu [8b16b77c-3a92-40eb-b540-eaef8bf16e13_en](https://ec.europa.eu/economy_finance/8b16b77c-3a92-40eb-b540-eaef8bf16e13_en).

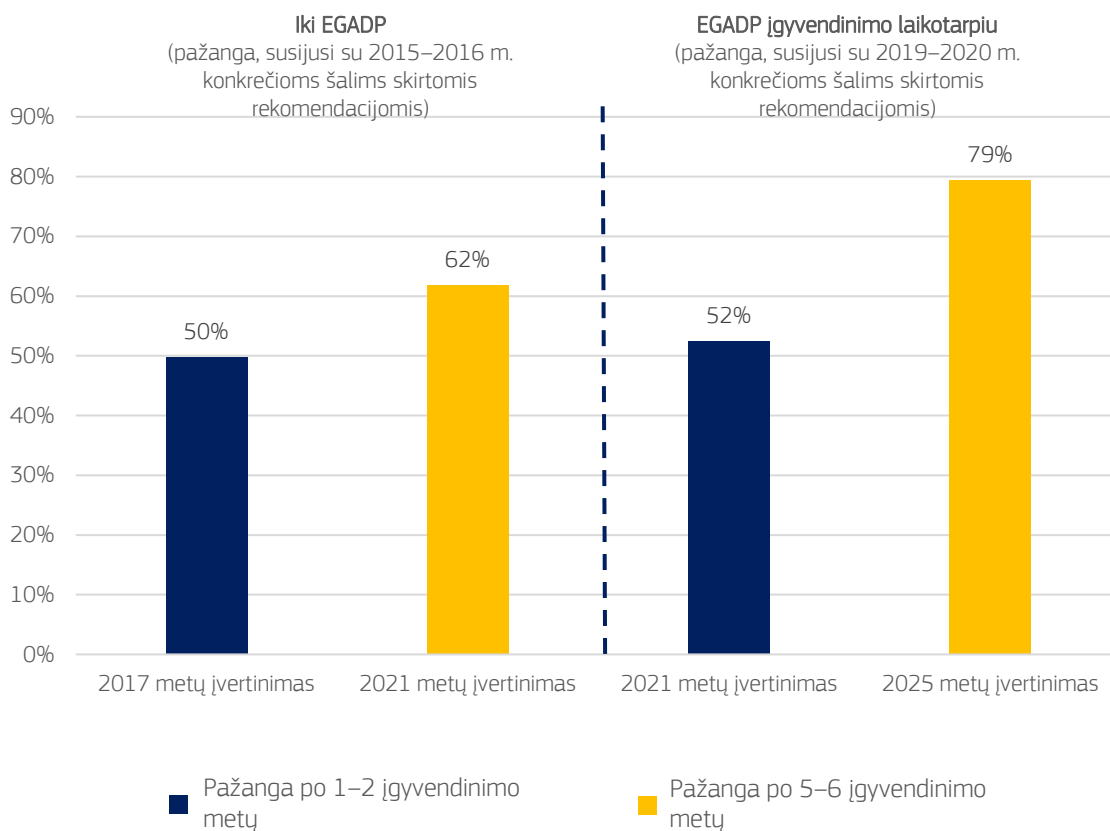
⁴¹ Žr. *Economic impact of the Recovery and Resilience Facility: the case of Sweden*. Europos Komisija, 2025 m. liepos mėn., skelbiama adresu [53107f05-140f-42bc-9308-421387e4f2d2_en](https://ec.europa.eu/economy_finance/53107f05-140f-42bc-9308-421387e4f2d2_en).

C. Konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimo pažanga

EGADP padeda įgyvendinti svarbias reformas valstybėse narėse.

Nuo 2021 m. pagal EGADP buvo skatinamas konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimas. Kaip reikalaujama EGADP reglamente, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai turi padėti veiksmingai spręsti visus uždavinius arba didelę dalį uždavinių, nustatytų atitinkamose konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose ar kituose susijusiuose dokumentuose įgyvendinant Europos semestrą. KŠSR vertinimas, paskelbtas kaip 2025 m. Europos semestro pavasario dokumentų rinkinio dalis, rodo, kad 2019 m. priimtose struktūrinio pobūdžio KŠSR, ir 2020 m. labiau į krizę orientuotos KŠSR įgyvendinamos vis aktyviau. Konkrečioms šalims skirtos rekomendacijas pagal EGADP įgyvendinamos sparčiau, palyginti su laikotarpiu iki šios priemonės taikymo (žr. 10 diagramą). 2025 m. birželio mėn. 2019–2020 m. priimtų konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, kurias įgyvendinant užregistruota bent tam tikra pažanga, dalis pasiekė 79 proc. Galima palyginti, kad 2021 m. (t. y. po tokios pačios įgyvendinimo trukmės) laikotarpiu iki EGADP bent tam tikra pažanga buvo užregistruota tik pagal 62 proc. 2015–2016 m. priimtų KŠSR. Tai rodo, kad EGADP teikiamos paskatos ir jos veiklos rezultatais grindžiamas požiūris bei reformų akcentavimas padėjo užtikrinti geresnį konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimą.

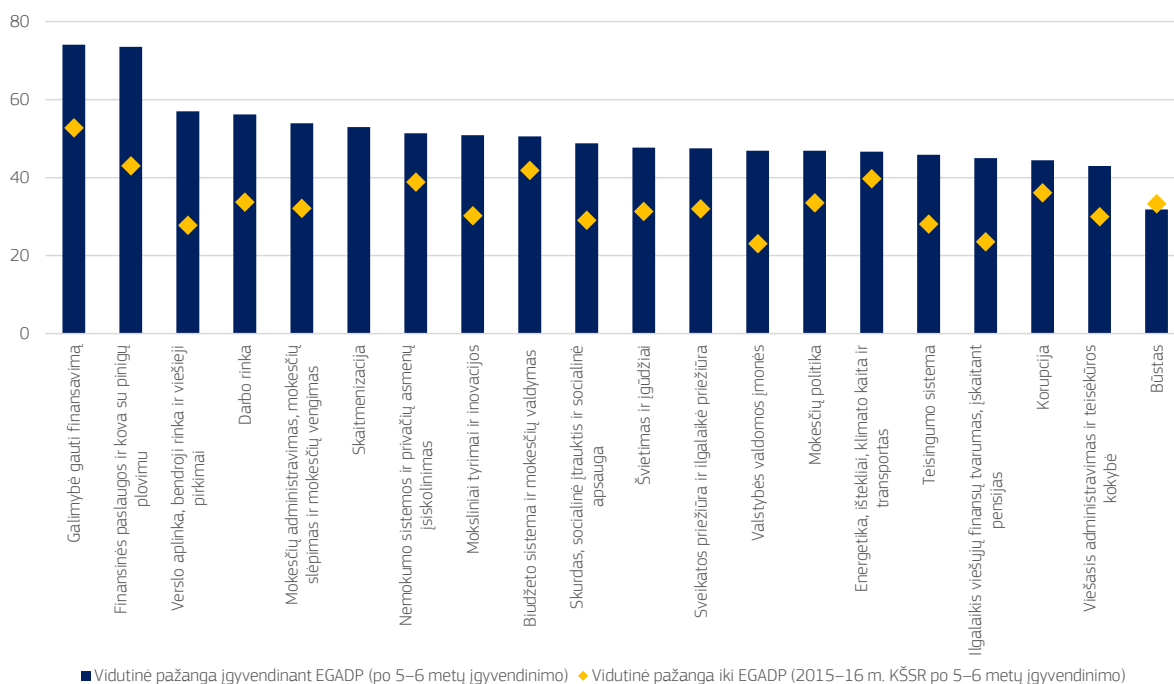
10 diagrama. KŠSR poskyrių, kuriuose užfiksuota bent tam tikra įgyvendinimo pažanga, dalis

Šaltinis: Europos Komisija

Valstybės narės padarė pažangą, visų pirma įgyvendindamos KŠSR, susijusias su augimą skatinančiomis struktūrinėmis reformomis, ir dėl EGADP KŠSR įgyvendinimo lygis padidėjo beveik visose politikos srityse. Vertinant 2019–2020 m. KŠSR, didžiausią pažangą valstybės narės padarė įgyvendindamos KŠSR, susijusias su galimybėmis gauti finansavimą, verslo aplinka ir darbo rinka – tai yra pagrindinės augimą skatinančios reformos, kuriomis skatinamos investicijos, darbo vietų kūrimas ir produktyvumas. Vidutinis 2019–2020 m. KŠSR įgyvendinimo lygis EGADP įgyvendinimo laikotarpiu, palyginti su 2015–2016 m. KŠSR įgyvendinimo lygiu iki EGADP, išaugo visose politikos srityse, išskyrus būsto. Visų pirma, įgyvendinimo lygis išaugo šiose politikos srityse (žr. 11 diagramą): finansinių paslaugų ir kovos su pinigų plovimu (+ 30 procentinių punktų); verslo aplinkos, bendrosios rinkos ir viešųjų pirkimų (+ 29 procentiniai punktai); darbo rinkos (+ 22 procentiniai punktai) ir mokesčių administravimo, mokesčių slėpimo ir vengimo (+ 22 procentiniai punktai). Įgyvendinant su žaliaja ir skaitmenine politika, kurios yra pagrindiniai EGAD planų ramsčiai, susijusias KŠSR taip pat padaryta didelė pažanga. Bent tam tikra pažanga užfiksuota įgyvendinant 94 proc. 2019–2020 m. KŠSR, susijusių su skaitmenine⁴² politika, ir 77 proc. 2019–2020 m. su žaliaja politika⁴³ susijusių KŠSR. Kitose srityse, visų pirma įgyvendinant KŠSR, susijusias su būstu, viešuoju administravimu ir teisėkūros kokybe bei korupcija, pažanga daroma lėčiau.

11 diagrama. Konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimas pagal EGADP ir iki EGADP, pagal politikos sritis

Pastaba. Diagramoje parodytas tam tikros politikos srities rekomendacijų vidutinis vertinimo balas pagal skalę nuo 0 (pažangos nėra) iki 100 (visiškai įgyvendinta). EGADP laikotarpio rezultatams iliustruoti diagramoje parodytas 2019 m. ir 2020 m. KŠSR įgyvendinimo lygis, įvertintas 2025 m. Laikotarpio iki EGADP rezultatams iliustruoti diagramoje parodytas 2015 m. ir 2016 m.

⁴² Skaitmeninės politikos sričių rekomendacijos yra susijusios su skaitmeniniu junglumu, infrastruktūros ir rinkos veikimu, įmonių skaitmenizacija ir viešojo administravimo bei viešųjų paslaugų skaitmenizacija.

⁴³ Žaliosios politikos sričių rekomendacijos yra susijusios su atsinaujinančiais energijos ištekliais, energetikos infrastruktūra ir tinklais, energijos vartojimo efektyvumu, aplinkos politika ir išteklių valdymu, transportu ir prisitaikymu prie klimato kaitos.

Į EGAD planus įtrauktų susijusių reformų, kurios padeda pasiekti valstybių narių ekonomikos ir visuomenės struktūrinio patobulinimo, pavyzdžiai.

- **Prancūzija** ėmėsi reformų siekdama reorganizuoti teikiamą **paramą darbo ieškantiems asmenims**. Įgyvendinant pakeitimus tobulinami mokymai ir teikiama daugiau paramos, visų pirma pažeidžiamoms grupėms. Be to, įgyvendinant nedarbo draudimo reformą didinamos paskatos grįžti prie stabilaus užimtumo ir siekiama riboti pernelyg dažną trumpalaikių sutarčių naudojimą, įvedant darbdaviams taikomą *bonus malus* sistemą, kad būtų atgrasoma nuo perteklinio trumpalaikių sutarčių naudojimo.
- **Italijoje** įsigaliojo teisės aktai, kuriais skatinamas **mokestinių prievolių vykdymas** ir didinamas audito bei kontrolės veiksmingumas. Įgyvendinus vieną reformą, pagerinta duomenų bazių, naudojamų rengiant atitikties raštus (t. y. pranešimus, kuriais Italijos mokesčių administratoriai praneša apie neatitikimus), kokybė. Atitinkamai mokestinės pajamos, gautos dėl atitikties raštų, padidėjo 30 proc., palyginti su 2019 m.
- **Kroatija** parengė kelias teisėkūros reformas ir procedūrinius pakeitimus, kad sutrumpintų teismo procesus ir sumažintų **nebaigtų teismo procesų skaičių**, taip padidindama teisingumo sistemos administracinį veiksmingumą. Siekiant padidinti bylų, susijusių su bankrotu, vartotojų nemokumu, administraciniais ginčais ir savanorišku tarpininkavimu, veiksmingumą, priimta keletas teisės aktų pakeitimų. Numatoma, kad nebaigtų teismo procesų skaičius iki EGADP įgyvendinimo pabaigos sumažės bent 35 proc.
- **Slovakija** pradėjo reformas, kad vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu padidintų **fiskalinį tvarumą**. Tai apima ilgalaikio pensijų sistemos fiskalinio tvarumo didinimą vykdant pirmosios eilės finansavimo pensijų pakopos pakeitimus ir gerinant antrosios pensijų pakopos veikimą, taip pat stiprinant fiskalinę drausmę nustačius privalomas daugiametes viršutines išlaidų ribas.
- **Ispanijoje** priimta **reforma, kuria siekiama racionalizuoti ir supaprastinti leidimų atsinaujinančiųjų išteklių energijai ir elektros energijos infrastruktūrai išdavimo procedūras**. Teisės aktais sumažinama administracinė našta, nustatomi aiškūs terminai, panaikinami pasigamintos energijos vartojimo apribojimai ir pagerinamas tinklo pajėgumų paskirstymas.
- **Estija** pradėjo reformas, kuriomis siekiama **užtikrinti galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis**, nustatydama kompensacijų sistemą slaugytojams, kad paskatintų juos dirbti atokiaose vietovėse, taip pat padidindama į slaugos mokymus priimamų asmenų dalį.

- **Airija** įgyvendino reformą, kad politikos formuotojai turėtų galimybę **geriau įvertinti ir sumažinti MVĮ tenkančią reglamentavimo našta** ir taip būtų skatinama jų augimui palankesnė aplinka.

D. Bendrieji rodikliai

EGADP investicijomis ir reformomis pasiekama konkrečių rezultatų vietoje

Bendrieji rodikliai rodo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo pažangą siekiant bendrųjų ir konkrečių tikslų ir bendrą EGADP veiksmingumą. Valstybės narės du kartus per metus teikia duomenis apie bendruosius rodiklius, kurie apima 14 rodiklių⁴⁴. Šie rodikliai parodo apčiuopiamus atliktus darbus įgyvendinant EGADP priemones vietoje, ir, kartu su du kartus per metus teikiamomis tarpinių ir siektinų reikšmių būklės ataskaitomis, padeda stebėti bendrą šios priemonės įgyvendinimo pažangą. Iki šiol ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje⁴⁵ paskelbti septynių užbaigtų ataskaitų teikimo etapų duomenys, apimantys laikotarpį nuo 2020 m. vasario mėn. iki 2024 m. gruodžio mėn. 12 diagramoje parodyta dabartinė bendrųjų rodiklių būklė, atskleidžianti konkrečius atliktus darbus ir rezultatus, susijusius su EGADP priemonių įgyvendinimu.

⁴⁴ EGADP reglamento 29 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės teiktų Komisijai informaciją, grindžiamą bendraisiais rodikliais, o Komisijai suteikiami įgaliojimai nustatyti bendruosius rodiklius, naudotinus teikiant šią informaciją. Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2021/2106 apibrėžta 14 nagrinėjamų rodiklių. Yra dvi rodiklių rūšys. Produkto rodikliais vertinami EGADP remiamos veiklos ar projekto konkretūs rezultatai (pvz., papildomi atsinaujinančiųjų išteklių energijai skirti veiklos pajėgumai). Rezultatų rodikliai rodo padėties pokytį ir jo poveikį paramos gavėjams (pvz., asmenims, kurie naudojami naujomis viešosiomis skaitmeninėmis paslaugomis arba mokymais). 4 iš 14 bendrųjų rodiklių suskirstyti pagal lytį. Valstybės narės informaciją, grindžiamą šiais bendraisiais rodikliais teikia du kartus per metus: iki vasario 28 d. (už praėjusių metų liepos–gruodžio mėn. ataskaitinį laikotarpį) ir iki rugpjūčio 31 d. (už tų pačių metų sausio–birželio mėn. ataskaitinį laikotarpį). Komisija bendrųjų rodiklių duomenis skelbia [ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje](#) atlikusi duomenų patikrą, kad užtikrintų duomenų patikimumą ir palyginamumą. Laikantis Komisijos deleguotojo reglamento reikalavimų, kai skelbiami atskiros valstybės narės duomenys, jie pateikiami santykiniais dydžiais. Tačiau Komisija neturi pagrindo atlikti valstybių narių pateiktų duomenų kokybės auditą ar ją tikrinti arba keisti ar atsisakyti priimti konkrečią valstybių narių pateiktą informaciją. Komisijos patikrinimai apsiriboja bendru duomenų patikimumu ir palyginamumu. Be to, kaip išsamiai išnagrinėta laikotarpio vidurio vertinime, bendriesiems rodikliams taikomos metodinės išlygos. Nors jų tikslas – suteikti informacijos apie bendrus EGADP veiklos rezultatus ir pažangą siekiant jos tikslų, jais visapusiškai neapimamos visos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktos investicijos ir juose nevisiškai atspindimas reformų indėlis, kurį sunku išmatuoti naudojant kiekybinius rodiklius. Taikant bendrųjų rodiklių pagrindinių duomenų rinkimo metodiką kartais neįmanoma atskirti konkrečios jų kilmės ir indėlio siekiant EGADP tikslų, visų pirma dėl to, kad nėra palyginimo taško (priešingos padėties scenarijus, kuriame EGADP nėra įgyvendinama). Be to, į bendruosius rodiklius neįtrauktos galutinės siektinos reikšmės, o tai riboja jų naudojamą atliekant vertinimą ir nustatant EGADP veiksmingumą. Šis aspektas taip pat nurodytas iš valstybių narių gautuose atsiliepimuose.

⁴⁵ Žr. https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=lt.

12 diagrama. Dabartinė padėtis, susijusi su bendraisiais rodikliais, remiantis naujausiu ataskaitų teikimo etapu iki 2024 m. gruodžio 31 d.

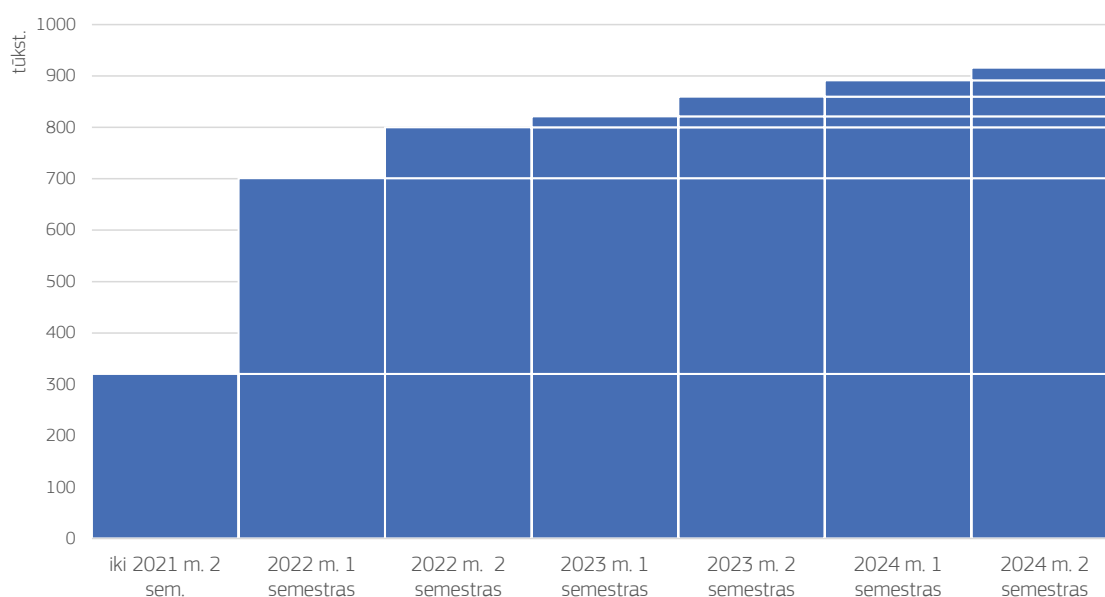
Šaltinis: Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė

2024 m. gruodžio mėn. duomenimis, naujų arba atnaujintų netaršių transporto priemonių degalų pildymo punktų ir įkrovimo prieigų skaičius siekė 915 995 (3 bendrasis rodiklis, žr. 13 diagramą). Šį rodiklį lemia, be kita ko, Vokietijos, Italijos, Suomijos ir Belgijos planuose numatytos investicijos ir reformos, kuriomis remiamas elektrinių transporto priemonių įkrovimo stotelių įrengimas. EGADP poveikį žaliajai pertvarkai taip pat galima įrodyti tuo, kad per metus sutaupoma 33,4 mln. MWh energijos (1 bendrasis rodiklis) – tai atitinka metinį 20,9 mln. europiečių⁴⁶ suvartojamą kiekį, ir tuo, kad įrengta 110 655 MW papildomų atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų (2 bendrasis rodiklis), kurie atitinka visus Italijos įrengtus elektros energijos gamybos pajėgumus⁴⁷.

⁴⁶ Eurostato duomenimis, 2022 m. elektros energijos suvartojimas vienam gyventojui ES namų ūkių sektoriuje siekė 1,6 Mwh (1 584 kWh).

⁴⁷ Eurostato duomenimis, bendri elektros energijos gamybos pajėgumai Italijoje 2023 m. buvo 104 098 MW.

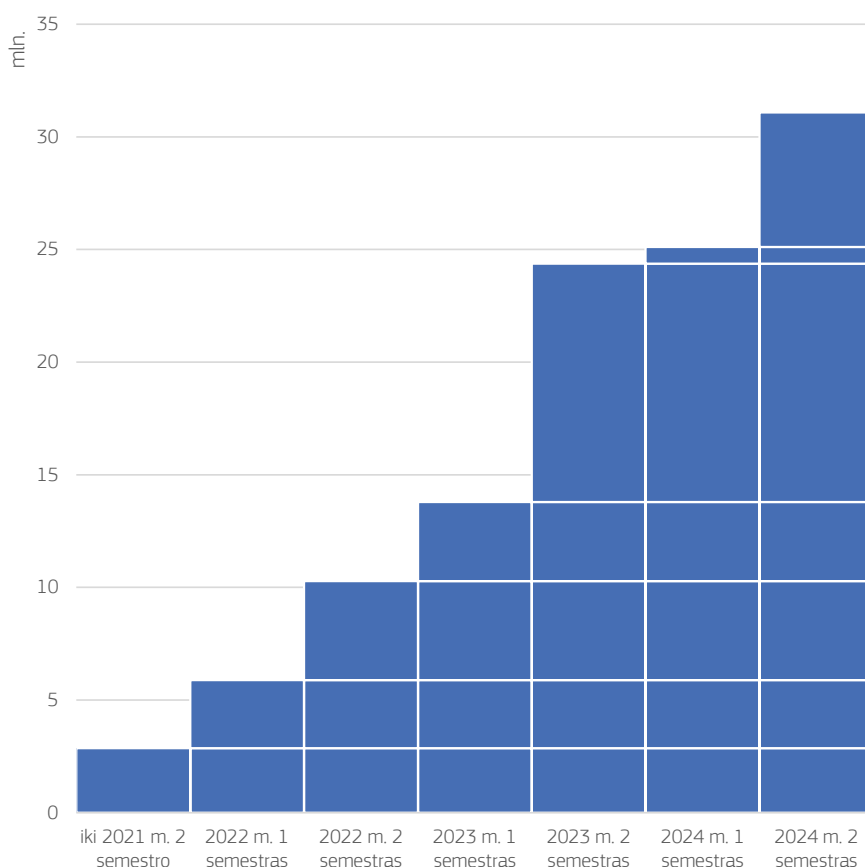
13 diagrama. Alternatyviųjų degalų infrastruktūros (degalų pildymo punktų ar įkrovimo prieigų) raida, atsižvelgiant į degalų pildymo punktų ar įkrovimo prieigų skaičių

Šaltinis: Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė

2024 m. pabaigoje piliečių, kurie naudojami apsaugos nuo potvynių, miškų gaisrų ir kitų su klimatu susijusių gaivalinių nelaimių priemonėmis, skaičius pasiekė 31 mln. (4 bendrasis rodiklis). 2024 m. liepos–gruodžio mėn. (septintuoju ataskaitų teikimo etapu) įgyvendinant EGADP priemones suteikta dar daugiau pagalbos – nuo su klimatu susijusių nelaimių buvo geriau apsaugoti dar 6 mln. žmonių (žr. 14 diagramą). Priemonių, kuriomis gerinamas šis bendrasis rodiklis, pavyzdžių galima rasti Graikijos ir Lenkijos EGAD planuose. Graikijoje priemonės „Nacionalinis miškų atsodinimo planas, atkūrimo ir prevencijos („antiNERO“), apsaugos nuo erozijos ir potvynių priemonės“ ir „Graikijos elektros energijos skirstymo tinklo operatoriaus (HEDNO) viršžeminio tinklo modernizavimas miškų teritorijose“ buvo naudingos daugiau kaip 1 mln. žmonių, o Lenkijos EGAD plane numatytos priemonės, kuriomis siekiama miestų žaliosios pertvarkos ir tvarios vandentvarkos kaimo vietovėse gerinimo, buvo naudingos daugiau kaip 3 mln. žmonių.

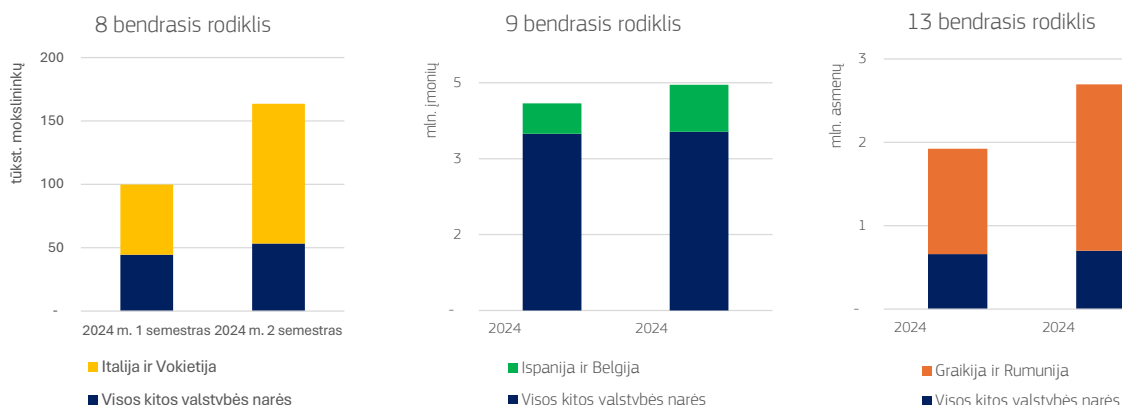
14 diagrama. Gyventojų, kurie naudojami apsaugos nuo potvynių, miškų gaisrų ir kitų su klimatu susijusių gaivalinių nelaimių priemonėmis, skaičiaus pokyčiai

Šaltinis: Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė

Apskritai bendrieji rodikliai rodo, kad įmonėms, inovacijoms, skaitmenizacijai ir švietimui skiriama vis daugiau konkrečios paramos. Pagal šią priemonę remiamų įmonių skaičius toliau didėja – 2024 m. pabaigoje jis pasiekė 4,5 mln. (9 bendrasis rodiklis). Ispanijoje ir Belgijoje šis skaičius 2024 m. liepos–gruodžio mėn. padidėjo labiausiai, o iš viso remiama daugiau kaip 300 000 įmonių, kurių didžiąją dalį sudaro labai mažos ir mažosios įmonės. 8 bendrasis rodiklis „Mokslininkai, dirbantys remiamose mokslinių tyrimų įstaigose“ pasiekė daugiau kaip 160 000 vienetų, o tai rodo tvirtą EGADP paramą moksliniams tyrimams ir inovacijoms. Iš Italijos ir Vokietijos septintojo ataskaitų teikimo etapo (2024 m. liepos–gruodžio mėn.) ataskaitų dėl šio bendrojo rodiklio matyti, kad tuo laikotarpiu priemonės parama pasinaudojo daugiau kaip 50 000 tyrėjų. Naujų arba modernizuotų vaikų priežiūros ar švietimo įstaigų klasių pajėgumai (13 bendrasis rodiklis) iki 2024 m. pabaigos išaugo iki daugiau kaip 2,6 mln., o per paskutinius šešis ataskaitinius mėnesius (2024 m. liepos–gruodžio mėn.) – padidėjo daugiau kaip 770 000. Didžiausias augimas užfiksuotas Graikijoje (priemonė „Švietimo skaitmeninė pertvarka“) ir Rumunijoje (priemonės „Skaitmeninių technologijų įrangos ir išteklių mokykloms užtikrinimas“, „Priešuniversitetinių klasių ir mokyklų mokslo laboratorijų ir (arba) mokyklų kabinetų įrengimas“, „IT laboratorijų įrengimas profesinio rengimo ir mokymo įstaigose“, „Įrangos praktiniams seminarams įrengimas profesinio rengimo ir mokymo įstaigose“) (žr. 15 diagramą).

15 diagrama. Atrinktų bendrųjų rodiklių apžvalga. Bendras padidėjimas per du ataskaitų teikimo etapus 2025 m.

Pastaba. Pirmiau pateiktoje diagramoje parodyti bendrųjų rodiklių pokyčiai, apie kuriuos pranešta iki 2024 m. pirmojo semestro ir iki 2024 m. pabaigos. Pateikti šie bendrieji rodikliai: 8 bendrasis rodiklis (mokslininkai, dirbantys remiamose mokslinių tyrimų infrastruktūrose), 9 bendrasis rodiklis (paramą gavusios įmonės (iš kurių: mažos, įskaitant labai mažas, vidutinės, didelės) ir 13 bendrasis rodiklis (naujų arba modernizuotų vaikų priežiūros ar švietimo įstaigų klasių pajėgumai).

Šaltinis: Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė

E. Du kartus per metus teikiami duomenys

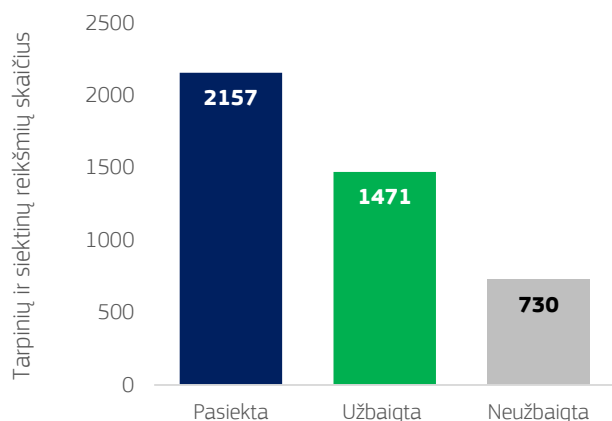
Toliau nuosekliai siekiama tarpinių ir siektinų reikšmių

Dauguma tarpinių ir siektinų reikšmių, kurių orientacinis terminas yra iki 2025 m. I ketv., Komisijos buvo įvertintos kaip pasiektos arba valstybės narės pranešė, kad jos yra užbaigtos⁴⁸. 2025 m. balandžio 30 d. iš 4 358 tarpinių ir siektinų reikšmių, kurias reikėjo pasiekti iki 2025 m. pirmojo ketvirčio, Komisija įvertino, kad 49,5 proc. (2 157) tinkamai pasiektos mokėjimo prašymo patenkinimo tikslais, o valstybės narės nurodė, kad yra užbaigta dar 33,7 proc. (1 471) (žr. 16 diagramą). Apskritai tai sudaro 83 proc. iki tos datos suplanuotų tarpinių ir siektinų reikšmių. Pranešta, kad likusios 730 (17 proc.) tarpinių ir siektinų reikšmių iki jų orientacinės tikslinės datos nebuvo užbaigtos (žr. 16 diagramą).

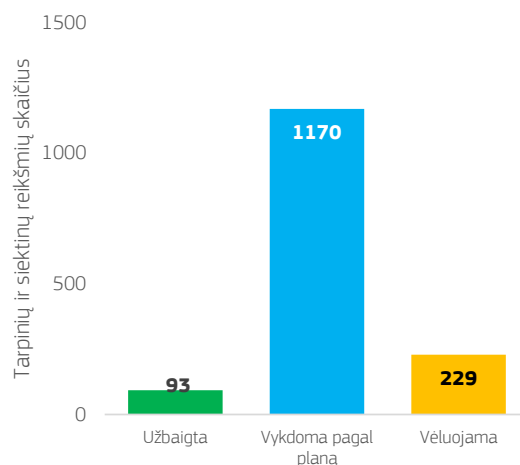
Valstybės narės tikisi daugumą tarpinių ir siektinų reikšmių, kurios turi būti pasiektos iki 2026 m. I ketvirčio, pasiekti laiku. 2025 m. balandžio 30 d. duomenimis, 1 170 tarpinių ir siektinų reikšmių (78 proc.), kurios turi būti pasiektos nuo 2025 m. II ketv. iki 2026 m. I ketv., yra siekiama pagal planą, o 93 (6 proc.) jau yra užbaigtos (žr. 17 diagramą). Pranešta, kad 15 proc. tarpinių ir siektinų reikšmių, kurios turi būti pasiektos iki 2026 m. I ketvirčio, pasiekti vėluojama (žr. 17 diagramą).

⁴⁸ Remiantis du kartus per metus teikiamų ataskaitų duomenimis 2025 m. pavasarį. Pagal [EGADP reglamento](#) 27 straipsnį, valstybės narės Europos semestro kontekste du kartus per metus praneša apie pažangą, padarytą įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus. Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2021/2106 ši pareiga patikslinama nustatant du kartus per metus teikiamų ataskaitų pateikimo terminus – ne vėliau kaip balandžio 30 d. ir spalio 15 d. Valstybės narės praneša apie pažangą, padarytą siekiant tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių: tų, kurios jau turi būti pasiektos, ir tų, kurios turės būti pasiektos per ateinančius dvylika mėnesių. Nors duomenis pateikia pačios valstybės narės ir Komisija jų netikrina, jais pateikiamas išsamus visų planų įgyvendinimo padėties įvertinimas ir sudaromos sąlygos stebėti EGADP planų įgyvendinimo pažangą. Tarpinėms ir siektinoms reikšmėms, kurias Komisija jau įvertino kaip tinkamai pasiektas mokėjimo prašymo patenkinimo tikslais, suteikiamas statusas „pasiekta“. Kai tarpinė arba siektina reikšmė yra orientuota į praeitį (t. y. tarpinė ar siektina reikšmė, kurią planuojama pasiekti iki ataskaitos teikimo dienos likus vienam metų ketvirčiui), nurodoma pažangos būklė gali būti „užbaigta“ arba „neužbaigta“. Kai tarpinė ar siektina reikšmė yra orientuota į ateitį (t. y. tarpinė ar siektina reikšmė, kurią planuojama pasiekti per ketvirtį, kurį teikiama ataskaita, arba ateinančius tris ketvirčius), nurodoma pažangos būklė gali būti „užbaigta“, „pagal planą“ arba „vėluojama“.

16 diagrama. Pažanga siekiant praėjusio laikotarpio tarpinių ir siektinų reikšmių (nuo 2020 m. I ketv. iki 2025 m. I ketv.)

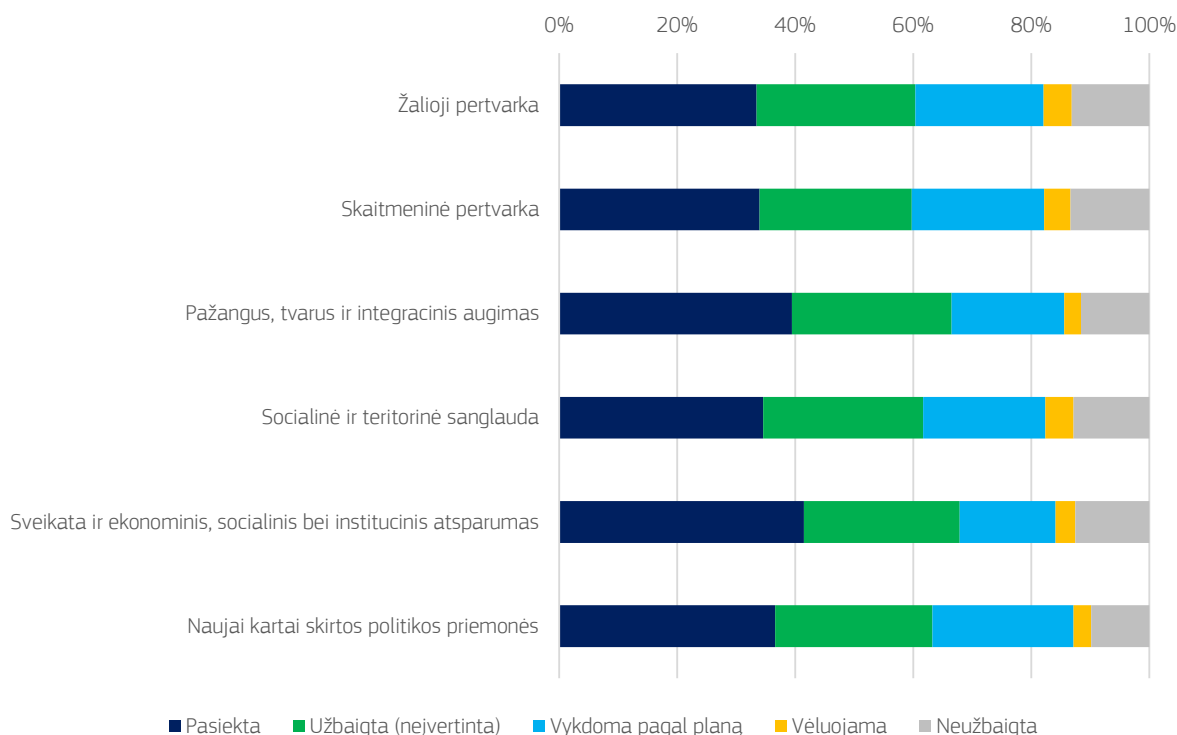
17 diagrama. Pažanga siekiant būsimą laikotarpio tarpinių ir siektinų reikšmių (nuo 2025 m. II ketv. iki 2026 m. I ketv.)

Šaltinis: Europos Komisija

Visų šešių šios priemonės politikos ramsčių tarpinių ir siektinų reikšmių, kurių orientacinis įgyvendinimo terminas yra iki 2026 m. I ketv., įgyvendinimo lygis yra apie 60 proc. arba aukštesnis (žr. 18 diagramą). Aukščiausias įgyvendinimo lygis (t. y. tarpinės ir siektinos reikšmės, kurias valstybės narės pasiekė arba apie kurias pranešė, kad jos užbaigtos, palyginti su bendru konkreto ramsčio tarpinių ir siektinų reikšmių skaičiumi) pasiektas įgyvendinant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo ramstį ir sveikatos ir ekonominio, socialinio bei institucinio atsparumo ramstį (gerokai virš 65 proc.). Įgyvendinant žaliosios pertvarkos ir socialinės bei teritorinės sanglaudos ramsčius, kurie apima palyginamą skaičių tarpinių ir siektinų reikšmių, pasiekta arba užbaigta apie 60 proc. tarpinių ir siektinų abiejų šių ramsčių reikšmių. Skaitmeninės pertvarkos ir naujai kartai skirtų politikos priemonių ramsčių, apimančių mažiau tarpinių ir siektinų reikšmių, įgyvendinimo lygis taip pat yra apie 60 proc.

18 diagrama. Tarpinės ir siektinos reikšmės, kuriomis prisidedama prie šešių EGADP reglamento ramsčių, ir jų atitinkama būklė iki 2026 m. I ketv.

Šaltinis: Europos Komisija

F. Visų šešių politikos ramsčių įgyvendinimo pažanga

Valstybės narės padarė akivaizdžią visų šešių EGADP politikos ramsčių įgyvendinimo pažangą

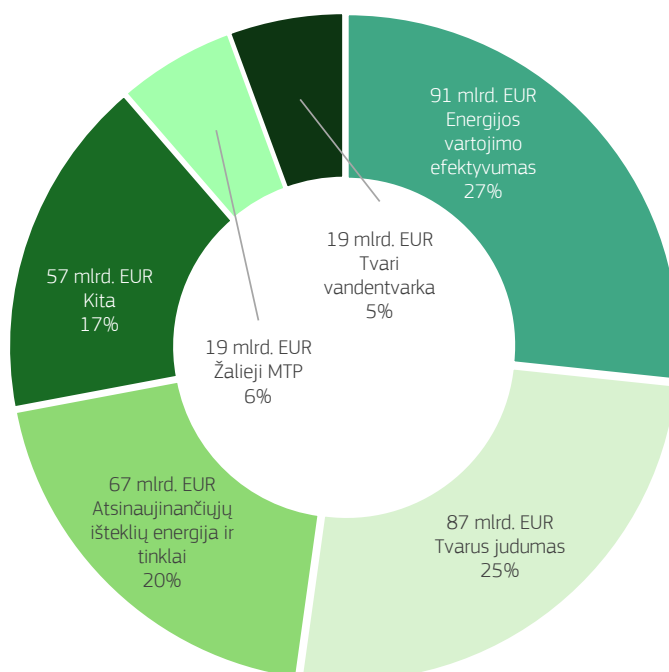
Žalioji pertvarka

EGADP padeda siekti ES tikslų iki 2030 m. bent 55 proc. sumažinti grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir iki 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą. EGADP remiamomis priemonėmis padedama įgyvendinti ES klimato srities užmojus, nes jomis didinamas energijos vartojimo efektyvumas, skatinamas darnus judumas ir didesnis atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimas. Jomis taip pat bus užtikrinama pažanga siekiant prisitaikymo prie klimato kaitos ir kitų aplinkos tikslų, pavyzdžiui, mažinti oro taršą, skatinti žiedinę ekonomiką arba atkurti ir saugoti biologinę įvairovę. Priėmus skyrius „REPowerEU“, priemonėms, kuriomis prisidedama prie žaliosios pertvarkos ramsčio, iš viso skirta 339,7 mlrd. EUR⁴⁹, t. y. daugiau kaip 50 proc. visų valstybėms narėms skirtų asignavimų.

⁴⁹ Šis skaičius rodo apskaičiuotą išlaidas, grindžiamas [ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės](#) ramsčių žymenų metodika, ir atitinka priemones, priskiriamas žaliosios pertvarkos ramsčiui kaip pirminiam ir (arba) antriniam politikos ramsčiui.

Pagal EGADP skiriamos paramos žaliajai pertvarkai apžvalga

19 diagrama. Indėlis į žaliają pertvarką pagal politikos sritis

Pastaba. Diagramoje parodytas priemonių pagal žaliosios pertvarkos ramstį, įtrauktų į EGADP, indėlis ir susijusios *ex ante* apskaičiuotos su šiuo ramščiu susijusių priemonių išlaidos (mlrd. EUR). Procentinės vertės rodo konkrečios politikos srities dalį žaliosios pertvarkos ramstyje. „Kita“ apima žiedinę ekonomiką, prisitaikymą prie klimato kaitos, biologinę įvairovę ir ekosistemas, taršos prevenciją ir kontrolę, žaliuosius įgūdžius ir darbo vietas bei kitus klimato kaitos švelninimo veiksmus.

Šaltinis: Europos Komisija

EGADP atlieka svarbų vaidmenį skatinant klimato politikos veiksmus ir aplinkos tvarumą. Ji yra suderinta su Europos žaliuoju kursu kaip su Europos strategija siekiant tvaraus augimo ir tikslo iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą bei yra neatsiejamai susijusi su nauja Komisijos konkurencingumo darbotvarke. Pagal EGADP remiami įvairūs prioritetai, kurie yra labai svarbūs ES žaliajai pertvarkai; toliau apibūdinamos trys didžiausios sritys.

1. Energijos vartojimo efektyvumas – 91 mlrd. EUR⁵⁰

Europos Sąjungoje daugiausiai energijos suvartojama pastatams, o maždaug 75 proc. jų energinis naudingumas vis dar yra žemas. Norint pasiekti ES klimato politikos tikslus ir sumažinti sąskaitas už energiją, reikia didelio masto renovacijų ir labai efektyviai energiją vartojančių naujų statinių. Siekdamos spręsti šią problemą, valstybės narės investuoja į energinę renovaciją ir didelio energinio naudingumo pastatus, įskaitant viešųjų pastatų ūkį, kartu inicijuodamos reformas, kuriomis siekiama pašalinti reguliavimo kliūtis ir paskatinti renovacijas, kuriomis didinamas energijos vartojimo efektyvumas. Be šios srities, pagal EGADP taip pat teikiama labai svarbi parama didelių įmonių ir MVĮ energijos vartojimo efektyvumui didinti, taip prisidedant prie mūsų pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo. Tuo tikslu valstybės narės investuoja, pavyzdžiui, į procesų optimizavimą ir elektrifikavimą arba į stebėsenos ir vartojimo valdymo sistemų diegimą.

⁵⁰ Tai yra visų priemonių, susijusių su šia intervencine sritimi pagal EGADP, *ex ante* apskaičiuotos išlaidos.

2. Tvarus judumas – 87 mlrd. EUR

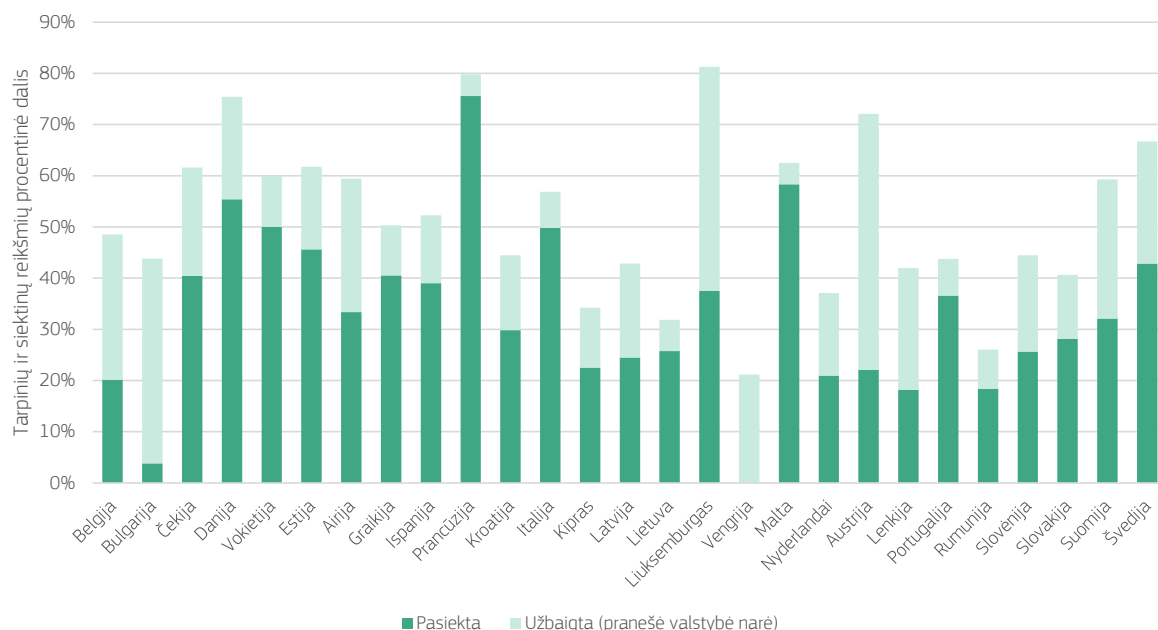
Transporto sektoriuje išmetama ketvirtadalis ES išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, todėl, siekiant klimato tikslų, taip pat siekiant mažinti priklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro, labai svarbu sumažinti šio sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro. Valstybės narės pagal EGADP remiamos investicijomis į netaršias arba mažataršes transporto priemones, švarų viešąjį transportą, įkrovimo ir geležinkelių infrastruktūrą, taip pat vykdant mokesčių ir reglamentavimo reformas, kuriomis remiamas netaršus judumas.

3. Atsinaujinančiųjų išteklių energija ir tinklai – 67 mlrd. EUR

Siekiant įgyvendinti ES klimato ir energetikos srities užmojus, reikia nuolatinių didelio masto investicijų, kad būtų paspartintas atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir pagalbinės infrastruktūros įrengimas. Pagal EGADP parama skiriama ir įsitvirtinusioms, ir novatoriškoms atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijoms, kartu dedant pastangas supaprastinti reglamentavimą ir leidimų išdavimo procedūras, stiprinti viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą, remti elektros energijos tinklus ir jungtis ir išlaikyti paramos schemas.

Apskritai padaryta didelė pažanga įgyvendinant su žaliaja pertvarka susijusias priemones: beveik 50 proc. žaliųjų tarpinių ir siektinų reikšmių įvertintos kaip pasiektos tinkamai arba valstybės narės pranešė, kad jos yra užbaigtos. Konkrečiau, Komisija jau įvertino, kad apie 1 505 iš 3 119 tarpinių ir siektinų reikšmių, susijusių su žaliaja pertvarka, yra pasiektos, arba valstybės narės pranešė, kad jos užbaigtos (žr. 20 diagramą), o tai atitinka maždaug 48 proc. pažangos lygį (įskaitant 32 proc. reikšmių, įvertintų mokėjimo prašymuose).

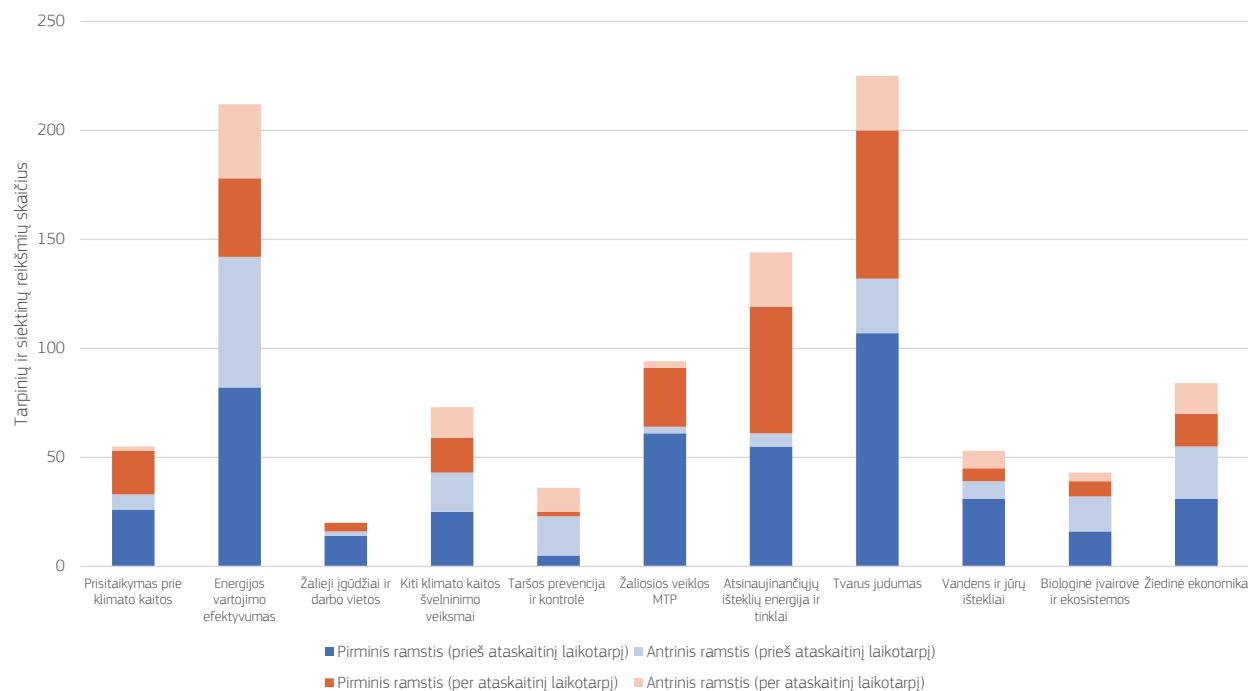
20 diagrama. Visų tarpinių ir siektinų reikšmių, kuriomis prisidedama prie žaliosios pertvarkos ir kurios įvertintos kaip pasiektos arba apie kurias pranešta, kad jos yra užbaigtos, procentinė dalis pagal valstybes nares

Šaltinis: Europos Komisija

Ataskaitiniu laikotarpiu padaryta didelė pažanga vertinant tarpines ir siektinas reikšmes, kuriomis grindžiama žaliaji pertvarka (žr. 21 diagramą). Be 612 tarpinių ir siektinų reikšmių, kurios jau anksčiau buvo įvertintos kaip pasiektos, vien praėjusiais metais kaip pasiektos buvo įvertintos 379 tarpinės ir siektinos reikšmės. Naujai pasiektos tarpinės ir siektinos reikšmės vis dar yra daugiausiai susijusios su tvariu judumu ir energijos vartojimo efektyvumu. Pažanga visų pirma paspartėjo atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir tinklų srityje – įvertinta, kad praėjusiais metais pasiekta daugiau tarpinių ir siektinų reikšmių (83) nei laikotarpiu iki 2024 m. rugsėjo 1 d. (61).

21 diagrama. Tarpinių ir siektinų reikšmių (kuriomis prisidedama prie žaliosios pertvarkos), kurios įvertintos kaip pasiektos laikotarpiu nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. ir ikitaskaitiniu laikotarpiu, skaičius

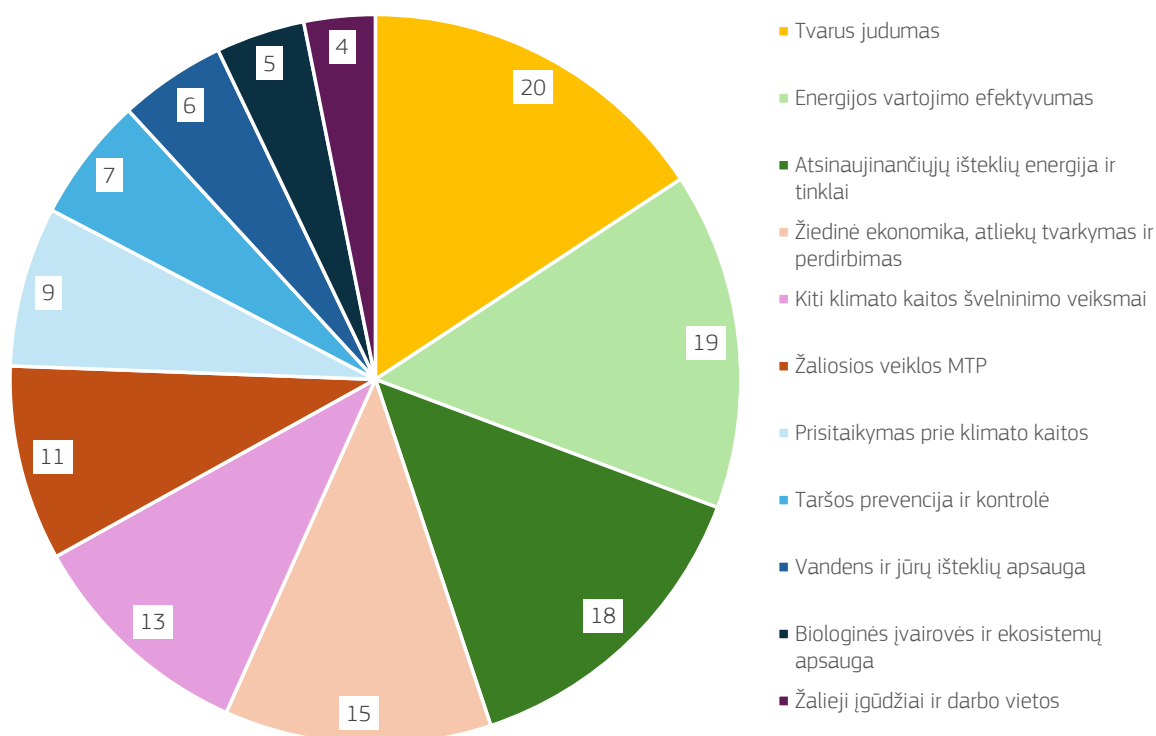

Pastaba. Ataskaitiniu laikotarpiu 20 tarpinių ir siektinų reikšmių prisidedama ir prie pirminės, ir prie antrinės žaliosios pertvarkos ramsčio politikos srities. Ikitaskaitiniu laikotarpiu tokių tarpinių ir siektinų reikšmių buvo 28.

Šaltinis: Europos Komisija

Valstybės narės juda į priekį tvaraus judumo, atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir tinklų, energijos vartojimo efektyvumo ir prisitaikymo prie klimato kaitos srityse – padaryta didelė pažanga, o kai kurios šalys užima pirmaujančias pozicijas. Kalbant apie tvarų judumą, daugiausia veiksmų įgyvendinta Italijoje, Belgijoje ir Ispanijoje – jų pažanga tvaraus judumo srityje iš viso susijusi su 20 skirtingų planų. Portugalijoje, Italijoje ir Čekijoje politikos veiksmai daugiausiai lėmė atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų didinimą ir tinklų stiprinimą. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmai plačiai pasiskirstė 19 valstybių narių, o tai rodo, kad dedamos plataus masto pastangos mažinti energijos suvartojimą vykdant renovacijas ir kitas energijos vartojimo efektyvumo programas. Prisitaikymo prie klimato kaitos srityje didžiausias proveržis pastebimas Graikijoje, Portugalijoje ir Ispanijoje, kurios taip pat padarė pažangą įgyvendindamos priemonės, susijusias su vandens išteklių, biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga (žr. 22 diagramą). Toliau pateikiamuose pavyzdžiuose nurodytos pagrindinės priemonės, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo užbaigtos.

22 diagrama. Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. valstybių narių žaliosios pertvarkos srityje pasiektų tarpinių ir siektinų reikšmių skaičius

Šaltinis: Europos Komisija

Atitinkamų priemonių, kurių žaliosios pertvarkos ramsčio tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformos:

- **Lenkija** iš dalies pakeitė galiojančius teisės aktus (Atsinaujinančiųjų energijos išteklių aktą ir Energetikos aktą), kad palengvintų piliečių energetikos bendrijų, kooperatyvų ir energetikos klasterių steigimą ir veikimą. Šios reformos padėjo Lenkijai pasiekti 23 GW sausumos vėjo ir fotovoltinės energijos pajėgumus, o tai rodo didelę pažangą diegiant atsinaujinančiųjų išteklių energiją.
- **Rumunija** priėmė nacionalinę žiedinės ekonomikos strategiją. Joje nustatytos taisyklės visam gaminių gyvavimo ciklui ir apibrėžtas Rumunijos ekonomikos pertvarkymas į žiedinę ekonomiką.
- **Nyderlandai** priėmė energijos mokesčių reformą, kuria koreguojami elektros energijos ir dujų tarifai, siekiant paskatinti įmones ir namų ūkius riboti energijos vartojimą, pereiti prie klimatui mažiau žalingų energijos šaltinių ir mažinti išmetamą CO₂ kiekį.
- **Portugalija** nustatė suderintus ir privalomus kriterijus, pagal kuriuos gamintojų mokesčiai geriau suderinami su jų gaminių poveikiu aplinkai ir faktinėmis atliekų tvarkymo išlaidomis. Taip skatinama žiedinė ekonomika ir veiksmingesnis atliekų tvarkymas, sukuriant finansines paskatas kurti patvaresnius, pataisomus ir perdirbamus gaminius.

Investicijos:

- **Kipras** įrengė fotovoltinės saulės energijos sistemas 405 mokyklose ir didžiausioje valstybinėje ligoninėje, taip pat šiluminę izoliaciją, kad būtų lengviau padidinti energinį naudingumą ir padidinti jų energijos vartojimo efektyvumą.
- **Graikija** investavo į elektros energijos tinklą, kuris padės pereiti prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos. Šia investicija padidintas pagrindinių pastatų pajėgumas priimti daugiau atsinaujinančiųjų išteklių energijos, taip sumažinant tinklo perkrovas ir sudarant sąlygas tolesnėms investicijoms į švarią energiją. Šiomis iniciatyvomis prisidedama prie tvaresnės ir atsparesnės energetikos sistemos kūrimo.
- **Ispanija** atkūrė daugiau kaip 100 kilometrų pakrantės visoje šalyje, kad padidintų pakrantės atsparumą neigiamam klimato kaitos poveikiui ir apsaugotų bei atkurtų jūrų ekosistemas.

Skaitmeninė pertvarka

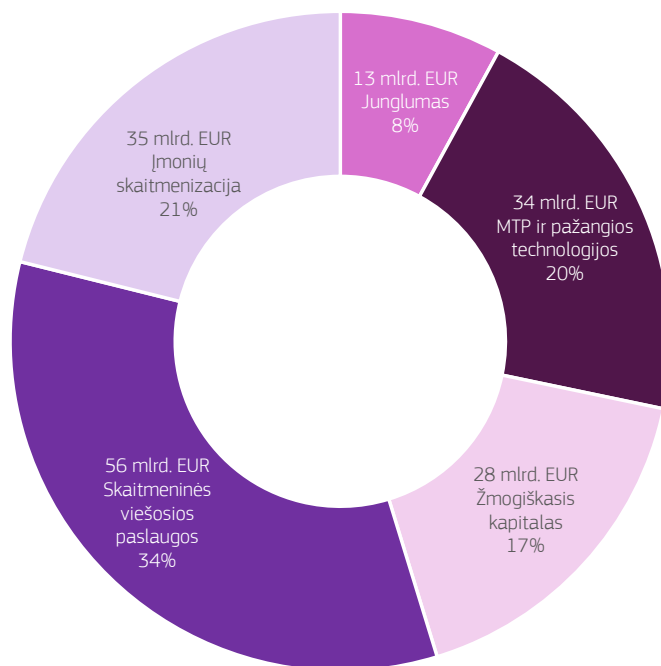
EGADP reikšmingai prisideda prie skaitmeninės pertvarkos Europos Sąjungoje. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukta daug įvairių priemonių, be kita ko, susijusių su naujos kartos skaitmeninės infrastruktūros ir pažangių technologijų diegimu, gyventojų ir darbo jėgos skaitmeninių įgūdžių ugdymu ir parama įmonių bei viešųjų paslaugų skaitmenizacijai. Skaitmeninės pertvarkos ramsčiui remti iš viso bus skirta 166,1 mlrd. EUR⁵¹.

Valstybės narės padarė didelę pažangą įgyvendindamos priemones, susijusias su skaitmenine pertvarka, o maždaug pusę susijusių tarpinių ir siektinų reikšmių Komisija įvertino kaip pasiektas arba yra pranešta, kad jos užbaigtos. Konkrečiau, Komisija įvertino, kad 1 208 iš 2 427 tarpinių ir siektinų reikšmių, susijusių su skaitmenine pertvarka, yra pasiektos, arba valstybės narės pranešė, kad jos užbaigtos (žr. 24 diagramą), o tai atitinka 50 proc. pažangos lygį (įskaitant 34 proc. reikšmių, įvertintų mokėjimo prašymuose). Komisija įvertino, kad nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. iš šių tarpinių ir siektinų reikšmių, kuriomis prisidedama prie skaitmeninės pertvarkos, pasiektos 336 tarpinės ir siektinos reikšmės. Toliau pateikiamuose pavyzdžiuose nurodytos pagrindinės priemonės, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo užbaigtos.

⁵¹ Šis skaičius atspindi apskaičiuotas išlaidas, grindžiamas [ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės](#) ramsčių žymenų metodika, ir atitinka priemones, priskiriamas skaitmeninės pertvarkos ramsčiui kaip pirminiam ir (arba) antriniam politikos ramsčiui.

Pagal EGADP skiriamos paramos skaitmeninei pertvarkai apžvalga

23 diagrama. Indėlis į skaitmeninę pertvarką, pagal politikos sritis

Pastaba. Diagramoje parodytas priemonių pagal skaitmeninės pertvarkos ramstį, įtrauktų į EGADP, indėlis ir susijusios *ex ante* apskaičiuotos su šiuo ramsčiu susijusių priemonių išlaidos (mlrd. EUR). Procentinės vertės rodo konkrečios politikos srities dalį skaitmeninės pertvarkos ramstyje.

Šaltinis: Europos Komisija

Reformos ir investicijos į skaitmenines technologijas, infrastruktūrą ir procesus yra itin svarbios ES konkurencingumui, atsparumui ir inovaciniam potencialui didinti. Jos taip pat padeda mažinti ES išorinę priklausomybę ir stiprinti technologinį suverenumą pagrindinėse srityse. Pagal EGADP remiami įvairūs prioritetai, kurie yra labai svarbūs ES skaitmeninei pertvarkai. Toliau pateikiami keli pavyzdžiai.

1. Skaitmeninės viešosios paslaugos – 56 mlrd. EUR

Dėl skaitmeninių technologijų viešajam sektoriui atsiranda naujų poreikių, o svarbiausiu uždaviniu tampa veiksminga skaitmeninė valdžia, kuri gali padidinti efektyvumą ir sutaupyti lėšų vyriausybėms, piliečiams ir įmonėms. Daugelyje EGAD planų pirmenybė teikiama viešųjų paslaugų skaitmenizavimo ir viešojo administravimo modernizavimo priemonėms.

2. Žmogiškasis kapitalas – 28 mlrd. EUR

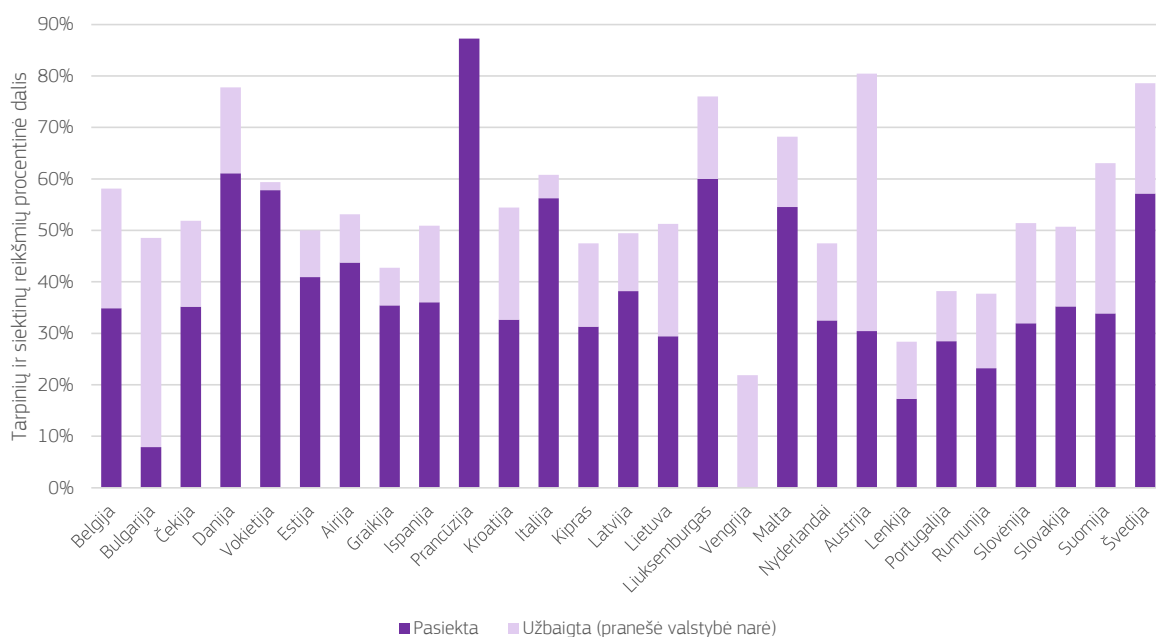
Skaitmeniniai įgūdžiai yra labai svarbūs asmenims ir įmonėms, kad jie galėtų pasinaudoti skaitmenine pertvarka, tačiau apie 44 proc. europiečių neturi pagrindinių įgūdžių, ir šių įgūdžių lygis yra gerokai mažesnis už Skaitmeninio dešimtmečio politikos programoje⁵² nustatytą 80 proc. tikslą. Be to, ES turi tik 10 mln. dirbančių IRT specialistų, tad įmonėms sunku rasti informacinių ir ryšių technologijų žinovų⁵³. Pagal EGADP šios spragos šalinamos įgyvendinant strategijas ir veiksmus, kuriais siekiama stiprinti gyventojų, darbuotojų

skaitmeninius įgūdžius, taip pat stiprinti juos švietimo srityje, teikiant tikslinę paramą pažeidžiamoms grupėms.

3. Junglumas – 13 mlrd. EUR

Aukštos kokybės, patikimas ir saugus junglumas yra labai svarbus ES konkurencingumui, saugumui ir socialinei įtraukčiai. Įgyvendindamos EGADP valstybės narės plečia fiksuotojo ir 5G plačiajuosčio ryšio aprėptį, šalina administracines kliūtis, spartina radijo dažnių spektro skyrimą ir investuoja į didelio pralaidumo tinklus.

24 diagrama. Visų tarpinių ir siektinų reikšmių, kuriomis prisidedama prie skaitmeninės pertvarkos ir kurios įvertintos kaip pasiektos arba apie kurias pranešta, kad jos užbaigtos, procentinė dalis pagal valstybes nares

Šaltinis: Europos Komisija

Atitinkamų priemonių, kurių skaitmeninės pertvarkos ramsčio tarpinės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformos:

- **Estija** padidino savo valdžios institucijų IT sistemų ir paslaugų atsparumą, saugumą ir patikimumą perkėlus jas į debesijos infrastruktūrą.
- **Belgija** aukcione sėkmingai paskirstė radijo dažnių juostas ir pritaikė regioninius spinduliuotės standartus pagal ekspertų ir piliečių grupių rekomendacijas, kad būtų pašalintos kliūtys diegti 5G tinklus.

⁵²Žr. EGADP teminę analizę „Digital Skills and education“ (2024 m. birželio mėn.), Europos Komisija, skelbiama čia: [skaitmeninių įgūdžių teminė analizė](#).

⁵³ Žr. 2025 m. skaitmeninio dešimtmečio pažangos ataskaita 1 priedas. ES skaitmeninės pertvarkos padėtis 2025 m.: pažanga ir horizontaliosios rekomendacijos, Europos Komisija, skelbiama čia: [2025 m. skaitmeninio dešimtmečio pažangos ataskaita I Skaitmeninės Europos ateities formavimas](#).

- **Vokietija** skaitmenizavo iš viso 215 administracinių paslaugų regioniniu (*Länder*) ir federaliniu lygmenimis pagal Internetinės prieigos aktą, taip sumažindama piliečiams tenkančią administracinę naštą.

Investicijos:

- **Austrija** padėjo daugiau kaip 7 000 įmonių vykdyti savo skaitmenines investicijas, be kita ko, į aparatinę ir programinę įrangą, skaitmeninę infrastruktūrą ir e. prekybą, taip padidindama įmonių konkurencingumą ir galimybes dalyvauti bendrojoje rinkoje.
- **Kroatija** skaitmenizavo ir integravo devynias operacines ir robotizuotą sistemą Klinikinių ligoninių centre Splite. Šia priemone gerinamas vėžio gydymas pasitelkiant pažangiausią įrangą ir integruotus, skaitmeninius darbo srautus. Ja pagerinama pacientų sauga, skaidrumas ir išlaidų kontrolė, kartu modernizuojant sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.
- **Latvijoje** mokykloms nupirkti 35 792 kompiuteriai, kad mokiniai iš socialiai pažeidžiamų grupių galėtų dalyvauti nuotolinio mokymosi veikloje.
- **Danija** parėmė daugiau kaip 550 MVĮ, teikdama dotacijas tokiems skaitmeniniams projektams, kaip automatizavimas, e. prekybos plėtra ir IT investicijos, finansuoti, kad padėtų joms modernizuoti savo veiklą ir padidinti konkurencingumą.

Pažangus, tvarus ir integracinis augimas

27 EGAD planais padedama vykdyti pažangaus, integracinio ir tvaraus augimo ramstį įgyvendinant daugiau kaip 1 800 priemonių, kurioms skirta per 336 mlrd. EUR⁵⁴. Šios priemonės apima įvairias sritis: nuo reformų, kuriomis remiama verslo aplinka (t. y. reglamentavimo sistemų supaprastinimas, biurokratizmo mažinimas ir viešojo administravimo modernizavimas) arba konkurencingumas (t. y. konkurencijos, viešųjų pirkimų ir prekybos gerinimas), iki paramos MVĮ, moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms bei kultūros sektoriui.

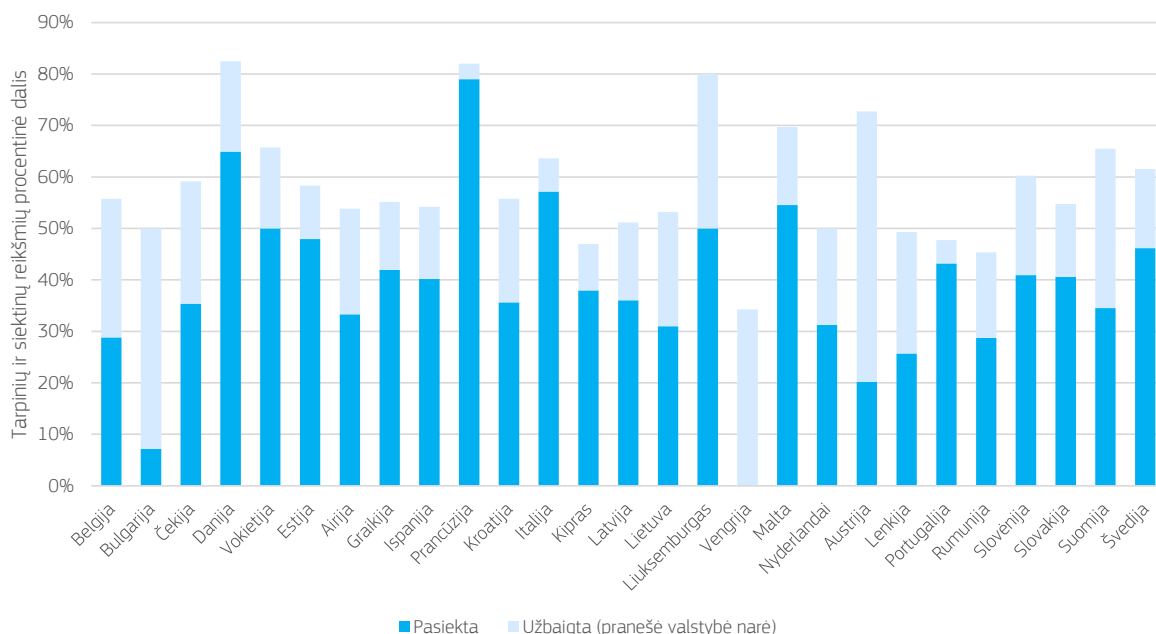
Padaryta didelė pažanga įgyvendinant priemones, susijusias su pažangiu, tvariu ir integraciniu augimu: daugiau kaip 55 proc. tarpinių ir siektinų reikšmių, kurias Komisija įvertino, kaip tinkamai pasiektas, arba apie kurias valstybės narės pranešė, kad jos užbaigtos, prisidedama prie šio EGADP tikslo įgyvendinimo. Konkrečiau, Komisija įvertino, kad 1 831 iš 3 271 tarpinių ir siektinų reikšmių yra pasiektos, arba valstybės narės pranešė, kad jos užbaigtos (žr. 25 diagramą), o tai atitinka 56 proc. pažangos lygį (įskaitant 38 proc. reikšmių, įvertintų mokėjimo prašymuose). Komisija įvertino, kad nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. iš šių tarpinių ir siektinų reikšmių pasiektos 469 tarpinės ir siektinos reikšmės.

Pagal EGADP teikiama didelė parama įmonėms vykdančioms tiesioginį finansavimą ir taikant finansines priemones. Iki 2024 m. antrojo pusmečio EGADP paramą gavo daugiau

⁵⁴ Šis skaičius rodo apskaičiuotas išlaidas, grindžiamas [ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės](#) ramsčių žymenų metodika, ir atitinka priemones, priskiriamas pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo ramsčiui kaip pirminiam ir (arba) antriam politikos ramsčiui.

kaip 4,5 mln. įmonių, visų pirma MVĮ. Iniciatyvos apima skaitmenizavimo paskatas, mokslinių tyrimų ir plėtros finansavimą ir investicijas į tvarias technologijas. Toliau pateikiamuose pavyzdžiuose nurodytos pagrindinės priemonės, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo užbaigtos.

25 diagrama. Visų tarpinių ir siektinų reikšmių, kuriomis prisidedama prie pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo ir kurios įvertintos kaip pasiektos arba apie kurias pranešta, kad jos užbaigtos, procentinė dalis pagal valstybes nares

Šaltinis: Europos Komisija

Atitinkamų priemonių, kurių pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo ramsčiui priskirtos tarpinės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformos:

- **Italija** priėmė teisės aktus ir pakeitė administracines taisykles, kad sumažintų neišnagrinėtų civilinių bylų skaičių sustiprindama teismo tarnybas, nustatydama paskatas darbuotojams pritraukti ir išlaikyti ir padėdama nepakankamai veiksmingai veikiantiems teismams bei apdovanodama tuos teismus, kurie atitinka metinius bylų skaičiaus mažinimo tikslus, tokiu būdu prisidedama prie šalies verslo aplinkos gerinimo.
- **Kipras** įdiegė naują sistemą, kuria siekiama palengvinti strateginį investavimą racionalizuojant taisykles ir mechanizmus, supaprastinant licencijų ir leidimų išdavimo procedūras ir mažinant administracinę naštą.
- **Slovėnija** Administravimo akademijoje įsteigė Viešųjų pirkimų akademiją, kuriai vadovauja Viešojo administravimo ministerija. Joje siūlomos mokymo programos viešojo sektoriaus darbuotojų, kurie vykdo rengiant viešuosius pirkimus, gebėjimams ir įgūdžiams gerinti.

- **Lietuva** peržiūrėjo įmonėms skirtų MTP rėmimo priemonių taisykles, kad sumažintų įvairių priemonių trūkumą ir dubliavimąsi, taip sukurdamą nuoseklesnę ir paprastesnę inovacijų rėmimo sistemą.

Investicijos:

- **Italija** suteikė įmonėms 147 557 mokesčių kreditus inovacijoms ir skaitmenizacijai remti investuojant į materialiąsias ir nematerialiąsias gamybos priemones, standartinį nematerialųjį turtą, mokslinius tyrimus ir plėtrą, inovacijas ir mokymo veiklą („Transition 4.0“).
- **Slovakija** stipendijomis ir dotacijomis parėmė daugiau kaip 650 mokslo darbuotojų įvairiose mokslinių tyrimų srityse ir pradėjo taikyti finansines priemones, kuriomis bus remiamos novatoriškos įmonės jų kūrimosi ir augimo etapais.
- **Ispanija** įsteigė Bendrojo investavimo fondą – plataus masto finansinę priemonę, kuria siekiama skatinti investicijas ir gerinti galimybes gauti finansavimą strateginiuose sektoriuose, visų pirma susijusiuose su žaliaja ir skaitmenine pertvarka.

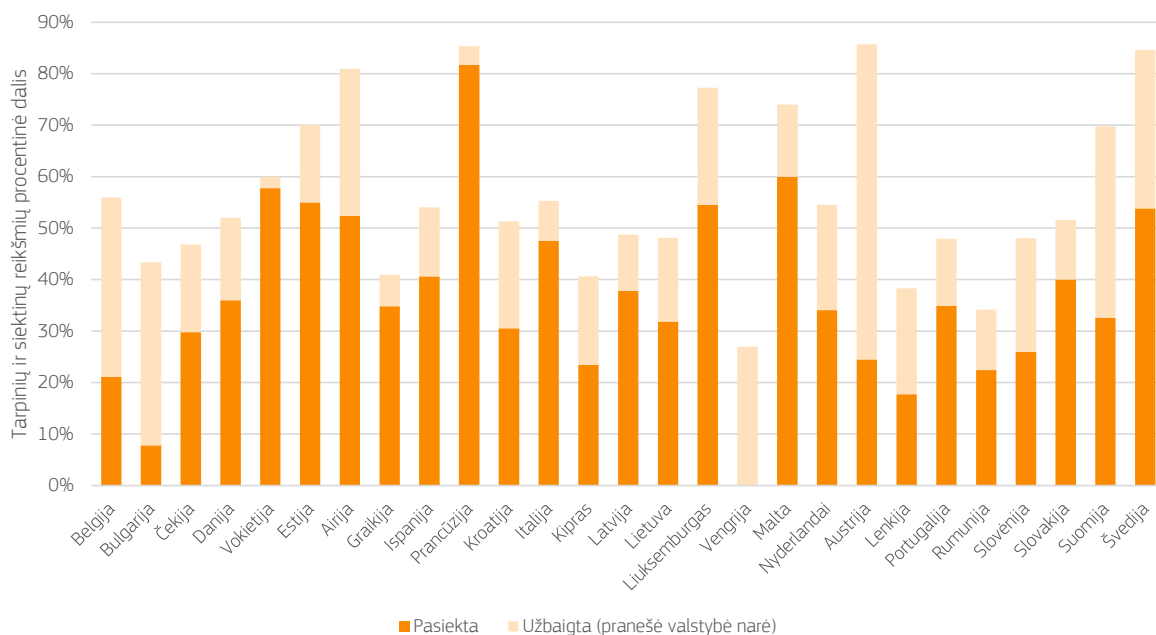
Socialinė ir teritorinė sanglauda

Valstybės narės įtraukė daug priemonių socialinei ir teritorinei sanglaudai remti, kuriomis prisidedama prie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo. Į daugelį EGAD planų įtraukti specialūs skyriai, skirti lygioms galimybėms ir galimybėms įsidarbinti, tinkamoms darbo sąlygoms, socialinei apsaugai ir įtraukčiai užtikrinti. Pagal visus EGAD planus taip pat remiamos reformos ir investicijos, kuriomis siekiama gerinti įvairių rūšių infrastruktūrą ir paslaugas (pvz., transporto, aplinkos, energijos ir viešojo administravimo) vietos, regionų ir kitais teritoriniais lygmenimis. Kalbant konkrečiau, pagal 27 EGAD planus socialinės ir teritorinės sanglaudos ramsčio tikslams įgyvendinti bus skirta apie 258,3 mlrd. EUR⁵⁵.

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai apima socialinę ir teritorinę sanglaudą skirtingu mastu ir įgyvendinant susijusias priemones padaryta didelė bendra pažanga. Komisija įvertino, kad apie 1 421 iš 2 795 tarpinių ir siektinų reikšmių, susijusių su socialine ir teritorine sanglauda, yra pasiektos, arba valstybės narės pranešė, kad jos užbaigtos (žr. 26 diagramą), o tai atitinka 51 proc. pažangos lygį (įskaitant 34 proc. reikšmių, įvertintų mokėjimo prašymuose). 441 iš 2 795 tarpinių ir siektinų reikšmių yra susijusios su teritorine infrastruktūra ir paslaugomis. Komisija įvertino, kad nuo 2024 m. rugsejo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. iš šių tarpinių ir siektinų reikšmių pasiektos 365 tarpinės ir siektinos reikšmės. Toliau pateikiamuose pavyzdžiuose nurodytos pagrindinės priemonės, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo užbaigtos.

⁵⁵ Šis skaičius atspindi apskaičiuotas išlaidas, grindžiamas [ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatu suvestinės](#) ramsčių žymenų metodika, ir atitinka priemones, priskiriamas socialinės ir teritorinės sanglaudos ramsčiui kaip pirminiam ir (arba) antriniam politikos ramsčiui.

26 diagrama. Visų tarpinių ir siektinų reikšmių, kuriomis prisidedama prie socialinės ir teritorinės sanglaudos ir kurios įvertintos kaip pasiektos arba apie kurias pranešta, kad jos užbaigtos, procentinė dalis pagal valstybes nares

Šaltinis: Europos Komisija

Atitinkamų priemonių, kurių socialinės ir teritorinės sanglaudos ramsčiui priskirtos tarpinės ir siektinos reikšmės buvo pasiektos per ataskaitinį laikotarpį, pavyzdžiai

Reformos:

- **Austrija** įgyvendino savo pensijų sistemos reformą, kad paskatintų žmones dirbti sulaukus teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus ir sugriežtintų ankstyvo išėjimo į pensiją sąlygas. Tikimasi, kad šia reforma bus sumažintas senyvo amžiaus žmonių, ypač moterų, skurdas, sustiprintas fiskalinis tvarumas ir sumažintas darbo jėgos trūkumas.
- **Bulgarija** įgyvendino teisės aktų pakeitimus, kad pagerintų regionų ir vietos lygmens institucijų tiesioginį dalyvavimą valdant ES lėšas, sustiprindama jų vaidmenį rengiant ir įgyvendinant integruotas teritorines strategijas ir projektus. Tikimasi, kad tai sustiprins atsakomybės jausmą vietos lygmeniu ir padidins politikos veiksmingumą tikslingiau tenkinant vietoje nustatytus poreikius.
- **Latvija** sustiprino savo teritorinę sanglaudą priimdama savivaldybių valdymo įstatymą, skatindama demokratizaciją, aiškiau paskirstydama įgaliojimus ir funkcijas ir nuolat didindama vietos bendruomenių dalyvavimą.

Investicijos:

- **Švedijos** regionuose sukurta daugiau kaip 21 000 naujų vietų vidurinio ugdymo lygmens profesinio rengimo srityje, pirmenybę teikiant bedarbiams arba asmenims, kurių išsilavinimo lygis yra žemesnis nei vidurinis.

- **Portugalija** pagal socialinio būsto programą (1.º *Direito - Programa de Apoio ao Acesso à Habitação*) skyrė 1 500 socialinių būstų reikalavimus atitinkantiems namų ūkiams.
- **Italija** šalies pietuose atnaujinio 10 geležinkelio stočių, kad jos būtų prieinamos neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims.

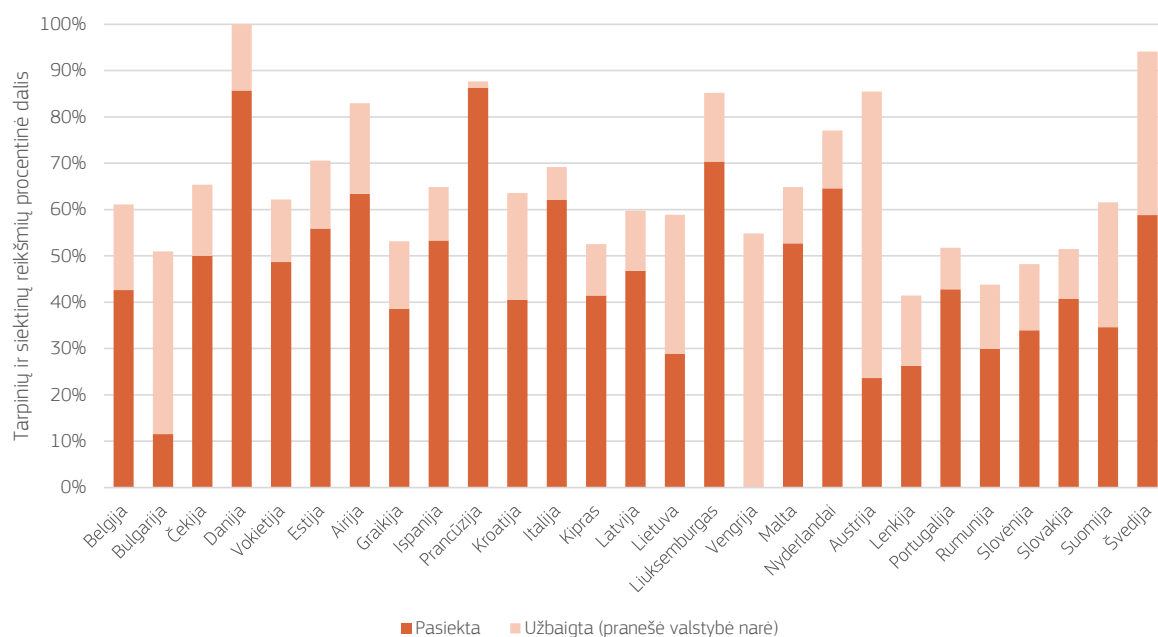
Sveikata, ekonominis ir institucinis atsparumas

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais labai prisidedama prie sveikatos ir ekonominio, socialinio bei institucinio atsparumo. Jais taip pat siekiama didinti pasirengimą krizėms ir reagavimo į jas pajėgumus. Prie sveikatos ir ekonominio, socialinio bei institucinio atsparumo politikos ramsčio prisidedama daugiau kaip 1 200 į 27 EGAD planus įtrauktų priemonių ir papriemonių, kurių vertė siekia apie 94,2 mlrd. EUR⁵⁶. Šios priemonės apima įvairias politikos sritis: nuo sveikatos ir ilgalaikės priežiūros iki teismų sistemų veiksmingumo ir kovos su pinigų plovimu priežiūros. Taip pat remiama visų lygmenų viešojo administravimo pertvarka – nuo investicijų į valstybės tarnybą iki teisėkūros procesų modernizavimo.

Igyvendinant sveikatos, ekonominio ir institucinio atsparumo ramstį padaryta iki šiol didžiausia pažanga. Komisija įvertino, kad 1 494 iš 2 473 tarpinių ir siektinų reikšmių, susijusių su šiais tikslais, yra pasiektos, arba valstybės narės pranešė, kad jos užbaigtos (žr. 27 diagramą), o tai atitinka 60 proc. pažangos lygį (įskaitant 42proc. reikšmių, įvertintų mokėjimo prašymuose). Komisija įvertino, kad nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. iš šių tarpinių ir siektinų reikšmių pasiektos 375 tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės. Toliau pateikiamuose pavyzdžiuose nurodytos pagrindinės priemonės, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo užbaigtos.

⁵⁶ Šis skaičius atspindi apskaičiuotas išlaidas, grindžiamas [ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatu suvestinės](#) ramsčių žymenų metodika, ir atitinka priemones, priskiriamas sveikatos ir ekonominio ir institucinio atsparumo ramsčiui kaip pirminiam ir (arba) antriam politikos ramsčiui.

27 diagrama. Visų tarpinių ir siektinų reikšmių, kuriomis prisidedama prie sveikatos, ekonominio ir institucinio atsparumo ir kurios įvertintos kaip pasiektos arba apie kurias pranešta, kad jos užbaigtos, procentinė dalis pagal valstybes nares

Šaltinis: Europos Komisija

Atitinkamų priemonių, kurių sveikatos, ekonominio ir institucinio atsparumo ramsčiui priskirtos tarpinės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformos:

- **Airija** sukūrė 96 bendruomenių sveikatos tinklus, kurių kiekvieną sudaro daugiadalykės pirminės sveikatos priežiūros grupės, teikiančios vietos pirminės sveikatos priežiūros paslaugas konkrečioje geografinėje teritorijoje. Šie tinklai suteikia galimybę pritaikyti paslaugas prie atitinkamos bendruomenės poreikių ir geriau koordinuoti veiksmus su sveikatos priežiūros ir socialinės paramos tarnybomis.
- **Lietuva** priėmė greitosios medicinos pagalbos paslaugų įstatymą, siekdama visoje šalyje užtikrinti greitesnę ir patikimesnę pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju vadovaujantis vienodais nacionaliniais standartais, kad būtų sutrumpintas reagavimo laikas ir pagerėtų pacientų priežiūros kokybė.
- **Malta** pradėjo vykdyti naujagimių klausos tikrinimo programą, kad ankstyvame amžiuje nustatytų klausos problemų turinčius kūdikius. Pagal programą pasiektas 89,4 proc. 2023 m. gimusių kūdikių patikrinimo lygis, viršijantis 85 proc. tikslą.

Investicijos:

- **Kroatija** atnaujino Klinikinių ligoninių centrą *Sestre Milosrdnice* modernia medicinos įranga, skaitmeninėmis priemonėmis ir renovuota neurochirurgijos klinika, kad būtų galima užtikrinti greitesnę ir veiksmingesnę priežiūrą, pagerinti pacientų aptarnavimą

ir 22 proc. padidinti gydymo pajėgumus. Dabar ligoninė priima daugiau kaip 700 000 pacientų per metus.

- **Švedija** surengė mokymus 1 500 vyresnio amžiaus žmonių priežiūros centruose dirbančių darbuotojų, kad pagerintų šalies ilgalaikės priežiūros sistemos kokybę.
- **Prancūzija** pagerino skaitmenines priemones sveikatos priežiūros sektoriuje įdiegdama nacionalinius elektroninius sveikatos įrašus – daugiau kaip 40 mln. žmonių gavo specialią paskyrą skaitmeninėje sveikatos platformoje „*Mon Espace Santé*“. Prancūzija taip pat padidino viešajame ir privačiajame sveikatos priežiūros sektoriuose naudojamos programinės įrangos sąveikumą ir saugą ir teikė paramą bei paskatas sveikatos priežiūros specialistams, kad palengvintų skaitmeninę pertvarką. Be to, siekiant modernizuoti sveikatos priežiūros paslaugų teikimą ir pagerinti jų prieinamumą visuomenei, įstaigose buvo įrengta būtinoji skaitmeninė infrastruktūra, įskaitant patikimą interneto ryšį, kompiuterius ir programinę įrangą.
- **Liuksemburgas** sukūrė skaitmeninį sveikatos priežiūros profesijų registrą, kad centralizuotų duomenis ir pagerintų sveikatos priežiūros specialistų valdymą. Registre stebima tokia informacija kaip gydytojų skaičius, jų specializacija ir geografinis pasiskirstymas, kad būtų galima prognozuoti profesinius poreikius, sutelkti darbuotojus krizių metu ir valdyti profesines licencijas.

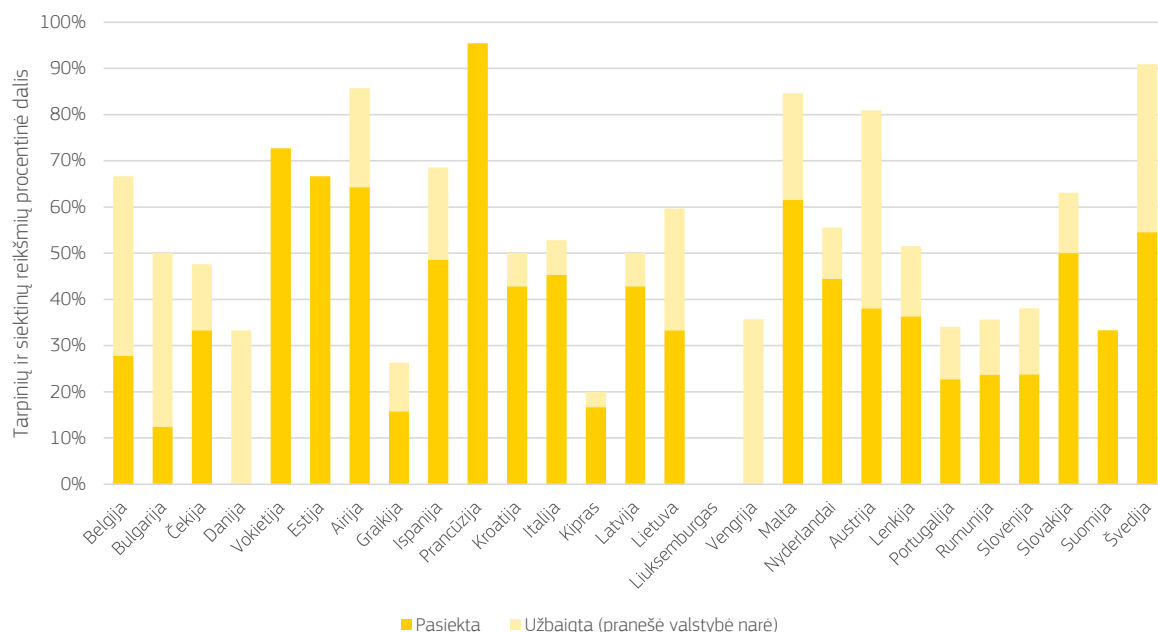
Naujai kartai skirtos politikos priemonės

Igyvendinant politikos priemones pagal naujos kartos, vaikų ir jaunimo ramstį, daugiausia dėmesio skiriama švietimui, mokymui, ikimokykliniam ugdymui ir priežiūrai, taip pat jaunimo užimtumo rėmimo priemonėms. Pagal 27 EGAD planus šiam ramsčiui skiriama apie 56,2 mlrd. EUR⁵⁷. Apie 45,1 mlrd. EUR skiriama bendrajam, profesiniam ir aukštajam išsilavinimui, 7,4 mlrd. EUR – ikimokykliniam ugdymui ir priežiūrai, o 6,1 mlrd. EUR – jaunimo užimtumui remti.

Igyvendinant tarpines ir siektinas reikšmes, kuriomis prisidedama prie naujai kartai, vaikams ir jaunimui skirtos politikos, pavyzdžiui, švietimo ir įgūdžių politikos, padaryta akivaizdžios pažangos. Komisijos vertinimu, 346 iš 651 tarpinių ir siektinų reikšmių jau yra pasiektos, arba valstybės narės pranešė, kad jos užbaigtos (žr. 28 diagramą), o tai atitinka 53 proc. pažangos lygį (įskaitant 36 proc. reikšmių, įvertintų mokėjimo prašymuose). Komisija įvertino, kad nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. iš šių tarpinių ir siektinų reikšmių pasiektos 94 tarpinės ir siektinos reikšmės. Toliau pateikiamuose pavyzdžiuose nurodytos pagrindinės priemonės, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo užbaigtos.

⁵⁷ Šis skaičius atspindi apskaičiuotas išlaidas, grindžiamas [ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatu suvestinės](#) ramsčių žymenų metodika, ir atitinka priemones, priskiriamas naujai kartai skirtų politikos priemonių ramsčiui kaip pirminiam ir (arba) antriam politikos ramsčiui.

28 diagrama. Visų tarpinių ir siektinų reikšmių, kuriomis prisidedama prie naujai kartai skirtos politikos ir kurios įvertintos kaip pasiektos arba apie kurias pranešta, kad jos užbaigtos, procentinė dalis pagal valstybes nares

Pastaba. Į Liuksemburgo EGAD planą neįtrauktos tarpinės ir siektinos reikšmės, kuriomis prisidedama prie naujos kartos politikos.
Šaltinis: Europos Komisija

Atitinkamų priemonių, kurių naujai kartai skirtų politikos priemonių ramsčio tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformos:

- **Kipras** priėmė naujus teisės aktus, kuriais pailginama nemokamo privalomo priešmokyklinio ugdymo trukmė jį pradedant nuo ketverių metų amžiaus. Siekiant padidinti ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros prieinamumą ir įperkamumą, pradėtos taikyti pagalbos programos. Šie teisės aktai padės vaikų priežiūros pareigų turintiems asmenims, daugiausia moterims, patekti (ar grįžti) į darbo rinką, taip pat pagerinti vaikų mokymosi rezultatus bei socialinę įtrauktį.
- **Italija** reformavo ir modernizavo techninių ir profesinių institutų mokymo programas ir pagal reformuotą įdarbinimo sistemą įdarbino 20 000 mokytojų.
- **Lietuva** atnaujino savo priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų turinį. Šie atnaujinimai atspindi naujausias mokslo žinias, taip užtikrinant, kad mokymo programos būtų aktualios ir geriau suderintos su mokymosi poreikiais.
- **Ispanija** priėmė naują teisės aktą dėl universitetų bei susijusių teisės aktus, kuriais siekiama skatinti aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų prieinamumą ir pedagogų bei mokslinių tyrimų darbuotojų perkėlimą ir judumą, taip pat užtikrinti gerą universitetinių įstaigų valdymą.

Investicijos:

- **Italija** skyrė daugiau kaip 55 000 stipendijų, kad studentai galėtų studijuoti universitetuose.
- **Nyderlandai** sukūrė specialią platformą ir padidino mokyklų valdybų finansavimą, kad padėtų mokiniams paskutiniaisiais mokyklos metais, taip siekdami sumažinti mokymosi spragas, atsiradusias dėl COVID-19 pandemijos.
- **Švedija** padidino universitetų ir kitų aukštojo mokslo institucijų finansavimą, kad padėtų spręsti darbo rinkos problemas, ir taip sudarė galimybes įstoti papildomiems 44 000 dieninių studijų studentų.

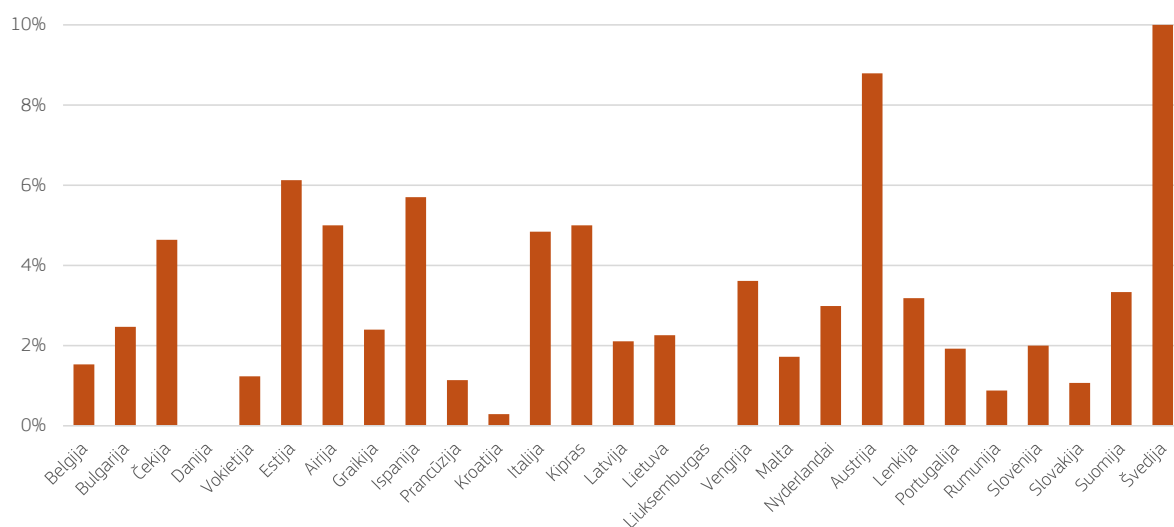
Lyties aspektas ir jaunimas

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais labai prisidedama prie lyčių lygybės skatinimo ir juose daug dėmesio skiriama vaikams ir jaunimui. Į EGAD planus įtrauktos 136 priemonės (paprastos), kuriomis lyčių lygybei iš viso skiriama 21,9 mlrd. EUR⁵⁸. Su lyčių lygybe susijusių priemonių pasiskirstymas pagal valstybes nares pateiktas 29 diagramoje. Į juos taip pat įtrauktos 422 priemonės (paprastos), kuriomis daugiausia dėmesio skiriama vaikams ir jaunimui ir kurioms skirta 66,3 mlrd. EUR⁵⁹. Šie skaičiai neapima kitų reformų ir investicijų, kurios galbūt nėra iš pradžių laikomos politikos priemonėmis, kuriomis prisidedama prie lyčių lygybės ir vaikų bei jaunimo aspekto, tačiau kurių įgyvendinimas šiuo atžvilgiu gali turėti didelį teigiamą poveikį, indėlio. Pavyzdžiui, sveikatos priežiūros reformos iš pažiūros gali nebūti laikomos politikos priemonėmis, kuriomis prisidedama prie lyčių lygybės skatinimo, tačiau, atsižvelgiant į didelę šiame sektoriuje dirbančių moterų procentinę dalį, jų veiksmingas įgyvendinimas gali padėti didinti lyčių lygybę.

⁵⁸ Šis skaičius atspindi apskaičiuotas išlaidas, grindžiamas [ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės](#) ramsčių žymenų metodika, ir atitinka priemonių, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama lyčių lygybei, dalį.

⁵⁹ Šis skaičius atspindi apskaičiuotas išlaidas, grindžiamas [ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės](#) ramsčių žymenų metodika, ir atitinka priemonių, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama vaikams ir jaunimui, dalį.

29 diagrama. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų priemonių, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama išskirtinai lyčių lygybei, procentinė dalis

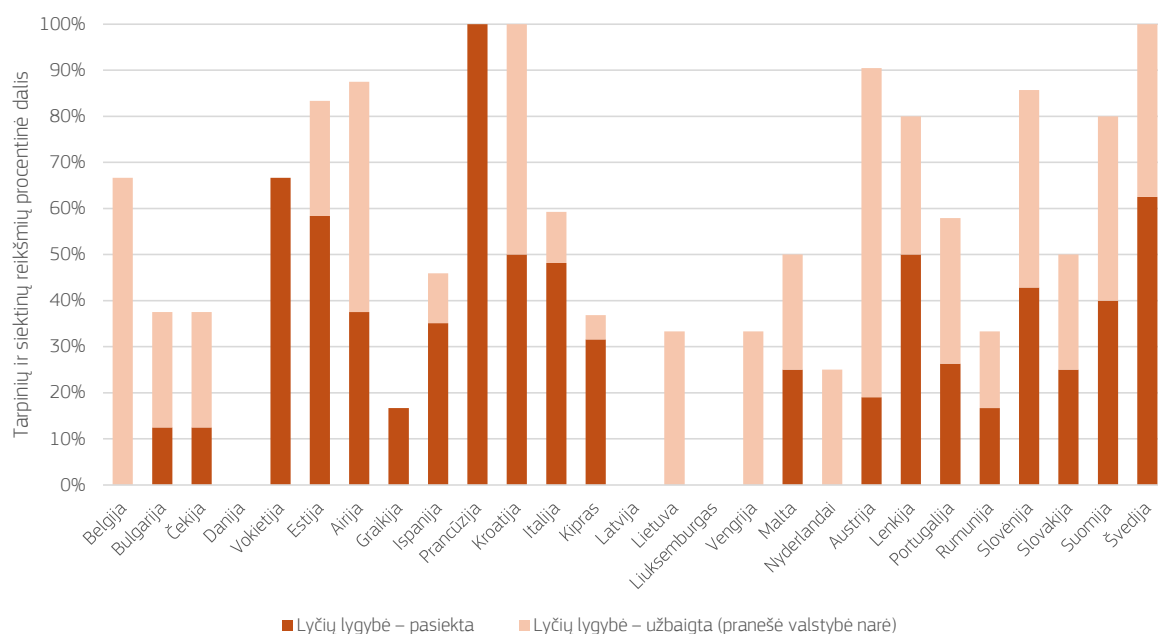

Pastaba. Į Danijos ir Liuksemburgo EGAD planus neįtrauktos priemonės, kuriomis būtų tiesiogiai prisidedama prie lyčių lygybės, nors tuose planuose gali būti priemonių, kuriomis prie lyčių lygybės prisidedama netiesiogiai.

Šaltinis: Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė

Valstybės narės toliau daro pažangą įgyvendindamos priemones, kuriomis prisidedama prie lyčių lygybės ir kuriose daugiausia dėmesio skiriama vaikams ir jaunimui. Iš 244 tarpinių ir siektinų reikšmių, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama lyčių lygybei, 142 tarpinės ir siektinas reikšmes Komisija įvertino kaip pasiektas arba valstybės narės pranešė, kad jos yra užbaigtos (žr. 30 diagramą), o tai atitinka 58 proc. pažangos lygį (įskaitant 33 proc. reikšmių, teigiamai įvertintų mokėjimo prašymuose). Be to, iš 702 tarpinių ir siektinų reikšmių, kuriomis prisidedama prie vaikų ir jaunimo aspekto, 375 tarpinės ir siektinas reikšmes Komisija įvertino kaip pasiektas arba valstybės narės pranešė, kad jos yra užbaigtos (žr. 31 diagramą), o tai atitinka 53 proc. pažangos lygį (įskaitant 37 proc. reikšmių, teigiamai įvertintų mokėjimo prašymuose). Komisija įvertino, kad nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. 23 tarpinės ir siektinos reikšmės, kuriomis prisidedama prie lyčių lygybės, ir 107 tarpinės ir siektinos reikšmės, kuriomis prisidedama prie vaikų ir jaunimo aspekto, yra pasiektos. Toliau pateikiamuose pavyzdžiuose nurodytos pagrindinės priemonės, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo užbaigtos.

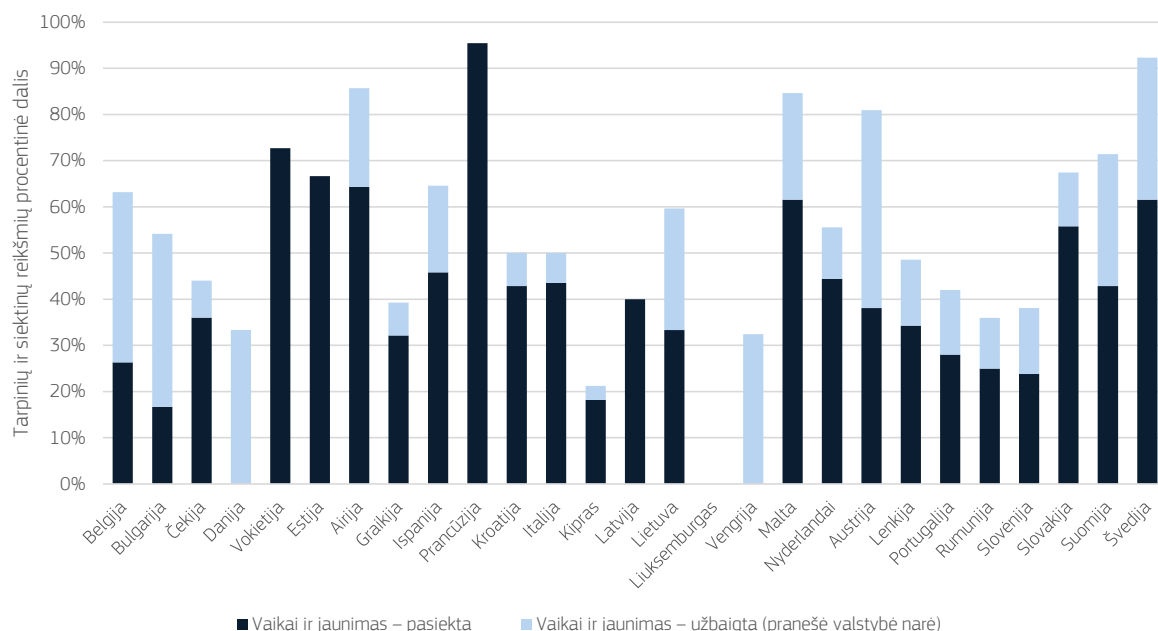
30 diagrama. Visų tarpinių ir siektinų reikšmių, kuriomis prisidedama prie lyčių lygybės ir kurios įvertintos kaip pasiektos arba apie kurias pranešta, kad jos užbaigtos, procentinė dalis pagal valstybes nares

Pastaba. Į Danijos ir Liuksemburgo EGAD planus neįtrauktos tarpinės ir siektinos reikšmės, kuriomis būtų tiesiogiai prisidedama prie lyčių lygybės, nors tuose planuose gali būti priemonių, kuriomis prie lyčių lygybės prisidedama netiesiogiai. Į Latvijos EGAD planą įtrauktos kelios tarpinės ir siektinos reikšmės, kuriomis prisidedama prie lyčių lygybės ir kurių Komisija dar neįvertino kaip pasiektų arba Latvija apie jas nepranešė, kad jos užbaigtos.

Šaltinis: Europos Komisija

31 diagrama. Visų tarpinių ir siektinų reikšmių, kuriomis didžiausias dėmesys skiriamas vaikams ir jaunimui ir kurios įvertintos kaip pasiektos arba apie kurias pranešta, kad jos užbaigtos, procentinė dalis pagal valstybes nares

Pastaba. Į Liuksemburgo EGAD planą neįtrauktos jokios su vaikams ir jaunimui skirta politika tiesiogiai susijusios tarpinės ir siektinos reikšmės, tačiau jame gali būti priemonių, kuriomis prie šios politikos įgyvendinimo prisidedama netiesiogiai.

Šaltinis: Europos Komisija

Atitinkamų priemonių, kuriomis prisidedama prie lyčių ir jaunimo aspekto ir kurių tarpinės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo pasiektos, pavyzdžiai

Reformos:

- **Estija** toliau ėmėsi priemonių vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumui mažinti, be kita ko, gerindama atitinkamą darbdaviams prieinamą informaciją.
- **Suomija** sustiprino jaunimo centrų (*Ohjaamo*), kurie tenkina nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo poreikius, daugiadalykiškumą, kad pagerintų jaunimo užimtumo perspektyvas.
- **Ispanija** priėmė teisės aktus, kuriais teikiamos socialinio ir profesinio konsultavimo paslaugos seksualinio smurto aukoms. Šios paslaugos apima teisinės konsultacijas, psichologinę ir emocinę paramą bei pagalbą integruojantis į darbo rinką. Be to, Ispanija investavo į projektus, kuriuos įgyvendinant šios paslaugos teikiamos vietoje.

Investicijos:

- **Austrija** įgyvendino ankstyvosios vaikystės intervencines priemones, kad padėtų pažeidžiamoje padėtyje esančioms šeimoms nėštumo ir ikimokykliniu laikotarpiu, tokiu būdu skatindama lygybę sveikatos srityje ir socialinį teisingumą. Programa buvo visapusiškai įgyvendinama visuose rajonuose.
- **Italija** ėmėsi veiksmų, kad padidintų jaunimo dalyvavimą Visuotinės valstybės tarnybos programoje, supaprastintų procedūras ir pagerintų projektų kokybę.

G. „REPowerEU“ įgyvendinimo pažanga

Įgyvendinant skyrius „REPowerEU“ toliau remiamas ES energetikos sistemų atsparumas ir tvarumas

Planas „REPowerEU“, kurio pagrindas yra EGADP, labai padėjo sumažinti priklausomybę nuo rusiškų dujų. Reaguodama į energetikos krizę po Rusijos invazijos į Ukrainą, 2022 m. pavasarį Komisija paskelbė planą „REPowerEU“. EGADP yra jo įgyvendinimo ir finansavimo pagrindas. 2023 m. vasario mėn. EGADP reglamentas buvo iš dalies pakeistas, kad valstybės narės galėtų peržiūrėti savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukdamos į juos specialų skyrių „REPowerEU“. Valstybėms narėms buvo skirtas papildomas finansavimas, kad būtų įtrauktos naujos su energetika susijusios reformos ir investicijos arba būtų padidinta jų aprėptis. Šios reformos ir investicijos daugiausiai yra skirtos energijos tiekimui įvairinti, energijos taupymui, švarios energijos gamybos apimtims ir ES energetikos sistemos atsparumui, saugumui ir tvarumui didinti. Dėl visų priemonių, kurių iki šiol imtasi pagal planą „REPowerEU“, ES sumažino importuojamų iš Rusijos dujų kiekį nuo

150 mlrd. kubinių metrų 2021 m. iki 52 mlrd. kubinių metrų 2024 m., o Rusijos dujų importo dalis sumažėjo nuo 45 proc. iki 19 proc.⁶⁰

Į visuose 27 EGAD planus dabar įtraukti skyriai „REPowerEU“. Bulgarija buvo paskutinė valstybė narė, 2025 m. balandžio mėn. pateikusi specialų skyrių „REPowerEU“, ir 2025 m. liepos mėn. Taryba peržiūrėtą planą priėmė. Šiame skyriuje numatytos trys naujos reformos ir trys naujos arba didesnio masto investicijos. Šios šešios priemonės padės spręsti energijos nepritekliaus problemą, skatinti elektros energijos rinkos liberalizavimą, taip pat atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą, kaupimą ir naudojimą. Jomis papildomos kituose „REPowerEU“ skyriuose nustatytos galiojančios priemonės, kurių yra daugiau kaip 261. Priskaičiavus Bulgarijos skyrių „REPowerEU“, šiuo metu skyriams „REPowerEU“ skiriama 65,3 mlrd. EUR numatomų išlaidų.

Skyriais „REPowerEU“ toliau stiprinamas EGADP indėlis siekiant klimato politikos tikslų. Apytiksliai 75 proc. visų numatomų „REPowerEU“ priemonių išlaidų sudaro klimato politikos išlaidos, gerokai viršijančios EGADP reglamente nustatytą minimalų 37 proc. reikalavimą. Priskaičiavus Bulgarijos skyrių „REPowerEU“, papildoma parama pagal EGADP klimato politikos veiksams sudaro 48,9 mlrd. EUR, palyginti su 2024 m. EGADP metinėje ataskaitoje nustatyta 47,8 mlrd. EUR suma.

„REPowerEU“ priemonės toliau pasižymi stipriu tarpvalstybiniu ar daugiašaliu aspektu. Tarpvalstybiniai ir daugiašaliai projektai yra labai svarbūs siekiant „REPowerEU“ tikslų vidutinės trukmės laikotarpiu ir jų reikalaujama pagal EGADP reglamentą. Tarpvalstybinio ar daugiašalio pobūdžio ar poveikio priemonės – tai priemonės, kuriomis prisidedama prie ES energijos tiekimo užtikrinimo arba priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir (arba) energijos poreikio mažinimo. Svarbiausiuose regionuose, visų pirma Baltijos šalyse ir Pietryčių Europoje, naujomis jungiamosiomis linijomis stiprinamas ES energetinis saugumas, nes sudaromos sąlygos laisviau tiekti elektros energiją tarp valstybių narių – taip mažinamos tiekimo kliūtys ir didinami pajėgumai. Nors tiesioginė EGADP parama didelio masto tarpvalstybinei infrastruktūrai buvo ribota dėl jai būdingo sudėtingumo ir ilgesnių terminų, dauguma valstybių narių investuoja į energijos kaupimą ir tinklų modernizavimą. Šiomis priemonėmis didinamas lankstumas, efektyvumas ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimas, taip stiprinant visos ES energetikos sistemą. Be to, reformos taip pat gali turėti tarpvalstybinį arba daugiašalį aspektą arba poveikį, visų pirma tos reformos, kuriomis didinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos lankstumas, efektyvumas ir integracija, taip stiprinant visos ES energetikos sistemą. Į visus 27 skyrius „REPowerEU“ yra įtrauktos daugiašalio arba tarpvalstybinio pobūdžio priemonės, kurių bendros numatomos išlaidos sudaro 49,6 mlrd. EUR. Tai sudaro 76 proc. visų į skyrius įtrauktų priemonių išlaidų, t. y. gerokai viršija minimalų 30 proc. lygį, kurio reikalaujama pagal EGADP reglamentą.

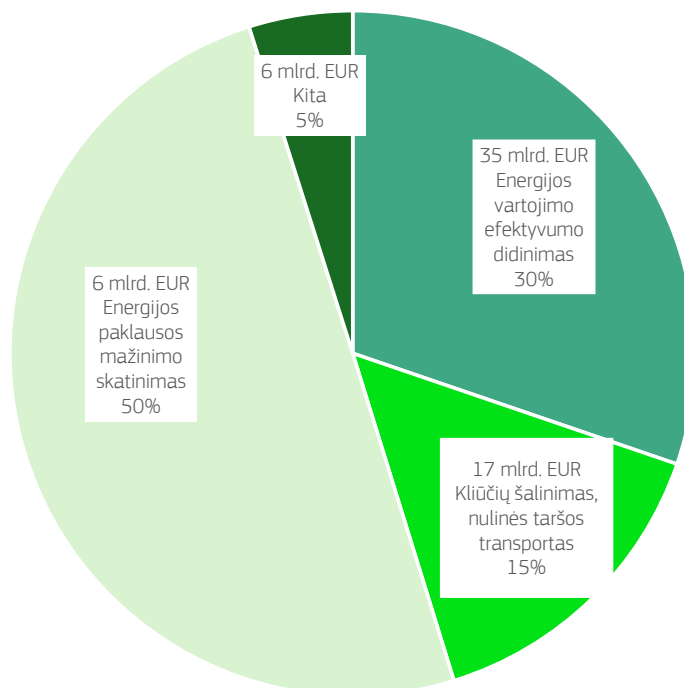
⁶⁰ Europos Komisija, *REPowerEU – 3 years on*, skelbiama čia: [REPowerEU – 3 years on](#).

Vyksta spartus „REPowerEU“ priemonių įgyvendinimas

Valstybės narės padarė pažangą įgyvendindamos priemones pagal skyrius „REPowerEU“. Komisija įvertino, kad 200 iš 623 tarpinių ir siektinų reikšmių, įtrauktų į skyrius „REPowerEU“, yra tinkamai pasiektos, arba valstybės narės pranešė, kad jos užbaigtos, o tai atitinka maždaug 32 proc. pažangos lygį (įskaitant 11 proc. reikšmių, įvertintų mokėjimo prašymuose) (žr. 33 diagramą). Komisijos vertinimu, nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. iš „REPowerEU“ tarpinių ir siektinų reikšmių pasiektos beveik visos (87 proc.) tarpinės ir siektinos reikšmės.

EGADP paramos, teikiamos siekiant „REPowerEU“ tikslų, apžvalga

32 diagrama. Indėlis į „REPowerEU“ tikslų įgyvendinimą, pagal kiekvieną tikslą

Pastaba. Diagramoje parodytas priemonių, susijusių su „REPowerEU“ tikslais, apibrėžtais Reglamento (ES) 2023/435 21c straipsnio 3 dalyje, susijusios *ex ante* apskaičiuotos išlaidos (mlrd. EUR). Kategorija „Kita“ apima priemones, kuriomis prisidedama prie „REPowerEU“ tikslo gerinti energetikos infrastruktūrą, siekiant tiekimo saugumo ir įvairinimo (1,6 mlrd. EUR), remti darbo jėgos perkvalifikavimą (2 mlrd. EUR) ir spręsti energijos nepritekliaus problemą (2 mlrd. EUR).

Šaltinis: Europos Komisija

Reformos ir investicijos, susijusios su švaria energija, energijos vartojimo efektyvumu ir modernia elektros energijos infrastruktūra, yra labai svarbios didinant ES atsparumą ir konkurencingumą. Kai kuriose valstybėse narėse naudojamos finansinės priemonės stiprina poveikį ir pasibaigus EGADP įgyvendinimo laikotarpiui ir padeda mažinti ES priklausomybę nuo iškastinio kuro importo įvairindamos energijos išteklius ir spartindamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą. Įgyvendinant EGADP pagal specialius skyrius „REPowerEU“ remiami įvairūs prioritetai, įskaitant, pavyzdžiui, energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, infrastruktūros kliūčių šalinimą ir sąlygų netauriam transportui sudarymą, taip pat energijos poreikio mažinimo skatinimą.

1. Energijos vartojimo efektyvumo didinimas, pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimas – 35 mlrd. EUR

Didžiausia skyrių „REPowerEU“ finansavimo dalis skirta priemonėms, kuriomis siekiama didinti energijos vartojimo efektyvumą, spartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą ir remti pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą. Pavyzdžiui, valstybės narės investuoja į esminę gyvenamųjų pastatų renovaciją, kad sumažintų šildymo išlaidas, į didelius saulės ir vėjo elektrinių parkus ir į švaresnius gamybos procesus energijai imliose pramonės šakose, diegdamos jose švaresnes technologijas, pavyzdžiui,

elektrifikuotas krosnis, šilumos siurblius ir vandeniliui parengtas sistemas. Šiomis priemonėmis tiesiogiai mažinamas išmetamas teršalų kiekis, didinamas konkurencingumas ir stiprinamas ilgalaikis energetinis atsparumas.

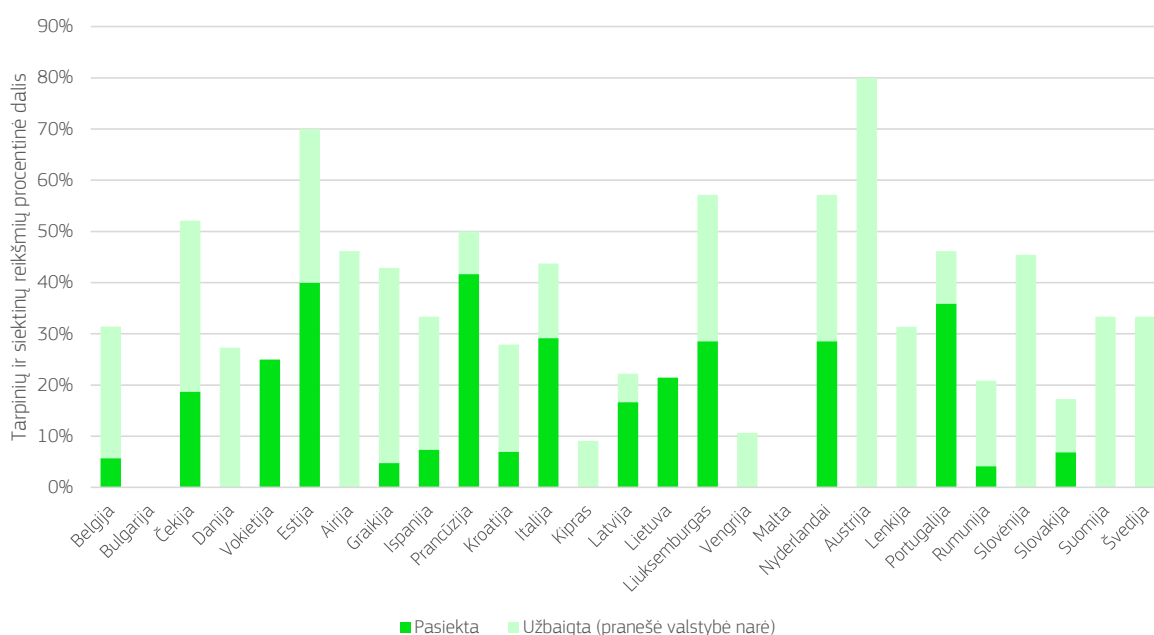
2. Energetikos sistemos kliūčių šalinimas, nulinės taršos transportas – 17 mlrd. EUR

Įgyvendinant skyrius „REPowerEU“ šalinamos ypatingos svarbos energetikos sistemų kliūtys, pavyzdžiui, nepakankami tinklų pajėgumai, tarpvalstybinių jungčių trūkumas ir riboti kaupimo pajėgumai, kartu spartinant perėjimą prie visai netaršaus judumo. Pavyzdžiui, valstybės narės investuoja į naujas tarpvalstybines elektros energijos perdavimo jungtis, modernizuoja elektros tinklus, kad būtų integruota papildoma atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, plečia greitųjų geležinkelių infrastruktūrą ir plėtoja elektrinių transporto priemonių įkrovimo infrastruktūrą. Šiomis priemonėmis šalinamos struktūrinės kliūtys, stiprinama bendroji energijos rinka ir sudaromos palankesnės sąlygos naudotis švarių transportu.

3. Energijos poreikio mažinimo skatinimas – 6 mlrd. EUR

Valstybės narės naudoja skyrių „REPowerEU“ finansavimą, kad paskatintų skubiai ir tvariai sumažinti energijos suvartojimą, be kita ko, didinant energijos vartojimo efektyvumą. Pavyzdžiui, valstybės narės investuoja į neefektyvių katilų ir prietaisų keitimo programas, MVĮ skirtus energijos vartojimo auditus ir finansines paskatas namų ūkiams mažinti energijos suvartojimą. Šiais veiksmais sparčiai taupoma energija, padedama subalansuoti pasiūlą ir paklausą ir mažinama priklausomybė nuo iškastinio kuro importo.

33 diagrama. Visų tarpinių ir siektinų reikšmių, kuriomis prisidedama prie žaliosios pertvarkos ir kurios įvertintos kaip pasiektos arba apie kurias pranešta, kad jos užbaigtos, procentinė dalis pagal valstybes nares

Šaltinis: Europos Komisija

Praėjusiais metais dauguma teigiamai įvertintų „REPowerEU“ tarpinių ir siektinų reikšmių atspindi pažangą, susijusią su atsinaujinančiųjų išteklių energija ir tinklais, taip pat reikšmingas reguliavimo reformas, kuriomis siekiama paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą, skatinti su energijos vartojimo efektyvumu susijusias renovacijas ir propaguoti tvarų judumą. Kalbant apie atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir tinklus, didžiausias pasiektų tarpinių ir siektinų reikšmių skaičius buvo Estijoje, Italijoje ir Latvijoje – pažanga šioje srityje padaryta įgyvendinant 11 planų. Čekija, Portugalija ir Italija atliko reglamentavimo pakeitimus, siekdamos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo. Italija, Liuksemburgas ir Portugalija rėmė tvaraus judumo tobulinimo veiksmus. Toliau pateikiamuose pavyzdžiuose nurodytos pagrindinės priemonės, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės ataskaitiniu laikotarpiu buvo užbaigtos.

Atitinkamų „REPowerEU“ priemonių, kurių tarpinės ir siektinos reikšmės yra pasiektos, pavyzdžiai

Reformos:

- **Vokietija** įgyvendino svarbią reformą, kad paspartintų jūros vėjo energijos elektrinių įrengimą. Vykdamas šią reformą šalinamos biurokratinės planavimo ir patvirtinimo procesų kliūtys, taip pat didinamas užmojis padidinti jūros vėjo energijos gamybos apimtį nuo 40 GW iki 2040 m. iki 70 GW iki 2045 m.
- **Portugalija** įsteigė Nacionalinį energijos nepritekliaus stebėjimo centrą – specialią įstaigą, kuri stebi energijos nepriteklių Portugalijoje ir skatina pastangas jam mažinti. Kadangi energijos nepritekliaus lygis Portugalijoje yra vienas didžiausių Europoje, ši reforma padės panaikinti energijos nepriteklių analizuojant ir plėtojant politikos priemones, taip pat stebint, prižiūrint, koordinuojant veiksmus ir teikiant ataskaitas apie ilgalaikės strategijos dėl energijos nepritekliaus įgyvendinimą.
- **Čekija** priėmė trečiąjį Energetikos akto pakeitimą pagal planą „REPowerEU“ (LEX RES III), kuriuo siekiama sukurti lankstumo paslaugų reguliavimo sistemą, skatinančią novatoriškus sprendimus, kaip optimizuoti energijos srautus ir integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius. Remdamasi ankstesnėmis reformomis, kuriomis buvo paspartintas leidimų išdavimas, sukurta energetikos bendrijos ir įsteigtas Elektros duomenų centras, Čekija taip pat sukūrė paspartintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros zonų sistemą. Nuo EGAD plano įgyvendinimo pradžios atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumai Čekijoje išaugo maždaug 46 proc.
- **Nyderlandai** Vartotojų ir rinkų institucijos sprendimu iš dalies pakeitė savo elektros tinklo kodeksą. Šiame sprendime numatytos papildomos priemonės tinklo operatoriams, kad jie galėtų lanksčiau naudotis elektros tinklu, kai tinklas yra perpildytas, taip pat nustatytos paskatos paklausai mažinti ir tinklo pajėgumams perskirstyti.

Investicijos:

- **Slovakijoje** pradėjo veikti Energetikos duomenų centras, kuris palengvina išankstines atsinaujinančiųjų energijos išteklių prijungimo sąlygas supaprastindamas tam reikiamų duomenų gavimą. Tai suteikia galimybę padidinti lankstumą, kartu gerinant sąlygas energetikos bendrijoms ir dalijimuisi atsinaujinančiais energijos ištekliais.
- **Estija** pasirašė bendro finansavimo susitarimą dėl elektros skirstomojo tinklo plėtros. Įgyvendinant projektą tinklo pajėgumai bus padidinti 160 MW, todėl bus galima geriau integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir sustiprinti šalies energetinį saugumą.
- **Italija** sudarė visas sutartis dėl 511 km aukštos įtampos kabelių, jungiančių Karakolį ir Ebolį, įrengimo. Šis strateginės infrastruktūros projektas sustiprins nacionalinį perdavimo tinklą, pagerins elektros energijos srautus tarp regionų ir palengvins atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos integravimą.

Išvada

Praėjusiais metais padaryta didelė EGADP įgyvendinimo pažanga. Iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. valstybėms narėms iš viso išmokėta 362 mlrd. EUR EGADP lėšų – ši suma atitinka tinkamai pasiektas 2 586 tarpines ir siektinas reikšmes. Tai sudaro 56 proc. visų asignavimų (61 proc. visos negražintinos paramos ir 48 proc. visos paramos paskolomis). Ataskaitiniu laikotarpiu nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. buvo pasiektos ypatingos svarbos tarpinės ir siektinos reikšmės, taip sustiprinant valstybių narių ekonomiką ir prisidedant prie pagrindinių ES tikslų, pavyzdžiui, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos.

EGADP daro realų poveikį visoje Europos Sąjungoje, nes jos įgyvendinimu prisidedama prie tvaraus ekonomikos augimo, taip pat ekonominio, socialinio ir institucinio atsparumo didinimo. Iki 2024 m. pabaigos valstybės narės išleido apie 80 proc. gautų EGADP dotacijų, o beveik trys ketvirtadaliai išlaidų įrašytos kaip skirtos viešosioms investicijoms remti. Tai akivaizdžiai liudija svarbų EGADP vaidmenį remiant investicijas po COVID-19 krizės. Apskaičiuota, kad bendras šios priemonės poveikis 2020–2030 m. sieks 892 mlrd. EUR, įskaitant šalutinį bei netiesioginį poveikį. Tai parodo, kad EGADP indėlis į ilgalaikį augimą yra gerokai didesnis už griežtai apibrėžtas EGADP lėšų išmokas į valstybių narių biudžetus⁶¹. Be to, šie vertinimai neatspindi numatomos papildomos ekonominės naudos iš struktūrinių reformų, kurias paskatino ši priemonė. Įgyvendinant EGADP, valstybių narių konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įvykdymo lygis padidėjo 17 procentinių punktų, palyginti su laikotarpiu iki EGADP, o tai rodo, kad ši priemonė sėkmingai padeda spręsti ilgalaikius uždavinius.

Žvelgiant į ateitį, valstybės narės turi skubiai paspartinti įgyvendinimą, kad užtikrintų sėkmingą priemonės užbaigimą iki 2026 m. rugpjūčio mėn. Įgyvendinimas valstybėse narėse vis dar netolygus, todėl jos turi sparčiau siekti likusių tarpinių ir siektinų reikšmių, kad iki būsimą terminą būtų visapusiškai išnaudotas visas EGADP potencialas. Komunikate „Priemonė „NextGenerationEU“ – laikotarpis iki 2026 m.“ Komisija pateikė gaires, kad padėtų valstybėms narėms iš anksto planuoti paskutinių mokėjimo prašymų pateikimą 2026 m., pabrėždama, kad svarbu racionalizuoti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus. Daugelis valstybių narių vis dar turi pasiekti daug tarpinių ir siektinų reikšmių, tad jos turi dėti daugiau pastangų supaprastinti EGAD planus ir laikytis nustatytų terminų, kartu laikydamosi visų EGADP reglamento reikalavimų. Siekiant sėkmingai užbaigti EGADP įgyvendinimą, labai svarbu, kad per likusius mėnesius valstybės narės skubiai imtųsi veiksmų. Komisija yra pasirengusi nuolat teikti konsultacijas ir paramą viso šio proceso metu.

⁶¹ Žr. Michels et al (2025), *Economic impacts of the Recovery and Resilience Facility: new insights at sectoral level and the case of Germany*, skelbiama čia: [Economic Impacts of the Recovery and Resilience Facility: New Insights at Sectoral Level and the Case of Germany](#).